

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Prezes Rady Ministrów
DSP.WPP.4821.19.2019.SZ

Druk nr 146

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

przekazuję przyjęty przez Radę Ministrów dokument:

- Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2018 roku oraz raport o pomocy de minimis w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2018 roku.

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Prezesa Rady Ministrów do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

Z poważaniem

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

RAPORT O POMOCY PUBLICZNEJ W POLSCE UDZIELONEJ PRZEDSIĘBIORCOM W 2018 ROKU

Warszawa, listopad 2019 roku

Raport został opracowany przez Departament Monitorowania Pomocy Publicznej UOKiK

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP - POMOC PUBLICZNA I KOMPETENCJE PREZESA UOKIK.....	5
II. METODOLOGIA PRZYGOTOWANIA RAPORTU	8
1. Źródła informacji o udzielonej pomocy - sprawozdania podmiotów udzielających pomocy.....	8
2. Formy pomocy	9
3. Wartość pomocy	10
4. Przeznaczenie pomocy publicznej	11
5. Pozostałe założenia metodologiczne	13
III. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA	14
1. Synteza wyników za 2018 rok.....	14
2. Tendencje w kształtowaniu się wielkości pomocy publicznej w latach 2014-2018 ..	15
IV. POMOC PUBLICZNA (Z WYŁĄCZENIEM TRANSPORTU) W UJĘCIU PRZEKROJOWYM....	18
1. Pomoc publiczna w podziale według formy pomocy	18
2. Pomoc publiczna w podziale według przeznaczenia pomocy	23
3. Pomoc publiczna w podziale według źródła pochodzenia środków	27
4. Pomoc publiczna w podziale według podmiotów udzielających pomocy.....	30
5. Pomoc publiczna w podziale według województw	43
6. Pomoc publiczna w podziale według wielkości beneficjentów	50
7. Pomoc publiczna w podziale według formy prawnej beneficjenta pomocy	53
8. Pomoc publiczna w podziale według sektora działalności beneficjenta.....	55
9. Najwięksi beneficjenci pomocy	59
V. OPIS POSZCZEGÓLNYCH PRZEZNACZEŃ POMOCY (Z WYŁĄCZENIEM TRANSPORTU) ...	61
1. Pomoc horyzontalna.....	61
1.1. Badania, rozwój i innowacje	61
1.2. Ochrona środowiska i cele związane z energią.....	64
1.3. Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw.....	67
1.4. Zatrudnienie	69
1.5. Szkolenia	70
1.6. Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	72
1.7. Infrastruktura lokalna.....	74
1.8. Pomoc o charakterze socjalnym dla indywidualnych konsumentów.....	75
1.9. Działalność sportowa i rekreacyjna	75
1.10. Dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania.....	76
2. Pomoc regionalna.....	77
3. Pomoc sektorowa.....	80
3.1. Sektor górnictwa węgla.....	80
3.2. Sektor wytwarzania energii elektrycznej	81
3.3. Sektor kinematografii.....	83
3.4. Sektor telekomunikacyjny	83
3.5. Sektor bankowy	84
4. Inne przeznaczenia.....	85
4.1. Pomoc stanowiąca rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych	85

VI. POMOC PUBLICZNA W SEKTORZE TRANSPORTU.....	87
1. Informacje ogólne	87
2. Transport lądowy	89
3. Transport morski.....	89
4. Transport śródlądowy	90
5. Transport lotniczy	90
6. Transport intermodalny	90
7. Najwięksi beneficjenci pomocy w transporcie	90
VII. PODSUMOWANIE I OCENA WPŁYWU POMOCY NA KONKURENCJĘ	91
SPIS TABEL	99
SPIS WYKRESÓW.....	101
ZAŁĄCZNIKI.....	102
Zał. 1. Lista programów pomocowych obowiązujących w 2018 roku.....	102
Zał. 2. Lista beneficjentów pomocy indywidualnej udzielonej w 2018 roku.....	127

I. WSTĘP - POMOC PUBLICZNA I KOMPETENCJE PREZESA UOKiK

Zgodnie z art. 107 ust. 1 *Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* (TFUE) **pomoc publiczna** to pomoc udzielana przez państwo członkowskie lub ze źródeł państwowych, w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji przez uprzywilejowanie niektórych przedsiębiorstw lub produkcji niektórych towarów, w zakresie, w jakim wpływa ona negatywnie na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi.

Na podstawie art. 31 *ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej* (Dz. U. z 2018 r. poz. 362, z późn. zm.), **Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Prezes UOKiK) jest organem monitorującym pomoc publiczną w Polsce** (z wyłączeniem pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie). Monitorowanie pomocy publicznej obejmuje gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie informacji o udzielonej pomocy publicznej, w szczególności o jej rodzajach, formach i wielkości.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 *ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej*, na podstawie zgromadzonych sprawozdań i informacji przestanych przez podmioty udzielające pomocy, **Prezes UOKiK, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, opracowuje i przedstawia Radzie Ministrów sprawozdanie zawierające wyniki monitorowania pomocy publicznej w danym roku**. Niniejszy raport stanowi wypełnienie tego obowiązku i zawiera wyniki monitorowania pomocy publicznej udzielonej w Polsce w 2018 roku, tj. w szczególności dane dotyczące wartości, form i przeznaczenia pomocy publicznej, a także ocenę skutków udzielonej pomocy w sferze konkurencji. **Raport nie uwzględnia natomiast pomocy udzielonej w sektorze rolnictwa** (w rozumieniu art. 38 TFUE), za monitorowanie której odpowiedzialny jest minister właściwy do spraw rolnictwa.

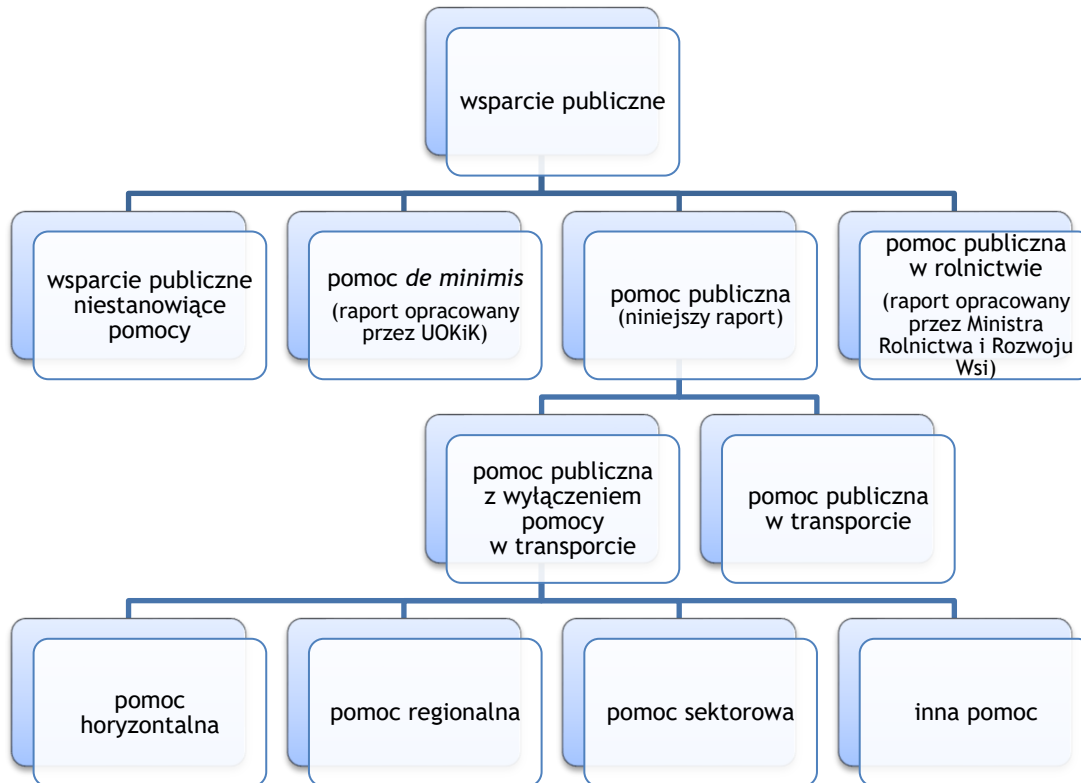
Jednocześnie, zgodnie z [rozporządzeniem Komisji \(UE\) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis](#) (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1) oraz [rozporządzeniem Komisji \(UE\) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym](#) (Dz. Urz. UE L 114 z 26.04.2012, str. 8, z późn. zm.), pomoc której wartość dla danego beneficjenta w okresie trzech kolejnych lat podatkowych nie przekracza 200 tys. euro (lub 100 tys. euro w sektorze transportu drogowego towarów lub 500 tys. euro w przypadku rekompensaty za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym), czyli tzw. *pomoc de minimis*, nie wpływa na handel między państwami członkowskimi i/lub nie zakłóca bądź nie grozi zakłóceniem konkurencji i dlatego nie wchodzi w zakres przepisu art. 107 ust. 1 TFUE. W związku z powyższym, **pomoc de minimis nie została uwzględniona w niniejszym raporcie**. Informacje o pomocy *de minimis* udzielonej w 2018 roku zostały przedstawione w przygotowanym przez Prezesa UOKiK odrębnym raporcie, pn. „*Raport o pomocy de minimis w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2018 roku*”.

Ponadto, w dokumentach dotyczących perspektywy finansowej 2014-2020 Komisja Europejska wyraźnie wskazuje na **konieczność zapewnienia zgodności udzielanego wsparcia ze środkami unijnymi z obowiązującymi przepisami prawa, w tym o pomocy publicznej**¹. Zapewnienie takiej zgodności w praktyce wymaga przygotowania

¹ Dla przykładu można wskazać art. 6 *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne*

odpowiednich programów pomocowych, zgodnie z którymi będzie udzielane wsparcie w ramach funduszy unijnych.

Wykres 1. Rodzaje wsparcia publicznego w kontekście przepisów o pomocy publicznej

Z uwagi na to, że środki unijne stanowią dochód budżetu państwa, w sytuacji gdy beneficjent środków pochodzących z funduszy unijnych prowadzi działalność gospodarczą i spełnione są pozostałe przesłanki art. 107 ust. 1 TFUE (korzyść, selektywność, groźba zakłócenia lub zakłócenie konkurencji oraz wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi UE), **środki te stanowią pomoc publiczną w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE**. Oznacza to, że mają do nich zastosowanie przepisy art. 32 ust. 1 *ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej*. Tak więc organy udzielające wsparcia ze środków unijnych mają obowiązek przekazywania Prezesowi UOKiK sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej. Ze względu na powyższe **w niniejszym raporcie (podobnie jak w raportach za lata 2008-2017), do całkowitej wartości udzielonej pomocy publicznej wliczono środki unijne finansujące programy pomocowe lub udzielone jako pomoc indywidualna.**

dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.), który stanowi, iż „Operacje wspierane z EFSI są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego odnoszącymi się do jego stosowania.” oraz art. 37 ust. 1 akapit 2 ww. rozporządzenia, który stanowi, iż „Instrumenty finansowe wdraża się, by wesprzeć inwestycje, które uznaje się jako finansowo wykonalne i nie otrzymujące wystarczającego finansowania ze źródeł rynkowych. Stosując przepisy niniejszego tytułu, instytucje zarządzające, podmioty wdrażające fundusze i podmioty wdrażające instrumenty finansowe zapewniają zgodność z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności w zakresie pomocy państwa i zamówień publicznych.”

Rola Prezesa UOKiK w zakresie pomocy publicznej, poza wspomnianym powyżej monitorowaniem, polega na zapewnieniu zgodności projektów tej pomocy z odpowiednimi przepisami unijnymi (wynikającymi z przepisów TFUE oraz regulacji wydanych przede wszystkim przez Komisję Europejską, która jest organem odpowiedzialnym za kontrolę pomocy publicznej). Swoje kompetencje w zakresie pomocy publicznej Prezes UOKiK realizuje poprzez:

- aktywne uczestnictwo w procesie legislacyjnym w odniesieniu do projektów aktów prawnych będących podstawami prawnymi udzielania pomocy (zgłaszanie uwag i propozycji sformułowań konkretnych przepisów),
- wydawanie opinii o projektach programów pomocowych i projektach pomocy indywidualnej w zakresie ich zgodności z prawem unijnym dotyczącym pomocy publicznej,
- zgłaszanie (notyfikowanie) Komisji Europejskiej projektów programów pomocowych i projektów pomocy indywidualnej, a następnie działanie na rzecz uzyskania jej formalnej akceptacji,
- gromadzenie i przetwarzanie danych na temat pomocy publicznej i opracowywanie zbiorczych raportów dla Komisji Europejskiej oraz Rady Ministrów,
- zgłaszanie organom udzielającym pomocy informacji o zidentyfikowanych nieprawidłowościach w udzielaniu pomocy (niezgodność z przepisami unijnymi lub przepisami zatwierdzonego programu pomocowego) oraz jej sprawozdawaniu (brak sprawozdań, niezgodność sprawozdań z przepisami sprawozdawczymi).

Co do zasady, Prezes UOKiK nie posiada kompetencji w zakresie inicjowania, projektowania, wprowadzania w życie oraz realizowania instrumentów polityki gospodarczej państwa takich jak wspieranie określonych grup przedsiębiorców². Uprawnienia w tym zakresie posiadają ministrowie i/lub inne organy państwa odpowiedzialne za kształtowanie i realizowanie polityki gospodarczej, posiadające w dyspozycji odpowiednie zasoby budżetowe pozwalające im na udzielanie takiego wsparcia. Natomiast działania Prezesa UOKiK w zakresie pomocy publicznej są zawsze pochodną aktywności tych organów i ograniczają się do zapewnienia zgodności projektów pomocy z przepisami o pomocy publicznej oraz jej monitorowania.

W konsekwencji Prezes UOKiK nie dokonuje również oceny efektywności i skuteczności udzielanej przedsiębiorcom pomocy. Natomiast zgromadzone i przetworzone dane o udzielonej pomocy (czyli sposobie realizacji poszczególnych instrumentów pomocowych) oraz dokonane na ich podstawie i zawarte w raporcie analizy wielkości pomocy w różnych aspektach (np. ze względu na przeznaczenie, formę, rodzaj beneficjenta, region itp.), mogą służyć organowi, który jest właściwy jeśli chodzi o określony instrument wsparcia, do przeprowadzenia dogłębnych analiz co do celowości, skuteczności i efektywności danego instrumentu w obszarze gospodarki, na który ten organ chciał wywrzeć określony wpływ. Wynikiem tych analiz może być podjęcie decyzji o kontynuacji udzielania danej pomocy, jej zmianie bądź zakończeniu jej udzielania czy też ewentualnie przygotowaniu nowych lepszych lub komplementarnych instrumentów.

² Jedynym wyjątkiem, w którym Prezes UOKiK może udzielać pomocy publicznej lub pomocy *de minimis* jest sytuacja wskazana w art. 113 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 369) w odniesieniu do nałożonych przez siebie kar (odroczenie, rozłożenie na raty). Przepis ten nie stanowi jednak instrumentu polityki gospodarczej państwa, lecz ma na celu incydentalne ułatwienie spłaty kary przedsiębiorcy, na którego została nałożona znaczna kara. W 2018 roku Prezes UOKiK udzielił jednemu podmiotowi pomocy *de minimis* w wysokości 497,86 zł.

II. METODOLOGIA PRZYGOTOWANIA RAPORTU

1. Źródła informacji o udzielonej pomocy - sprawozdania podmiotów udzielających pomocy

Informacje zawarte w raporcie pochodzą ze sprawozdań przekazywanych przez podmioty udzielające pomocy publicznej do Prezesa UOKiK. Obowiązek składania sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej wynika z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, zgodnie z którym podmioty udzielające pomocy są zobowiązane do sporządzania i przedstawiania Prezesowi UOKiK:

- sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej innej niż pomoc publiczna w rolnictwie lub rybołówstwie albo
- informacji o nieudzieleniu takiej pomocy w danym okresie sprawozdawczym.

Podmiotami udzielającymi pomocy są organy administracji publicznej oraz inne podmioty (w tym przedsiębiorcy publiczni), które są uprawnione (posiadają kompetencje) do udzielania pomocy. Udzielenie pomocy następuje najczęściej w wyniku wydania decyzji lub zawarcia umowy. Wśród podmiotów, które w 2018 roku udzielały pomocy, można wymienić:

- Ministra Środowiska,
- Ministra Energii,
- Ministra Inwestycji i Rozwoju³,
- Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- Ministra Przedsiębiorczości i Technologii,
- Ministra Infrastruktury⁴,
- Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
- Marszałków województw,
- Dyrektorów izb administracji skarbowej oraz naczelników urzędów skarbowych (dalej jako organy podatkowe⁵),
- Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Prezesa Zarządu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości,
- Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Prezesów Zarządów Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki,
- Prezesa Zarządu Zarządcy Rozliczeń S.A.,
- Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie,
- Prezesa Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.
- Dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
- Dyrektora Centrum Projektów Polska Cyfrowa,
- Dyrektora Instytutu Nafty i Gazu,
- Dyrektora Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej,
- Dyrektora Generalnego Służby Więziennej,
- Dyrektora Narodowego Centrum Nauki,
- Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji,
- Prezydentów i burmistrzów miast oraz wójtów gmin,

³ Przed 9 stycznia 2018 r. Minister Rozwoju

⁴ Przed 22 stycznia 2018 r. Minister Infrastruktury i Budownictwa

⁵ Przez organy podatkowe rozumiane są organy Krajowej Administracji Skarbowej

- Starostów powiatów,
- Bank Gospodarstwa Krajowego,
- Bankowy Fundusz Gwarancyjny,
- Inne podmioty, które otrzymały kompetencje do udzielania pomocy, głównie beneficjenci krajowych i regionalnych programów operacyjnych (dalej jako Pozostałe, w tym przedsiębiorcy).

Podmioty udzielające pomocy **przekazują sprawozdania przy pomocy aplikacji SHRIMP**. Jest to aplikacja informatyczna umożliwiająca wprowadzanie przez podmioty udzielające pomocy informacji o udzielonej pomocy bezpośrednio do centralnej bazy danych na zasadzie dostępu *on-line*. Poprzez aplikację SHRIMP przekazywana jest także roczna informacja o nieudzieleniu pomocy publicznej przez podmioty, które w danym okresie sprawozdawczym były uprawnione do udzielania pomocy publicznej, a które jej nie udzieliły. Zatem, na mocy art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, zapewniona została kompletność danych o udzielonej pomocy publicznej w 2018 roku w wyniku zidentyfikowania podmiotów uchylających się od obowiązków sprawozdawczych i podjęcia wobec nich działań mających na celu uzyskanie odpowiednich sprawozdań lub informacji.

2. Formy pomocy

Przedmiotem analizy raportu są formy pomocy zgrupowane zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej w cztery grupy oznaczone literami A, B, C i D. Dodatkowo kolejnym literom przypisano cyfrę 1 lub 2 w zależności od źródła pochodzenia pomocy (odpowiednio stanowiące wydatek z budżetu lub uszczuplenie wpływu do budżetu). W tabeli wymieniono formy pomocy przypisane do poszczególnych podgrup i grup.

Tabela 1. Formy pomocy publicznej

Grupa	Podgrupa	Forma pomocy
Grupa A dotacje i ulgi podatkowe	A1 dotacje	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia
		dotaty do oprocentowania kredytów bankowych (bezpośrednio dla przedsiębiorców)
		inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych lub realizacją ich zadań statutowych
		refundacja
		rekompensata
	A2 ulgi podatkowe	zwolnienie z podatku
		odliczenie od podatku
		obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku
		obniżenie wysokości opłaty
		zwolnienie z opłaty
		zaniechanie poboru podatku
		zaniechanie poboru opłaty
		umorzenie w całości lub części zaległości podatkowej wraz z odsetkami
		umorzenie w całości lub części odsetek od zaległości podatkowej
		umorzenie opłaty (składki, wpłaty)
		umorzenie w całości lub części odsetek za zwłokę z tytułu opłaty (składki, wpłaty, kary)

		umorzenie kar
		oddanie do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych dla przedsiębiorcy od oferowanych na rynku
		zbycie mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku
		umorzenie kosztów egzekucyjnych
		jednorazowa amortyzacja
		umorzenie kosztów procesu sądowego
Grupa B subsydia kapitałowo- inwestycyjne	B1	wniesienie kapitału
	B2	konwersja wierzytelności na kapitał
Grupa C tzw. „miękkie kredytowanie”	C1 pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone	pożyczki preferencyjne
		kredyty preferencyjne
		dotłaty do oprocentowania kredytów bankowych (dla banków)
		pożyczki warunkowo umorzone
	C2 odroczenia i rozłożenia na raty	odroczenie lub rozłożenie na raty płatności podatku lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę
		odroczenie lub rozłożenie na raty płatności opłaty (składki, wpłaty), zaległej opłaty (składki, wpłaty) lub zaległej opłaty (składki, wpłaty) wraz z odsetkami
		odroczenie lub rozłożenie na raty płatności zaległej opłaty (składki, wpłaty, kary)
		odroczenie lub rozłożenie na raty kosztów egzekucyjnych
		odroczenie lub rozłożenie na raty odsetek
		odroczenie lub rozłożenie na raty kosztów procesu sądowego
Grupa D poręczenia i gwarancje	D1	poręczenia i gwarancje

3. Wartość pomocy

Ze względu na fakt, iż pomoc publiczna udzielana jest w różnych formach (dotacje, pożyczki, gwarancje, odroczenia), których kwoty, w aspekcie związanej z nimi korzyści ekonomicznej, nie są ze sobą porównywalne⁶, aby możliwe było agregowanie, a następnie dokonywanie analiz zagregowanych wielkości, konieczne jest najpierw sprowadzenie wartości poszczególnych przypadków udzielenia pomocy w różnych formach do wspólnego mianownika poprzez przeliczenie ich na równą każdej formie pomocy wartość dotacji, czyli przeliczenie jej na tzw. ekwiwalent dotacji brutto (EDB). **Ekwiwalent dotacji brutto wyraża rzeczywistą korzyść ekonomiczną, jaką otrzymał przedsiębiorca w danej formie pomocy.** W związku z powyższym **wszystkie wartości pomocy zawarte w raporcie zostały przedstawione w postaci EDB**, obliczonego zgodnie z przepisami *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowego sposobu obliczania wartości pomocy publicznej udzielanej w różnych formach (Dz. U. z 2018 r. poz. 461)*.

Jednocześnie wartość udzielonej pomocy jest przedstawiana zgodnie z zasadą ustalania wartości pomocy na dzień jej udzielenia. Przez **dzień udzielenia pomocy należy rozumieć dzień, w którym podmiot ubiegający się o pomoc publiczną nabył prawo do jej**

⁶ Oczywiście jest, iż większą korzyścią dla przedsiębiorcy jest uzyskanie np. 100 tys. zł dotacji niż pożyczki w wysokości 100 tys. zł (którą to pożyczkę będzie musiał zwrócić wraz z oprocentowaniem) czy też uzyskanie odroczenia spłaty zaległości podatkowej w wysokości 100 tys. zł (zaległość tę ostatecznie i tak będzie musiał spłacić).

otrzymania, w szczególności jest to dzień zawarcia umowy lub dzień wydania decyzji⁷. Oznacza to, iż wartość udzielonej pomocy w danym roku to inaczej wartość zobowiązań budżetowych podjętych w tym roku, która nie zawsze pokrywa się z wartością poniesionych wydatków lub uszczerpków wpływów do budżetu w danym roku. Przykładowo, w przypadku pomocy udzielanej w formie wieloletnich pożyczek lub gwarancji, faktyczna wartość „obciążeń budżetu” z tego tytułu jest rozłożona na kilka lat, a w sprawozdaniu o udzielonej pomocy publicznej widnieje jako całkowita wartość pomocy udzielona w danym dniu (dniu udzielenia pomocy).

W niniejszym raporcie w celu przedstawienia trendów w kształtowaniu się wielkości, form udzielonej pomocy i jej przeznaczenia, przedstawiono dane historyczne o udzielonej pomocy. Dane za lata 2013-2016 pochodzą z raportów o pomocy publicznej za poszczególne lata. W konsekwencji **dane te nie uwzględniają informacji o zmianach wartości udzielonej pomocy ani nowych informacji o udzielonej pomocy przekazanych do Prezesa UOKiK po dacie sporządzenia raportu o pomocy publicznej za dany rok.**

Natomiast w raporcie dokonano aktualizacji danych o pomocy publicznej za rok poprzedni w stosunku do roku, którego raport dotyczy, czyli 2017. W konsekwencji dane za 2017 i 2018 rok zostały podane według stanu z dnia 10 czerwca 2019 roku. Jednocześnie dane te nie uwzględniają zmian wartości udzielonej pomocy ani nowych danych o udzielonej pomocy przekazanych do Prezesa UOKiK w terminie późniejszym. W wyniku aktualizacji danych za 2017 rok przedstawionych w raporcie za 2017 rok, wartość pomocy zmniejszyła się o **430,2 mln zł** (pomoc publiczna bez transportu). Zmiana spowodowana jest przede wszystkim skorygowaniem wartości pomocy udzielonej przez:

- Ministra Inwestycji i Rozwoju - spadek o 245,1 mln zł;
- Prezesa Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości - spadek o 232,5 mln zł.

W przypadku niektórych podmiotów wartość pomocy wykazanej w raporcie za 2017 rok uległa zwiększeniu, przede wszystkim pomoc udzielona przez:

- Dyrektora Instytutu Nafty i Gazu - wzrost o 150,8 mln zł;
- Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki - wzrost o 136,3 mln zł.⁸

4. Przeznaczenie pomocy publicznej

Przeznaczenie pomocy czyli dopuszczalne na mocy przepisów unijnych cele, na których realizację pomoc może być udzielona, pogrupowane według poszczególnych rodzajów pomocy (pomoc horyzontalna, regionalna, sektorowa), zostały przedstawione w tabeli 2. Wyodrębnienie pomocy sektorowej związane jest z obowiązywaniem pewnych szczególnych zasad udzielania pomocy w odniesieniu do danego sektora gospodarki. Wskazując wielkość pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w tym sektorze nie uwzględnia się pomocy udzielonej im na zasadach ogólnych (tj. pomocy horyzontalnej czy regionalnej).

⁷ Wyjątkiem jest pomoc udzielana w formie ulgi podatkowej na podstawie aktu normatywnego, bez wymogu wydania decyzji, gdzie za dzień udzielenia pomocy uznaje się dzień, w którym upływa termin złożenia deklaracji podatkowej lub zeznania podatkowego.

⁸ W przypadku wartości pomocy udzielonej na **pokrycie kosztów powstałych u wytwórców energii w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej** zaktualizowane kwoty za 2017 rok uwzględniają oprócz wnioskowanych przez wytwórców zaliczek również korekty wynikające z ostatecznych decyzji Prezesa URE (tj. takich od których wytwórca się nie odwołał, a upłynął już termin na wniesienie odwołania lub takich, w odniesieniu do których, w wyniku odwołania, sąd wydał prawomocny wyrok).

Tabela 2. Przeznaczenie i rodzaje pomocy publicznej (z wyłączeniem pomocy udzielonej w sektorze transportu)

Grupa	Przeznaczenie pomocy
Pomoc horyzontalna	Badania, rozwój i innowacje
	Ochrona środowiska i cele związane z energią
	Małe i średnie przedsiębiorstwa
	Zatrudnienie
	Szkolenia
	Ratowanie
	Restrukturyzacja, w tym tymczasowa pomoc na restrukturyzację
	Naprawa szkód wyrządzonych przez klęski żywiołowe lub inne nadzwyczajne zdarzenia
	Zapobieżenie lub likwidacja poważnych zakłóceń w gospodarce o charakterze ponadsektorowym
	Wsparcie krajowych przedsiębiorców działających w ramach przedsięwzięcia gospodarczego podejmowanego w interesie europejskim
	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
	Pomoc o charakterze socjalnym dla indywidualnych konsumentów
	Kapitał podwyższonego ryzyka
	Dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania
	Ułatwienie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych
	Pomoc sektorowa
Sektor energetyki	
Sektor kinematografii	
Sektor gazu ziemnego	
Sektor telekomunikacyjny	
Sektor bankowy	
Pomoc regionalna	Wspieranie nowych inwestycji
	Tworzenie nowych miejsc pracy
	Duże projekty inwestycyjne
	Pomoc operacyjna
	Pomoc na rzecz rozwoju obszarów miejskich
Inne tytuły	Rekompensata za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym

5. Pozostałe założenia metodologiczne

Dane o pomocy publicznej, które posłużyły do opracowania raportu są również przekazywane Komisji Europejskiej w ramach realizacji obowiązku sprawozdawczego wynikającego z rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 140 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.). Dane te służą Komisji do opracowania przez nią raportu o pomocy publicznej udzielanej w krajach UE, tzw. *State Aid Scoreboard*⁹.

Niemniej jednak, porównując dane z raportu z danymi przedstawianymi w *State Aid Scoreboard*, należy mieć na uwadze występujące różnice metodologiczne. Niniejszy raport uwzględnia pomoc udzielaną jako rekompensata z tytułu realizacji usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, natomiast w raportach Komisji Europejskiej pomoc ta nie jest uwzględniana z uwagi na trudności, jakie Komisja ma w ustaleniu, które z udzielanych dotychczas w poszczególnych państwach członkowskich rekompensat za realizację zadań publicznych należy uznać za pomoc publiczną. Ponadto, w odróżnieniu od danych przedstawionych w *State Aid Scoreboard*, raport uwzględnia pomoc, w odniesieniu do której Komisja Europejska nie wydała na dzień jego sporządzenia decyzji zatwierdzającej, a pomoc została już udzielona.

W niniejszym raporcie (tak jak w raportach z lat poprzednich) z ogólnej wartości pomocy publicznej wyodrębniono pomoc udzieloną w sektorze transportu i opisano ją odrębnie w rozdziale VI.

Do pomocy publicznej w sektorze transportu zaliczono:

- pomoc w sektorze żeglugi morskiej, lotnictwa, kolejowym, transportu multimodalnego i intermodalnego,
- pomoc w pozostałych sektorach transportu,
- pomoc stanowiącą rekompensatę z tytułu realizacji usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, udzieloną beneficjentom prowadzącym działalność w sektorze transportu (posiadającym klasy PKD zaczynające się od liczb 49, 50, 51 lub 52).

Nie uwzględniono w tym rozdziale natomiast pomocy udzielonej przedsiębiorcom z ww. sektorów na zasadach ogólnych (np. w ramach pomocy horyzontalnej, regionalnej) lub zgodnie z *Wytycznymi dotyczącymi pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji* (Dz. Urz. UE C 249 z 31.07.2014, str. 1).

Wszystkie tabele, zestawienia i wykresy przedstawione w raporcie stanowią opracowania własne UOKiK przygotowane w oparciu o dane pochodzące ze sprawozdań podmiotów udzielających pomocy. Przedstawiane w raporcie zaokrąglone sumy poszczególnych kwot są obliczane z uwzględnieniem ich pełnego rozwinięcia (przed zaokrągleniem) i nie zawsze są równe sumie poszczególnych kwot zaokrąglonych.

W tabelach użyto następujących oznaczeń: „–” - nie dotyczy, „0,0” - nie udzielono pomocy, „b.d.” - brak danych.

⁹ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/studies_reports/studies_reports.html

III. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA

1. Synteza wyników za 2018 rok

Tabela 3. Informacje ogólne o pomocy publicznej udzielonej w 2018 roku

Liczba podmiotów, które udzieliły pomocy	352
Liczba beneficjentów, którzy otrzymali pomoc	43,7 tys.
Liczba przypadków pomocy	367 tys.*
Liczba przypadków przypadających średnio na jednego beneficjenta	8,4
Wartość pomocy przypadająca średnio na jednego beneficjenta	599,2 tys. zł

* Liczba przypadków pomocy jest ponad ośmiokrotnie wyższa od liczby beneficjentów, m.in. z następujących względów:

- możliwości korzystania przez jednego beneficjenta z pomocy o różnym przeznaczeniu czy formie,
- wykazywania 4 razy w roku (na dzień udzielenia) pomocy w formie ustawowego zwolnienia osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą z podatku od nieruchomości,
- wykazywania pomocy na dzień realizacji płatności w przypadku, gdy w dniu zawarcia aktu stanowiącego podstawę realizacji tych płatności brak jest możliwości ustalenia wartości udzielonej pomocy,
- możliwości dokonywania korekt ujemnych przez organy podatkowe w zakresie wartości udzielonej pomocy publicznej.

Tabela 4. Wielkość pomocy publicznej w 2018 roku

	mln zł	mln euro	%	% PKB
Ogólna wartość pomocy* w tym:	26 212,9	6 149,9	100,0	1,24
Wartość pomocy z wyłączeniem transportu	21 746,5	5 102,1	83,0	1,03
Wartość pomocy w sektorze transportu	4 466,4	1 047,9	17,0	0,21

* Powyższe kwoty nie uwzględniają pomocy udzielonej w formie wynagrodzeń przedsiębiorstwu Gdańsk Transport Company S.A. z tytułu budowy i eksploatacji autostrady A1 na odcinku Gdańsk - Toruń, przedsiębiorstwu Autostrada Wielkopolska II S.A. z tytułu budowy i eksploatacji autostrady A2 na odcinku Świecko - Nowy Tomyśl, z uwagi na brak określenia jaka część ww. wynagrodzeń stanowi pomoc publiczną w decyzji Komisji Europejskiej z dnia 13 maja 2009 r. w sprawie pomocy nr N 151/2009 i N 152/2009 oraz w decyzji z dnia 2 grudnia 2009 r. w sprawie pomocy nr N 462/2009.

Ogólna wartość pomocy publicznej udzielonej przedsiębiorcom w 2018 roku wyniosła 26 212,9 mln zł, co stanowi 6 149,9 mln euro (przyjmując średni kurs z 2018 roku 1 euro = 4,2623 zł). Udzielona w 2018 roku pomoc publiczna stanowiła 1,24 procent PKB (równego 2 115 672 mln zł). Wartość udzielonej pomocy z wyłączeniem pomocy w transporcie, wyniosła 21 746,5 mln zł (1,03 procent PKB), natomiast wartość pomocy publicznej udzielonej w sektorze transportu wyniosła 4 466,4 mln zł (0,21 procent PKB). Więcej informacji na temat pomocy udzielonej w sektorze transportu przedstawiono w rozdziale VI.

2. Tendencje w kształtowaniu się wielkości pomocy publicznej w latach 2014-2018

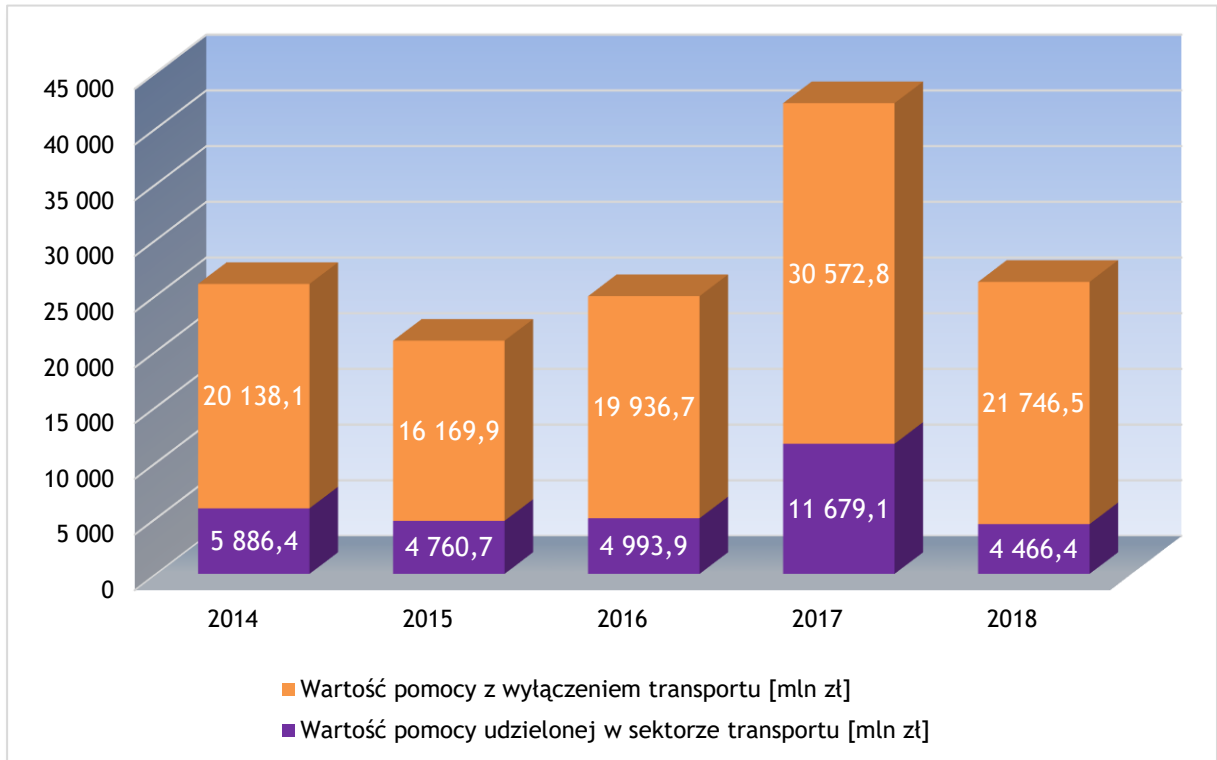
Tabela 5. Wielkość pomocy publicznej w latach 2014-2018

Rok	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*
Ogólna wartość udzielonej pomocy [mln zł], w tym:	26 024,6	20 930,6	24 930,6	42 251,9	26 212,9
Wartość pomocy z wyłączeniem transportu [mln zł]	20 138,1	16 169,9	19 936,7	30 572,8	21 746,5
Wartość pomocy udzielonej w sektorze transportu [mln zł]	5 886,4	4 760,7	4 993,9	11 679,1	4 466,4
Udział wartości pomocy udzielonej w sektorze transportu w ogólnej wartości pomocy	22,62%	22,7%	20,0%	27,6%	17,0%
Udział ogólnej wartości pomocy w PKB, w tym:	1,51%	1,17%	1,35%	2,12%	1,24%
Udział wartości pomocy z wyłączeniem transportu w PKB	1,17%	0,90%	1,08 %	1,54%	1,03%
Udział wartości pomocy udzielonej w sektorze transportu w PKB	0,34%	0,27%	0,27%	0,59%	0,21%

* Powyższe kwoty nie uwzględniają pomocy udzielonej w formie wynagrodzeń przedsiębiorstwu Gdańsk Transport Company S.A. z tytułu budowy i eksploatacji autostrady A1 na odcinku Gdańsk - Toruń, przedsiębiorstwu Autostrada Wielkopolska II S.A. z tytułu budowy i eksploatacji autostrady A2 na odcinku Świecko - Nowy Tomyśl, z uwagi na brak określenia jaka część ww. wynagrodzeń stanowi pomoc publiczną w decyzji Komisji Europejskiej z dnia 13 maja 2009 r. w sprawie pomocy nr N 151/2009 i N 152/2009 oraz w decyzji z dnia 2 grudnia 2009 r. w sprawie pomocy nr N 462/2009.

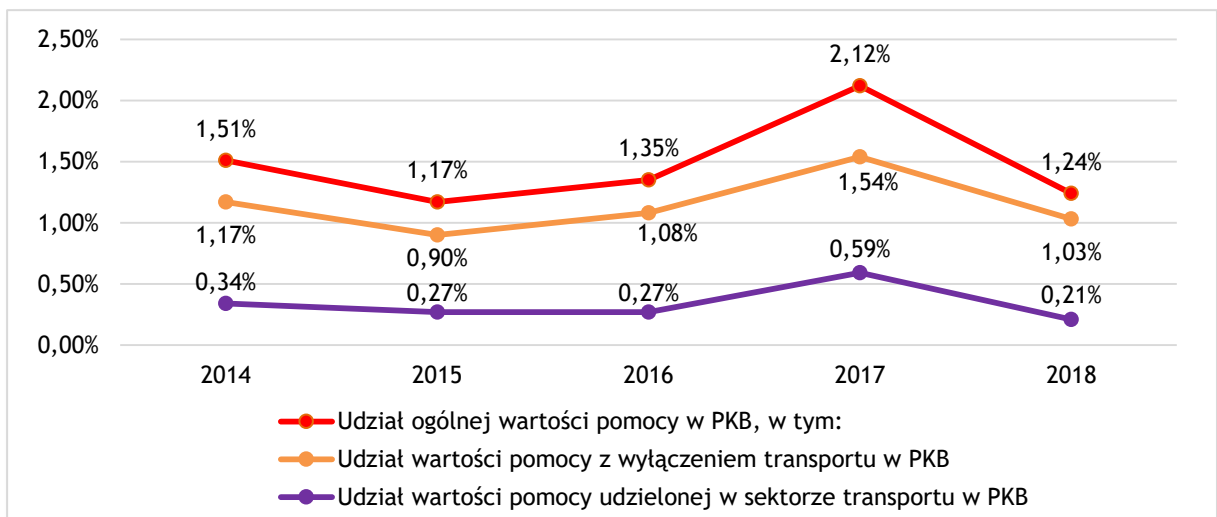
Po znacznym wzroście wartości udzielonej pomocy publicznej w 2017 roku (w dużej mierze mającym związek z realizacją programów operacyjnych współfinansowanych ze środków unijnych w perspektywie finansowej 2014-2020, wzrostem wartości pomocy udzielonej w sektorze transportu oraz pomocy stanowiącej rekompensatę za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym) w 2018 roku nastąpił spadek; wartość pomocy była znacznie niższa niż w roku 2017, lecz nieco wyższa niż w latach 2014-2016.

Wykres 2. Wartość udzielonej pomocy z wyodrębnieniem sektora transportu w latach 2014-2018

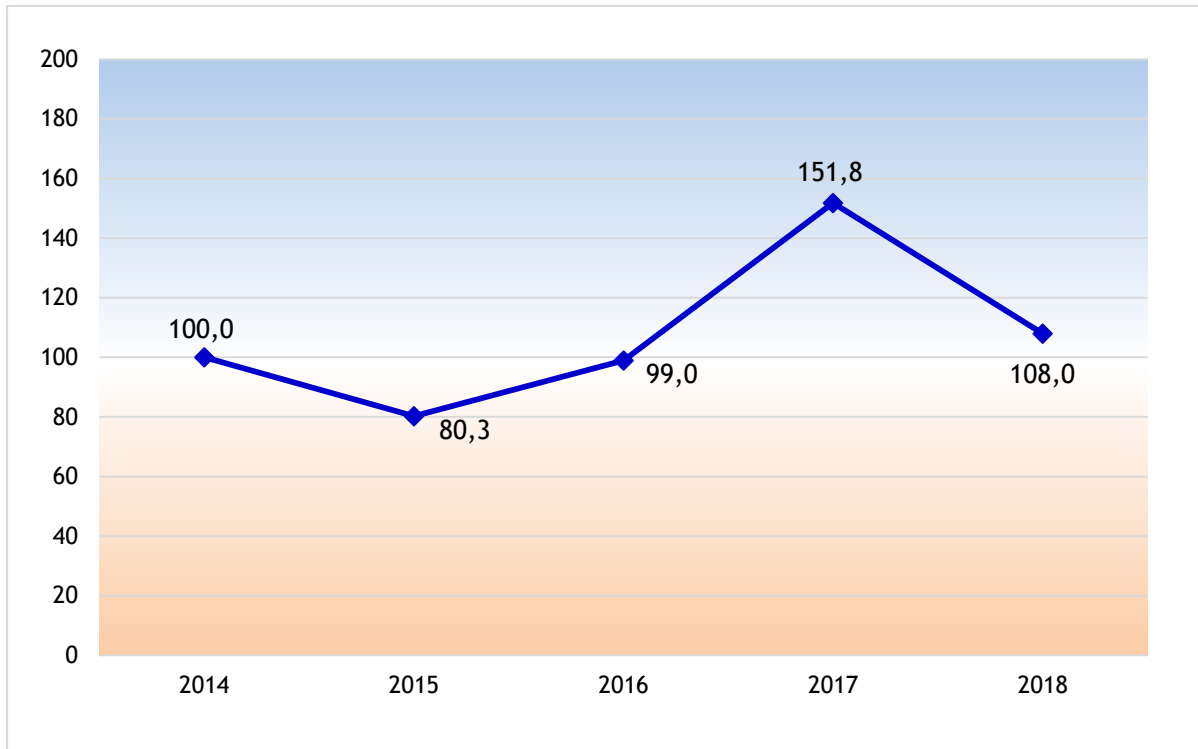
Ogólna wartość udzielonej pomocy publicznej stanowiła 1,24 procent produktu krajowego brutto w 2018 roku, zatem udział ten spadł o 0,88 punktu procentowego w porównaniu z 2017 rokiem (2,12 procent PKB), powracając do poziomu zbliżonego do występującego w latach 2015-2016.

Wykres 3. Udział pomocy publicznej w produkcie krajowym brutto w latach 2014-2018

Analizując udział wartości pomocy publicznej w wartości PKB w poszczególnych latach można zauważyć, że w latach 2014-2016 udział ten utrzymywał się na zbliżonym poziomie, zarówno w przypadku pomocy publicznej w sektorze transportu, jak i pomocy z wyłączeniem transportu. W 2017 roku znacznie wzrósł udział wartości udzielonej pomocy w PKB, co wynikało ze wzrostu wartości pomocy udzielonej w sektorze transportu, jak również wartości pomocy z wyłączeniem transportu. W roku 2018 nastąpił spadek obu wartości i udziałów pomocy w PKB, które wróciły do poziomów występujących w latach 2014-2016.

Wykres 4. Dynamika wartości udzielonej pomocy w latach 2014-2018 (2014 r. = 100)

Obserwując dynamikę pomocy udzielonej w latach 2014-2018 można zauważyć, że mimo pewnych wahań w trakcie tego okresu ostatecznie jej wartość nie uległa znaczącej zmianie - w 2018 roku była o 8 procent wyższa niż w roku 2014.

IV. POMOC PUBLICZNA (Z WYŁĄCZENIEM TRANSPORTU) W UJĘCIU PRZEKROJOWYM

1. Pomoc publiczna w podziale według formy pomocy

Tabela 6. Formy pomocy publicznej w latach 2014-2018

Podział pomocy publicznej	Wartość pomocy (w mln zł)					
	2014	2015	2016	2017	2018	Łącznie w latach 2014-2018
Ogółem	20 138,1	16 169,9	19 936,7	30 572,8	21 746,5	108 564,0
Grupa A	18 954,1	14 868,4	19 729,3	30 060,9	21 225,0	104 837,7
Podgrupa A1	16 358,0	12 017,8	16 994,4	27 244,9	18 413,7	91 028,9
Podgrupa A2	2 596,1	2 850,6	2 734,9	2 815,9	2 811,3	13 808,8
Grupa B	724,7	772,8	38,3	432,1	210,3	2 178,2
Podgrupa B1	251,1	772,8	38,3	432,1	210,3	1 704,6
Podgrupa B2	473,5	0,0	0,0	0,0	0,0	473,5
Grupa C	408,7	86,8	34,0	78,0	235,3	842,8
Podgrupa C1	399,9	86,8	34,0	78,0	235,3	834,0
Podgrupa C2	8,8	0,0006	0,0006	0,0	0,002	8,8
Grupa D	50,7	441,9	135,0	1,9	75,8	705,3
Podgrupa D1	50,7	441,9	135,0	1,9	75,8	705,3

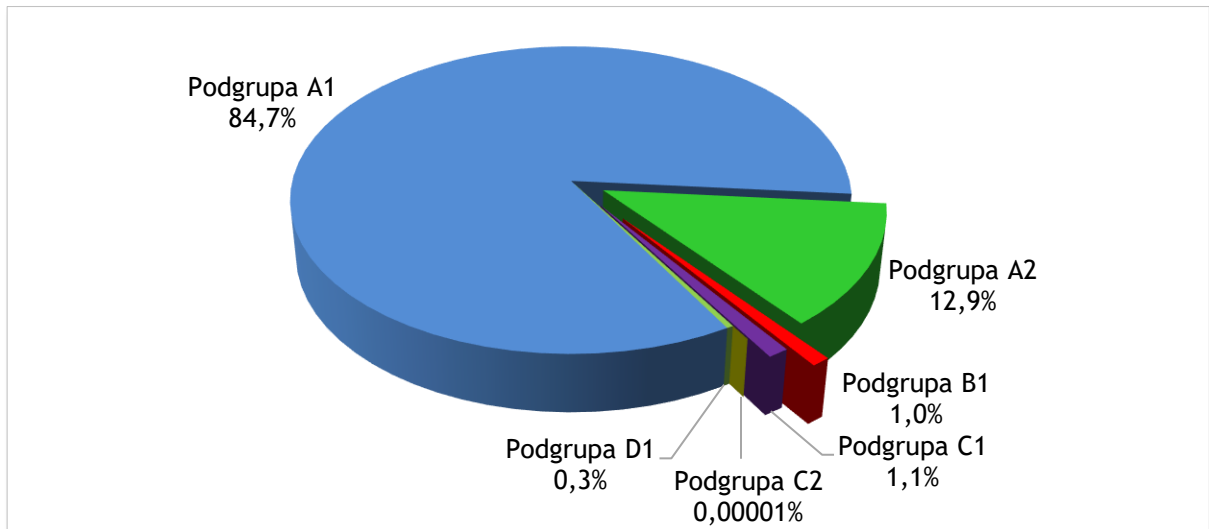
Podgrupy: A1 - dotacje, A2 - ulgi podatkowe, B1 - wniesienie kapitału, B2 - konwersja wierzytelności na kapitał, C1 - pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone, C2 - odroczenia i rozłożenia na raty, D1 - poręczenia i gwarancje.

W 2018 roku, podobnie jak w latach poprzednich, najczęściej udzielano pomocy w formach należących do podgrupy A1 (dotacje i inne bezzwrotne świadczenia, refundacje, rekompensaty). Wartość pomocy udzielonej w tych formach wyniosła 18 413,7 mln zł i była niemal o 1/3 niższa niż w 2017 roku (spadek o 8 831,2 mln zł). Natomiast pomoc w formie ulg podatkowych (podgrupa A2) utrzymała się na prawie niezmiennym poziomie i wyniosła 2 811,3 mln zł.

O ponad połowę (o 51,3 proc., tj. o 221,8 mln zł) zmniejszyła się wartość pomocy udzielonej w formie wniesienia kapitału (podgrupa B1) - w 2018 roku wyniosła ona 210,3 mln zł. Zauważalny wzrost miał natomiast miejsce w przypadku wartości pomocy udzielonej w formie pożyczek preferencyjnych i warunkowo umorzonych (podgrupa C1) - jej wartość w 2018 roku wyniosła 235,3 mln zł i była około trzykrotnie wyższa niż w roku poprzednim (wzrost o 157,4 mln zł).

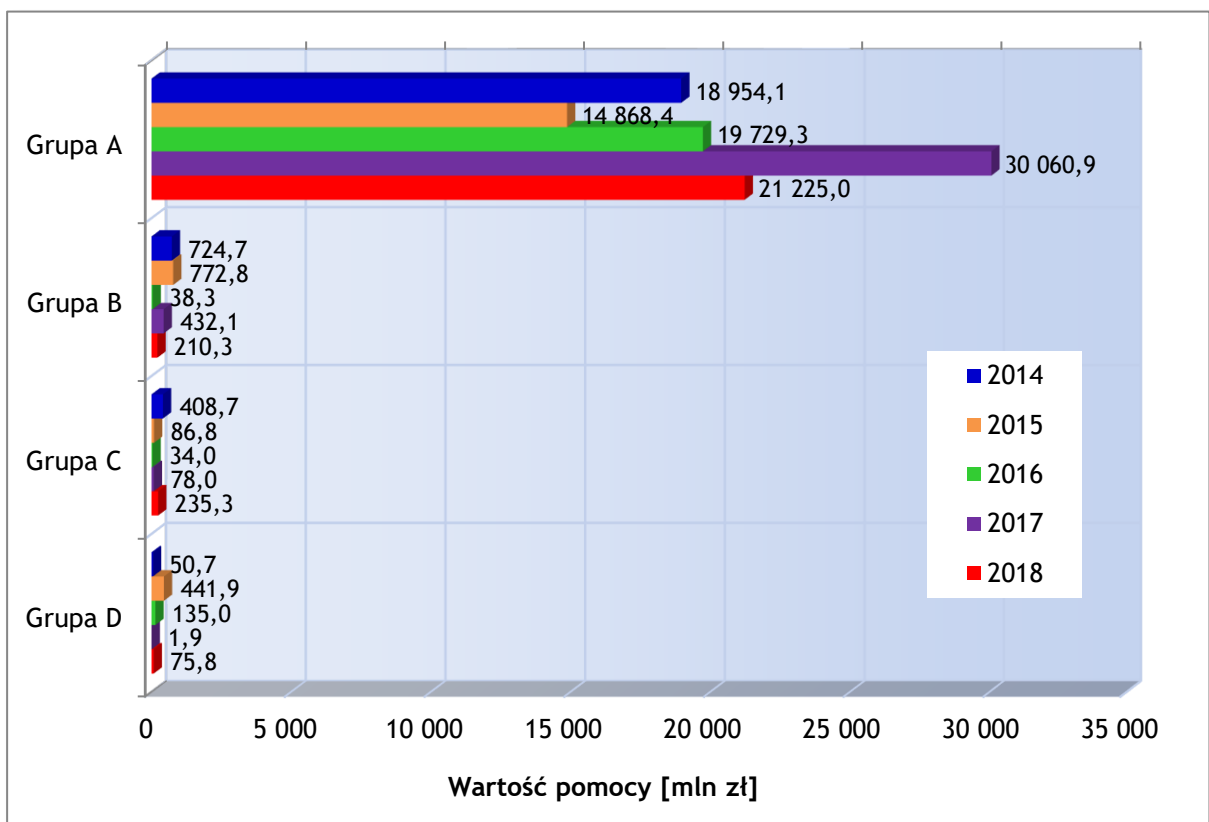
Pomoc udzielona w formie poręczenia i gwarancji (podgrupa D1) wyniosła w 2018 roku 75,8 mln zł, co oznacza niemal 40-krotny wzrost w stosunku do roku 2017 (o 73,9 mln zł), niemniej jej wartość była niższa niż w latach 2015-2016.

Wykres 5. Formy pomocy publicznej w 2018 roku

Podgrupy: A1 - dotacje, A2 - ulgi podatkowe, B1 - wniesienie kapitału, B2 - konwersja wierzytelności na kapitał, C1 - pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone, C2 - odroczenia i rozłożenia na raty, D1 - poręczenia i gwarancje.

Wykres 6. Formy pomocy publicznej w latach 2014-2018

Grupy: A - dotacje i ulgi podatkowe, B - subsydia kapitałowo-inwestycyjne, C - „miękkie kredytowanie”, D - poręczenia i gwarancje.

Tabela 7. Formy pomocy publicznej w latach 2014-2018

Podział pomocy publicznej	Dynamika (rok poprzedni = 100)				Udział (%)				
	'15/'14	'16/'15	'17/'16	'18/'17	'14	'15	'16	'17	'18
Grupy ogółem:	80,3	123,3	153,3	71,1	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Grupa A:	78,4	132,7	152,4	70,6	94,1	92,0	99,0	98,3	97,6
- Podgrupa A1	73,5	141,4	160,3	67,6	81,2	74,3	85,2	89,1	84,7
- Podgrupa A2	109,8	95,9	103,0	99,8	12,9	17,6	13,7	9,2	12,9
Grupa B:	106,6	5,0	1 128,2	48,7	3,6	4,8	0,2	1,4	1,0
- Podgrupa B1	307,7	5,0	1 128,2	48,7	1,2	4,8	0,2	1,4	1,0
- Podgrupa B2	0,0	-	-	-	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Grupa C:	21,2	39,2	229,4	301,8	2,0	0,5	0,2	0,3	1,1
- Podgrupa C1	21,7	39,2	229,4	301,8	2,0	0,5	0,2	0,3	1,1
- Podgrupa C2	0,007	96,2	0,0	-	0,04	0,0	0,0	0,0	0,00001
Grupa D:	871,5	30,5	1,4	3 969,6	0,3	2,7	0,7	0,0	0,3
- Podgrupa D1	871,5	30,5	1,4	3 969,6	0,3	2,7	0,7	0,0	0,3

Podgrupy: A1 - dotacje, A2 - ulgi podatkowe, B1 - wniesienie kapitału, B2 - konwersja wierzytelności na kapitał, C1 - pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone, C2 - odroczenia i rozłożenia na raty, D1 - poręczenia i gwarancje.

Pomoc udzielana w formach takich jak **dotacje, refundacje, rekompensaty** (podgrupa A1) stanowiła 84,7 procent ogólnej wartości pomocy udzielonej w 2018 roku. Jej udział zmniejszył się o 4,4 punktu procentowego w porównaniu z udziałem form z tej podgrupy w 2017 roku. Wynikało to głównie ze spadku liczby zawieranych umów o dofinansowanie projektów realizowanych w ramach ogólnopolskich oraz regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2014-2020.

Największy spadek wartości pomocy udzielonej w formach z podgrupy A1 odnotowano w zakresie pomocy udzielonej przez:

- Dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (spadek o 1 587,2 mln zł);
- Dyrektora Instytutu Nafty i Gazu (spadek o 1 553,4 mln zł);
- Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji (spadek o 935,5 mln zł);
- marszałków województw (spadek o 873,4 mln zł);
- Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (spadek o 781,1 mln zł);
- Ministra Środowiska (spadek o 731,7 mln zł);
- Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (spadek o 701,6 mln zł);

W przypadku niektórych podmiotów udzielających pomocy wartość pomocy udzielanej w formie dotacji, refundacji lub rekompensat wzrosła, jednak w mniejszym stopniu niż w przypadku ww. spadków:

- Grupa Pozostałe, w tym przedsiębiorcy (wzrost o 141,0 mln zł);
- Minister Przedsiębiorczości i Technologii (wzrost o 125,0 mln zł);
- Dyrektor Generalny Służby Więziennej (wzrost o 107,6 mln zł).

Drugą istotną formą pomocy była pomoc udzielana w formie **ulg podatkowych** (podgrupa A2). Jej wartość stanowiła 12,9 procent ogólnej wartości pomocy udzielonej w 2018 roku. Pomocy publicznej w formie ulg podatkowych udzielały przede wszystkim organy podatkowe (96 procent wartości pomocy udzielonej w tej formie).

Wartość pomocy udzielonej w formie **wniesienia kapitału** (podgrupa B1) w 2017 roku wyniosła 210,3 mln zł i była **niższa** w porównaniu z rokiem wcześniejszym o **221,8 mln zł**. Wynikało to głównie ze spadku pomocy udzielonej przez Ministra Energii (spadek o 150 mln zł) oraz Krajowy Fundusz Kapitałowy S.A. (spadek o 51,4 mln zł).

Wartość udzielonej **pomocy w formie tzw. „miękkiego kredytowania”** (podgrupa C1), czyli preferencyjnych pożyczek i kredytów lub pożyczek warunkowo umorzonych **wzrosła o 157,4 mln zł**. Było to skutkiem udzielenia większej pomocy głównie przez Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (wzrost o 89,0 mln zł), Prezesów Zarządów Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (wzrost o 30,7 mln zł) oraz Bank Gospodarstwa Krajowego (o 30,5 mln zł).

Znacznie **wzrosła** wartość pomocy udzielanej w formie **poręczeń i gwarancji** (podgrupa D1). W 2017 roku udzielono jedynie 1,9 mln zł takiej pomocy (najmniej w okresie 2014-2018), a w następnym roku nastąpił wzrost o 73,9 mln zł. Bankowy Fundusz Gwarancyjny udzielił o 66,8 mln zł więcej pomocy, a Bank Gospodarstwa Krajowego - o 7,0 mln zł.

Tabela 8. Sposób finansowania pomocy państwa w Polsce w latach 2009-2018¹⁰

Rok	Bezpośrednie wydatki (głównie dotacje)	Pozostałe formy (głównie uszczuplenia wpływów do budżetu)
2018	85,6 %	14,4 %
2017	90,5 %	9,5 %
2016	85,4 %	14,6 %
2015	79,1 %	20,9 %
2014	82,5 %	17,5 %
2013	86,6 %	13,4 %
2012	85,7 %	14,3 %
2011	86,9 %	13,1 %
2010	78,4 %	21,6 %
2009	70,5 %	29,5 %

W 2018 roku, podobnie jak latach poprzednich, zdecydowanie więcej pomocy udzielono w formie bezpośrednich wydatków (85,6 procent) niż w formie uszczupień wpływów do budżetu (14,4 procent). Udział bezpośrednich wydatków spadł w stosunku do poprzedniego roku poprzedniego o około 5 punktów procentowych i powrócił do poziomu występującego w roku 2016.

Analizując pomoc udzieloną na przestrzeni kilku ostatnich lat należy zauważyć utrzymującą się **wysoką wartość pomocy udzielanej w formie dotacji oraz przewagę pomocy publicznej udzielanej w tzw. „aktywnych” formach** (np. w formie dotacji) nad pomocą udzielaną w tzw. „pasywnych” formach (np. w formie ulgi podatkowej).

Wzrosty i spadki wartości pomocy udzielanej w formie dotacji, a tym samym udziały tej formy w ogólnej wartości pomocy, związane są przede wszystkim z procesem wydatkowania środków z funduszy unijnych i jego cyklicznością wynikającą z 7-letnich okresów programowania i planowania budżetu (perspektyw finansowych). I tak w 2015 roku zakończył się okres obowiązywania wielu programów pomocowych związanych z programami operacyjnymi na lata 2007-2013, stąd udział tej formy pomocy spadł. W 2016 roku rozpoczęto wdrażanie programów operacyjnych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 i w konsekwencji nastąpił zauważalny wzrost udziału dotacji. Udział ten osiągnął szczytową wartość w 2017 roku, a w roku 2018 nastąpił jego spadek.

¹⁰ Do bezpośrednich wydatków zaliczono pomoc udzieloną w formie dotacji (podgrupa A1) oraz w formie wniesienia kapitału do spółki (podgrupa B1).

2. Pomoc publiczna w podziale według przeznaczenia pomocy

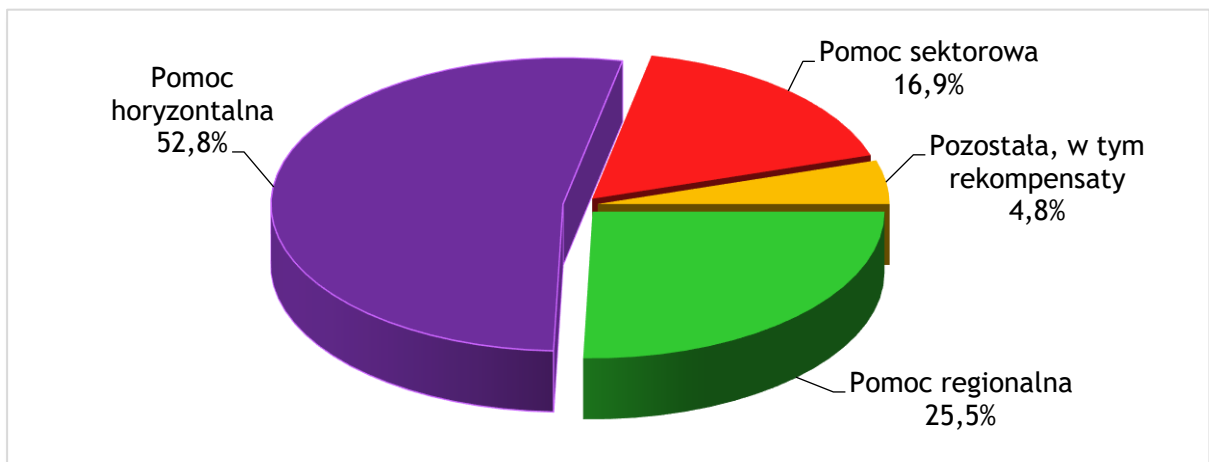
Tabela 9. Przeznaczenie pomocy publicznej w latach 2017-2018

Przeznaczenie pomocy	2017		2018	
	Wartość pomocy [mln zł]	Udział [%]	Wartość pomocy [mln zł]	Udział [%]
OGÓŁEM, w tym:	30 572,8	100,0	21 746,5	100,0
POMOC HORYZONTALNA, w tym:	15 364,7	50,3	11 472,9	52,8
• badania, rozwój i innowacje	4 912,4	16,1	3 533,2	16,2
• ochrona środowiska i cele związane z energią	4 901,1	16,0	3 361,4	15,5
• rozwój małych i średnich przedsiębiorstw	67,2	0,2	50,1	0,2
• zatrudnienie	3 249,7	10,6	3 370,3	15,5
• szkolenia	0,3	0,001	0,7	0,003
• wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	1 420,4	4,6	630,2	2,9
• pomoc o charakterze socjalnym dla indywidualnych konsumentów	0,6	0,002	0,7	0,003
• kapitał podwyższonego ryzyka	51,4	0,2	0,0	0,0
• dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania	357,8	1,2	203,2	0,9
• infrastruktura lokalna	359,1	1,2	212,5	1,0
• działalność sportowa i rekreacyjna	44,7	0,1	110,6	0,5
POMOC REGIONALNA, w tym:	7 761,0	25,4	5 547,9	25,5
• inwestycyjna	7 607,8	24,9	5 392,5	24,8
• zatrudnienie	150,8	0,5	143,1	0,7
• duże projekty inwestycyjne	2,5	0,01	2,4	0,01
• rozwój obszarów miejskich	0,0	0,0	9,9	0,05
POMOC SEKTOROWA, w tym:	5 464,6	17,9	3 678,3	16,9
• sektor górnictwa węgla	1 664,8	5,4	1 551,9	7,1
• sektor energetyki*	406,6	1,3	252,2	1,2
• sektor kinematografii	153,5	0,5	100,0	0,5
• sektor gazu ziemnego	1 322,4	4,3	0,0	0,0
• sektor telekomunikacyjny	1 903,5	6,2	1 650,7	7,6
• sektor bankowy	13,8	0,05	123,5	0,6
POZOSTAŁA, w tym:	1 982,5	6,5	1 047,4	4,8
• pomoc stanowiąca rekompensatę dla przedsiębiorcy z tytułu realizacji zadań publicznych	1 982,5	6,5	1 047,4	4,8

* Kwoty obejmują pomoc udzieloną przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na pokrycie kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej. Udzielenie przez Prezesa URE pomocy na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1874) następuje poprzez wypłatę zaliczek na poczet kosztów osieroconych, których wysokość określa wytwórca we wniosku. Następnie Prezes URE, działając na podstawie ww. ustawy, do dnia 31 lipca każdego roku, wydaje decyzje administracyjne o korektach rocznych wartości udzielonej pomocy publicznej w formie zaliczek, nakazujące np. częściowy zwrot

wypłaconych zaliczek albo wypłatę dodatkowej rekompensaty za rok poprzedni. Po upływie okresu korygowania, trwającym od momentu uruchomienia programu pomocy do czasu wygaśnięcia najdłuższej umowy długoterminowej danego wytwórcy, lecz nie dłużej niż do końca 2025 roku, Prezes URE w terminie do 31 sierpnia roku następnego, dokonuje ostatecznego rozliczenia tego programu. W wyniku tego procesu wytwórca zobowiązany jest do zwrotu części otrzymanych środków lub otrzymuje dopłatę. Maksymalna kwota środków możliwa do otrzymania przez każdego beneficjenta programu pomocy publicznej określonego ww. ustawą została wpisana w tej ustawie. Beneficjenci mają prawo złożenia odwołania od decyzji Prezesa URE do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W związku z powyższym kwoty za 2017 rok uwzględniają, oprócz zaliczek, również korekty wynikające z ostatecznych decyzji Prezesa URE, tj. takich, od których wytwórca się nie odwołał, a upłynął już termin na wniesienie odwołania lub takich, w odniesieniu do których, w wyniku odwołania, sąd wydał prawomocny wyrok. Natomiast ze względu na fakt, iż raport zawiera, zgodnie z przyjętą metodologią, dane aktualne na maj 2019 roku, kwoty za 2018 rok uwzględniają wyłącznie zaliczki wypłacone przez Zarządce Rozliczeń S.A. Ostateczna kwota udzielonej pomocy w 2018 roku będzie znana dopiero po wydaniu decyzji korygujących Prezesa URE oraz po wydaniu i uprawomocnieniu się wyroków sądu w sprawach wniesionych ewentualnych odwołań.

Wykres 7. Przeznaczenie pomocy publicznej w 2018 roku

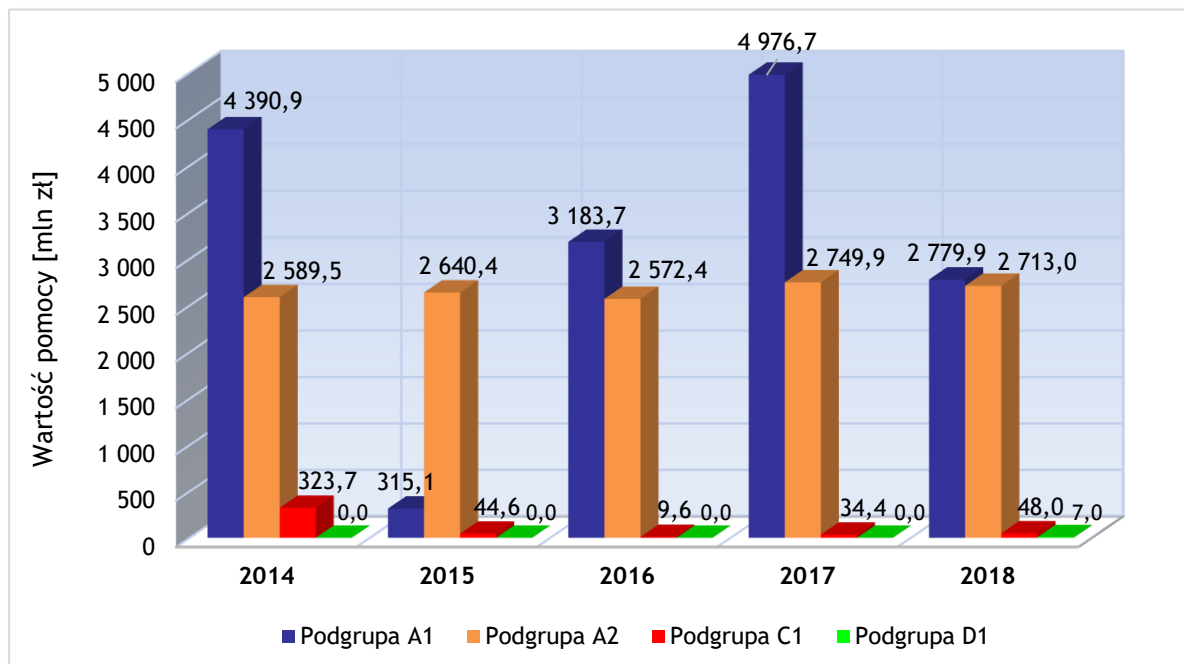
W 2018 roku, podobnie jak w latach wcześniejszych, **udzielono najwięcej pomocy horyzontalnej (11 472,9 mln zł), która stanowiła 52,8 procent ogólnej wartości udzielonej pomocy.** Największa część pomocy horyzontalnej została udzielona z przeznaczeniem na:

- prace badawczo-rozwojowe i innowacyjne – 3 533,2 mln zł,
- zatrudnienie – 3 370,3 mln zł,
- ochronę środowiska – 3 361,4 mln zł.

Udział pomocy przeznaczonej na trzy wyżej wymienione cele horyzontalne wyniósł prawie 90 procent łącznej wartości udzielonej pomocy horyzontalnej. W porównaniu z 2017 rokiem wartość pomocy horyzontalnej **spadła o 3 891,8 mln zł** głównie ze względu na spadek wartości pomocy na prace badawczo-rozwojowe i innowacyjne - o 1 379,2 mln zł, ochronę środowiska i cele związane z energią - o 1 539,7 mln zł oraz wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego - o 790,1 mln zł.

Drugim co do wartości przeznaczeniem pomocy była **pomoc regionalna (5 547,9 mln zł).** W wyniku spadku wartości pomocy na wspieranie nowych inwestycji, wartość pomocy regionalnej **spadła o 2 213,1 mln zł** w porównaniu z kwotą pomocy regionalnej udzielonej w 2017 roku. Udział pomocy regionalnej wyniósł **25,5 procent całkowitej wartości udzielonej pomocy** i praktycznie nie uległ zmianie w porównaniu z 2017 rokiem (wzrost o 0,1 punktu procentowego).

Wykres 8. Formy udzielania pomocy regionalnej w latach 2014-2018

Podgrupy: A1 - dotacje, A2 - ulgi podatkowe, C1 - pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone, D1 - poręczenia i gwarancje.

W roku 2014 dominującą formą udzielania pomocy regionalnej były dotacje (podgrupa A1). W 2015 roku ich wartość spadła 14-krotnie (o 93 procent), natomiast w latach 2016-2017 wartość pomocy regionalnej udzielonej w formie dotacji ponownie wzrosła, osiągając niemal 5 mld zł, jednak w 2018 roku nastąpił jej spadek do wysokości ok. 2,8 mld zł.

Wartość pomocy regionalnej udzielanej w formach zwolnień, ulg i umorzeń (podgrupa A2) w latach 2014-2018 utrzymywała się na zbliżonym poziomie ok. 2,6-2,7 mld zł. Wysoka wartość pomocy regionalnej udzielanej w tej formie wiąże się przede wszystkim z utrzymującą się możliwością korzystania z ulg w podatku dochodowym przez przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie specjalnych stref ekonomicznych.

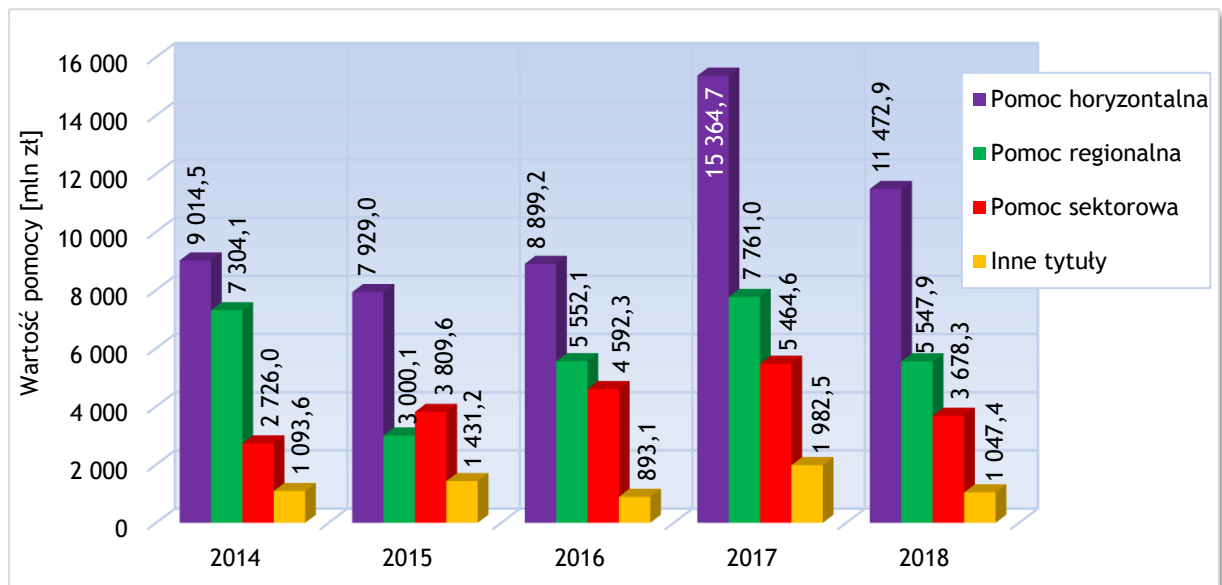
Wartość pomocy sektorowej (3 678,3 mln zł) spadła o 1 786,2 mln zł w porównaniu do 2017 roku, nie zmieniło to jednak znacząco jej udziału w pomocy publicznej - 16,9 procent w 2018 roku oznacza spadek o 1 punkt procentowy. Wzrost jej wartości wystąpił jedynie w sektorze bankowym - o 109,8 mln zł, natomiast największy spadek miał miejsce w sektorze gazu ziemnego - o 1 322,4 mln zł (w 2018 roku nie udzielono bowiem pomocy w tym sektorze).

Wartość pomocy, która nie została zakwalifikowana do żadnej z ww. grup przeznaczeń, wyniosła 1 047,4 mln zł (spadek o 935,2 mln zł, tj. o 1,7 punktu procentowego) i stanowiła rekompensatę dla przedsiębiorców z tytułu realizacji zadań publicznych. Blisko 71 procent wartości tej pomocy stanowiła rekompensata udzielona jednostkom radiofonii i telewizji przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji.

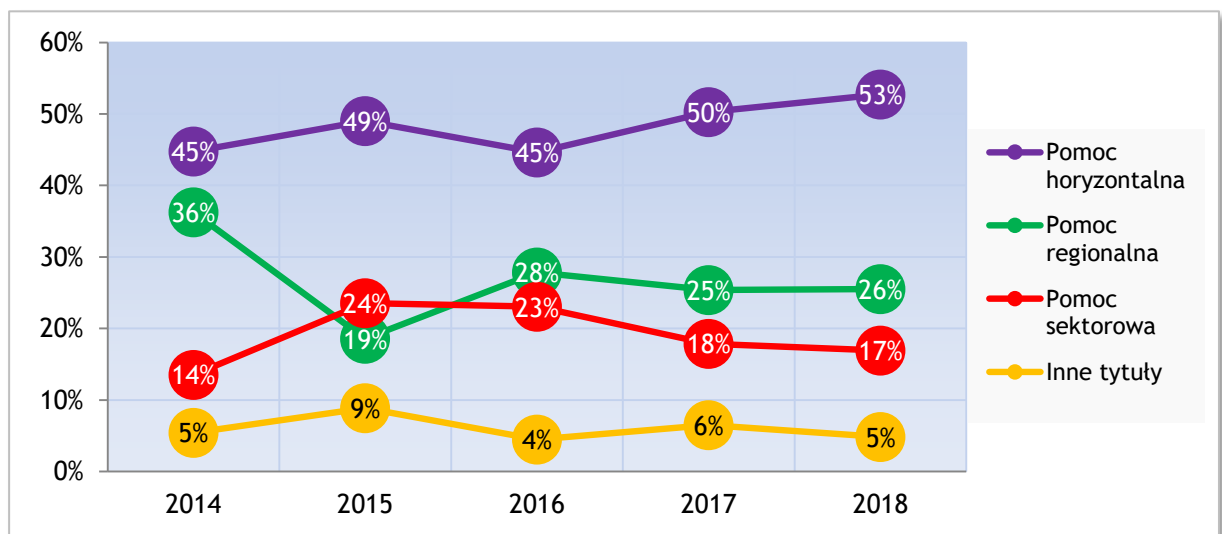
Tabela 10. Przeznaczenie pomocy publicznej w latach 2014-2018

Rodzaj pomocy	2014		2015		2016		2017		2018	
	Wartość [mln zł]	Udział [%]	Wartość [mln zł]	Udział [%]	Wartość [mln zł]	Udział [%]	Wartość [mln zł]	Udział [%]	Wartość [mln zł]	Udział [%]
pomoc horyzontalna	9 014,5	44,9	7 929,0	49,0	8 899,2	44,6	15 364,7	50,3	11 472,9	52,8
pomoc regionalna	7 304,1	36,2	3 000,1	18,6	5 552,1	27,8	7 761,0	25,4	5 547,9	25,5
pomoc sektorowa	2 726,0	13,5	3 809,6	23,6	4 592,3	23,0	5 464,6	17,9	3 678,3	16,9
inne tytuły	1 093,6	5,4	1 431,2	8,9	893,1	4,5	1 982,5	6,5	1 047,4	4,8
Suma	20 138,1	100,0	16 169,9	100,0	19 936,7	100,0	30 572,8	100,0	21 746,5	100,0

Wykres 9. Przeznaczenie pomocy publicznej w latach 2014-2018

Wykres 10. Udział poszczególnych przeznaczeń pomocy w ogólnej wartości udzielonej pomocy publicznej w latach 2014-2018

Analizując kształtowanie się wartości poszczególnych przeznaczeń pomocy publicznej w latach 2014-2018 należy zauważyć, że w całym tym okresie największą część stanowiła pomoc horyzontalna, a w 2018 roku stanowiła ona ponad połowę wartości udzielonej pomocy (52,8 procent). We wcześniejszych latach dominowała pomoc regionalna,¹¹ a zmiana trendu nastąpiła w 2014 roku. Było to spowodowane rozpoczęciem udzielania pomocy na ochronę środowiska w formie przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, utrzymującym się wysokim udziałem pomocy na zatrudnienie oraz spadkiem wartości pomocy regionalnej w związku z końcem perspektywy finansowej na lata 2007-2013. W 2017 roku, w wyniku zwłaszcza wzrostu wartości pomocy na prace badawczo-rozwojowe i innowacyjne, udział wartości pomocy horyzontalnej w całkowitej wartości pomocy był około dwukrotnie wyższy niż analogiczny udział wartości pomocy regionalnej. Proporcje te nie uległy zasadniczej zmianie w 2018 roku mimo spadku ogólnej wartości pomocy publicznej. Udział pomocy horyzontalnej wzrósł nieznacznie (o ok. 2,5 punktu procentowego) osiągając 52,8 procent, natomiast wzrost udziału pomocy regionalnej był jeszcze mniejszy (o ok. 1 punkt procentowy), a jej udział osiągnął 25,5 procent.

3. Pomoc publiczna w podziale według źródła pochodzenia środków

Tabela 11. Źródło pochodzenia środków pomocy publicznej w latach 2014-2018

Źródło pochodzenia środków	Wartość udzielonej pomocy [mln zł]				
	2014	2015	2016	2017	2018
środki krajowe	14 684,0	13 804,4	13 639,9	12 985,3	11 183,2
środki mieszane (krajowe i zagraniczne)	4 127,9	1 281,6	665,8	1 037,6	611,5
środki zagraniczne	1 326,2	1 083,9	5 631,0	16 549,9	9 951,7
Suma	20 138,1	16 169,9	19 936,7	30 572,8	21 746,5

W latach 2014-2018 następował stopniowy spadek wartości pomocy **udzielonej wyłącznie ze środków krajowych**. Miał on miejsce nawet w 2017 roku (udzielono wówczas 12 985,3 mln zł pomocy ze środków krajowych), kiedy całkowita wartość pomocy była zdecydowanie najwyższa w omawianym 5-letnim okresie (30 572,8 mln zł), głównie ze względu na realizację programów operacyjnych finansowanych przede wszystkim z funduszy unijnych. W 2018 roku pomoc ze środków krajowych osiągnęła najniższą wartość, równą 11 183,2 mln zł.

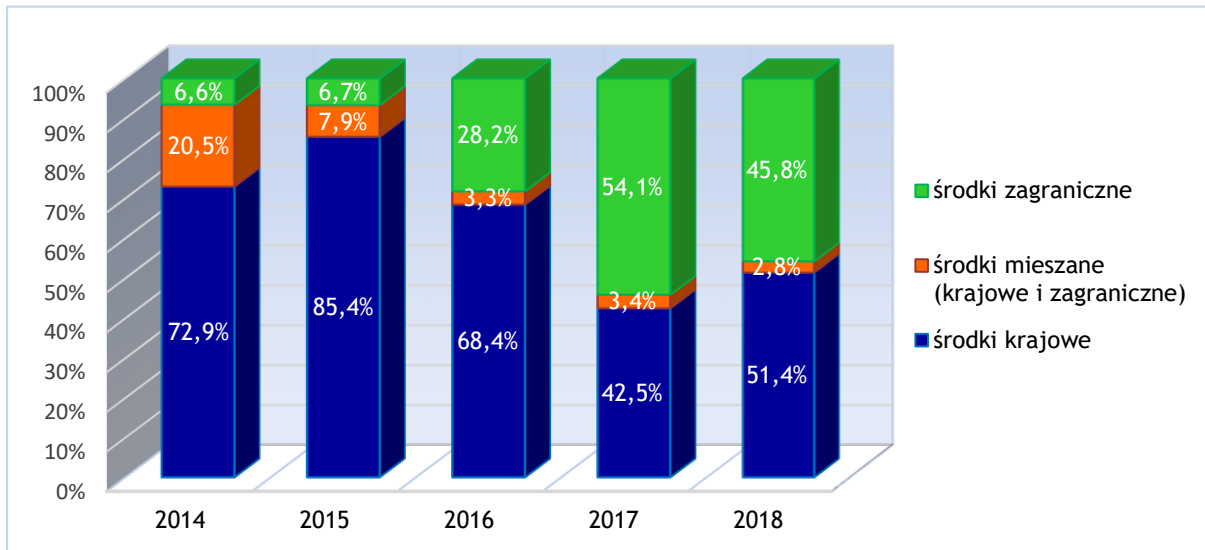
Natomiast łączna wartość pomocy **udzielonej ze środków zagranicznych i mieszanych** była najniższa w 2015 roku (2 365,6 mln zł), kiedy kończyła się realizacja programów operacyjnych współfinansowanych ze środków unijnych na lata 2007-2013, a jednocześnie dopiero ogłaszano pierwsze konkursy w ramach perspektywy finansowej na lata 2014-2020. W następnych latach wystąpił wzrost do wartości 17 587,5 mln zł w 2017 roku, a w kolejnym roku nastąpił spadek do 10 563,2 mln zł.

Można zauważyć, że **pomoc udzielana ze środków krajowych była dość stabilna** (ulegała stałemu, lecz powolnemu spadkowi), zatem duże zmiany ogólnej wartości pomocy są przede wszystkim wynikiem wahań pomocy udzielanej ze środków zagranicznych i mieszanych

¹¹ Wysoka wartość pomocy regionalnej przed 2014 rokiem była związana z udzielaniem pomocy publicznej współfinansowanej ze środków unijnych przez marszałków województw w ramach regionalnych programów operacyjnych oraz przez Prezesa Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości głównie w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka oraz Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej.

(wynikających z cyklicznego planowania i wydatkowania środków w ramach funduszy unijnych).

Wykres 11. Udział źródeł pochodzenia środków w latach 2014-2018

Analizując dane za lata 2014-2018 można zauważyć, że jedynie w roku 2017 udział wartości pomocy finansowanej wyłącznie ze środków krajowych w ogólnej wartości pomocy był niższy w porównaniu z łącznym udziałem środków zagranicznych i mieszanych. Największy udział środków krajowych miał miejsce w 2015 roku (85,4 procent).

Tabela 12. Wartość pomocy udzielonej w 2018 roku w ramach poszczególnych przeznaczeń w podziale według źródła pochodzenia środków

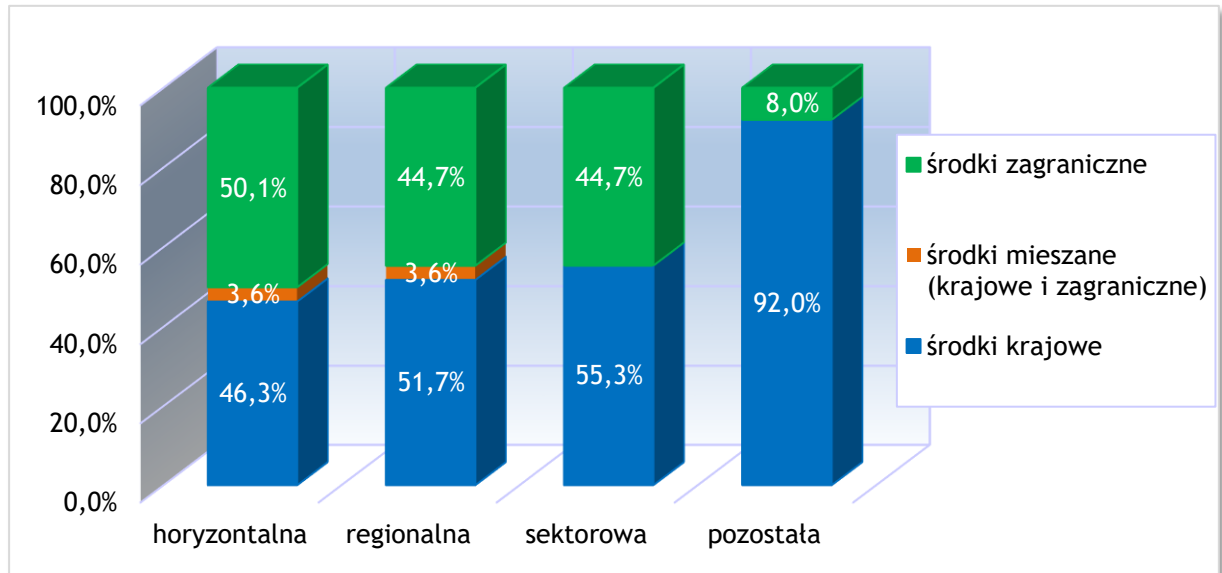
Źródło pochodzenia środków	Pomoc horyzontalna [mln zł]	Pomoc regionalna [mln zł]	Pomoc sektorowa [mln zł]	Pozostała pomoc [mln zł]
środki krajowe	5 313,1	2 871,0	2 035,8	963,3
środki mieszane (krajowe i zagraniczne)	413,7	197,8	0,0	0,0
środki zagraniczne	5 746,1	2 479,1	1 642,5	84,0
Suma	11 472,9	5 547,9	3 678,3	1 047,4

Pomocy horyzontalnej finansowanej ze środków krajowych (5 313,1 mln zł) udzielił przede wszystkim Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (3 182,8 mln zł) oraz Minister Środowiska (1 741,8 mln zł). Wyższa o 433 mln zł była pomoc horyzontalna finansowana wyłącznie ze środków unijnych (5 746,1 mln zł), której najwięcej udzielił Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (2 441,7 mln zł) oraz marszałkowie województw (1 924,3 mln zł).

Pomoc regionalna finansowana ze środków krajowych (2 871,0 mln zł) była udzielana głównie w formie zwolnień z podatku (2 713,0 mln zł) przez organy podatkowe oraz prezydentów i burmistrzów miast oraz wójtów gmin. Pomocy regionalnej finansowanej wyłącznie ze środków zagranicznych (2 479,1 mln zł) udzielił przede wszystkim Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (941,1 mln zł) oraz marszałkowie województw (754,3 mln zł).

Pomocy sektorowej finansowanej ze środków krajowych (2 035,8 mln zł) udzielił przede wszystkim Minister Energii (1 458,5 mln zł). Środki unijne w kwocie 1 642,5 mln zł były źródłem finansowania pomocy sektorowej udzielonej przez Dyrektora Centrum Projektów Polska Cyfrowa.

Wykres 12. Udział źródeł pochodzenia środków w ramach poszczególnych przeznaczeń pomocy udzielonej w 2018 roku

Niemal połowa (47,7 procent) udzielonej w 2018 roku pomocy horyzontalnej, regionalnej i sektorowej pochodziła wyłącznie ze środków zagranicznych. Jedynie pomoc stanowiąca rekompensatę za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym była udzielana prawie w całości ze środków krajowych. W przypadku tej pomocy relatywnie rzadko występujące środki zagraniczne pochodziły przede wszystkim z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 i były przeznaczone na wsparcie w zakresie zbierania i utylizacji odpadów komunalnych.

4. Pomoc publiczna w podziale według podmiotów udzielających pomocy

Pomocy publicznej (z wyłączeniem transportu) w 2018 roku udzieliło 337 podmiotów z ogólnej liczby ok. 5 tys. podmiotów uprawnionych do udzielania pomocy. Wśród jednostek samorządu terytorialnego pomocy publicznej udzieliło:

- wszystkie 16 województw,
- 5 spośród 314 powiatów,
- 157 spośród 2 479 gmin.

Wartość pomocy publicznej w 2018 roku w podziale na podmioty udzielające pomocy przedstawiono w tabeli nr 13. Najwięksi dysponenti pomocy publicznej to:

- Prezes Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - 14,7 procent ogólnej wartości pomocy,
- marszałkowie województw - 14,4 procent,
- organy podatkowe - 12,5 procent,
- Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju - 11,5 procent,
- Minister Środowiska - 8,0 procent,
- Dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa - 7,6 procent,
- Minister Energii - 7,5 procent,
- Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości - 5,5 procent ,
- Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji - 3,4 procent,
- Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - 3,2 procent,
- Minister Inwestycji i Rozwoju - 2,1 procent,
- Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin - 1,6 procent.

Wartości pomocy w podziale na formy jej udzielenia przedstawiono w Tabeli 13.

Tabela 13. Pomoc publiczna (wartość i formy) udzielana przez poszczególne podmioty w latach 2017-2018 roku

Nazwa instytucji	Grupa A				Grupa B				Grupa C				Grupa D		Ogółem			
	Podgrupa A1		Podgrupa A2		Podgrupa B1		Podgrupa B2		Podgrupa C1		Podgrupa C2		Podgrupa D1		Wartość pomocy [mln zł]		Udział [%]	
	Dotacje		Ulgi podatkowe		Wniesienie kapitału		Konwersja wierzitelności na kapitał		Pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone		Odroczenia i rozłożenia na raty		Poręczenia i gwarancje		2017	2018	2017	2018
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Prezes Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	3 171,7	3 182,8	3,2	3,5											3 174,9	3 186,2	10,4	14,7
Marszałkowie województw	4 011,8	3 138,4	2,5	0,01											4 014,3	3 138,4	13,1	14,4
Organy podatkowe	14,2	15,4	2 722,7	2 701,1											2 736,9	2 716,5	9,0	12,5
Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	4 064,9	2 477,7				16,0									4 064,9	2 493,7	13,3	11,5
Minister Środowiska	2 473,5	1 741,8													2 473,5	1 741,8	8,1	8,0
Dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa	1 890,1	1 649,5													1 890,1	1 649,5	6,2	7,6
Minister Energii	1 765,2	1 470,7			300,0	150,0									2 065,2	1 620,7	6,8	7,5
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	1 532,0	1 188,2							6,7						1 538,8	1 188,2	5,0	5,5
Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji	1 677,1	741,5													1 677,1	741,5	5,5	3,4
Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	1 270,9	569,3							28,0	117,0					1 298,9	686,3	4,2	3,2
Minister Inwestycji i Rozwoju	1 065,0	457,8													1 065,0	457,8	3,5	2,1
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	191,7	332,7							7,2	15,4					198,8	348,1	0,7	1,6
Prezydenci, burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin	202,0	195,6	87,6	91,8	80,7	44,4			6,3		0,002				370,3	338,0	1,2	1,6
Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	406,6	252,3 ¹²													406,6	252,3	1,3	1,2
Bank Gospodarstwa Krajowego	579,8	161,6							29,6	60,1			7,0		609,4	228,8	2,0	1,1
Dyrektor Generalny Służby Więziennej	75,7	183,3							0,02	0,1					75,7	183,4	0,2	0,8

¹² W tym pomoc o wartości 252,2 mln zł obejmująca wyłącznie zaliczki na poczet kosztów osieroconych wypłacone przez Zarządcę Rozliczeń S.A. za 2018 r.

Nazwa instytucji	Grupa A				Grupa B				Grupa C				Grupa D		Ogółem			
	Podgrupa A1		Podgrupa A2		Podgrupa B1		Podgrupa B2		Podgrupa C1		Podgrupa C2		Podgrupa D1		Wartość pomocy [mln zł]		Udział [%]	
	Dotacje		Ulgi podatkowe		Wniesienie kapitału		Konwersja wierzytelności na kapitał		Pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone		Odroczenia i rozłożenia na raty		Poręczenia i gwarancje		2017	2018	2017	2018
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Prezesa Zarządów Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	112,7	115,1							5,7	36,4					118,4	151,5	0,4	0,7
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	923,0	141,9													923,0	141,9	3,0	0,7
Minister Przedsiębiorczości i Technologii		125,0													0,0	125,0	0,0	0,6
Bankowy Fundusz Gwarancyjny	0,1	54,8											1,9	68,7	2,0	123,5	0,01	0,6
Dyrektor Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej	152,7	100,0							0,8						153,5	100,0	0,5	0,5
Dyrektor Instytut Nafty i Gazu	1 629,4	76,0													1 629,4	76,0	5,3	0,3
Prezes Zarządu Zarządcy Rozliczeń S.A.	29,1	36,9													29,1	36,9	0,1	0,2
Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie				15,0											0,0	15,0	0,0	0,1
Minister Infrastruktury	2,2	2,4													2,2	2,4	0,01	0,01
Prezes Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.		1,4													0,0	1,4	0,0	0,01
Dyrektor Narodowego Centrum Nauki	3,5	1,4													3,5	1,4	0,01	0,01
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego		0,1													0,0	0,1	0,0	0,001
Starostowie powiatów	0,1	0,1													0,1	0,1	0,0005	0,0004
Krajowy Fundusz Kapitałowy SA					51,4										51,4	0,0	0,2	0,0
Pomoc publiczna ogółem [mln zł]	27 244,9	18 413,7	2 815,9	2 811,3	432,1	210,3	0,0	0,0	78,0	235,3	0,0	0,002	1,9	75,8	30 572,8	21 746,5	100,0	100,0

W 2018 roku pomocy publicznej o największej wartości udzielił **Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - 3 186,2 mln zł**, czyli o 11,4 mln więcej niż rok wcześniej (3 174,9 mln zł w 2017 roku). Pomoc ta prawie w całości (99,7 procent) została udzielona w formie refundacji na podstawie programu pomocowego:

- nr SA.40525(2015/X) - *Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych* (3 176,9 mln zł).

Marszałkowie województw udzielili pomocy o wartości **3 138,4 mln zł**, z czego prawie 30 procent (925,8 mln zł) to regionalna pomoc inwestycyjna udzielona w ramach programów:

- nr SA.43142(2015/X) - *Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmocnienia konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (584,2 mln zł);
- nr SA.43247(2015/X) - *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (341,6 mln zł).

Marszałkowie województw udzielili także pomocy horyzontalnej w kwocie 2 204,4 mln zł, w tym z przeznaczeniem na: działalność badawczo-rozwojową i innowacyjną (875,4 mln zł), ochronę środowiska i cele związane z energią (606,5 mln zł), wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego (392,1 mln zł), infrastrukturę lokalną (210,6 mln zł). Pomoc ta była udzielana przede wszystkim w ramach programów pomocowych:

- nr SA.42839(2015/X) - *Pomoc na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (639,0 mln zł);
- nr SA.43229(2015/X) - *Pomoc na układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (392,3 mln zł);
- nr SA.43180(2015/X) - *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 roku w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (385,5 mln zł);
- nr SA.46091(2016/X) - *Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (235,3 mln zł).
- nr SA.43141(2015/X) - *Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (222,8 mln zł);

Wartość pomocy udzielonej w 2018 roku przez marszałków województw spadła o 875,8 mln zł w porównaniu z wartością pomocy udzielonej w 2017 roku (4 014,3 mln zł) i stanowiła 14,4 procent łącznej wartości pomocy publicznej udzielonej w 2017 roku.

Pomoc publiczna udzielona w 2018 roku przez **organy podatkowe** wyniosła **2 716,5 mln zł** i była o 20,4 mln zł niższa od pomocy udzielonej w 2017 roku (2 736,9 mln zł). Podobnie jak w latach wcześniejszych, pomocy tej udzielono głównie (89,6 procent) **w formie ulg w podatku dochodowym** podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą w specjalnych strefach ekonomicznych w ramach programów pomocowych:

- nr PL 39/2004, XR98/2007, X193/2009 i SA.40523(2015/X) - *Program pomocy regionalnej dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w specjalnych strefach ekonomicznych* (2 434,6 mln zł).

Organy podatkowe udzieliły również 192,1 mln zł w ramach tzw. pomocy istniejącej (przyznanej przed wejściem Polski do Unii Europejskiej), a także pomocy sektorowej w ramach programu pomocowego:

- nr SA.41161(2015/N) - *Pomoc państwa dla polskiego sektora węgla kamiennego w latach 2015-2018* (74,2 mln zł);

Pomoc udzielona przez Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, marszałków województw oraz organy podatkowe wyniosła łącznie 9 041,1 mln zł, co stanowi 41,6 procent ogólnej wartości pomocy publicznej udzielonej w 2018 roku.

Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju udzielił pomocy o wartości **2 493,7 mln zł**, czyli o 1 571,3 mln zł mniej w porównaniu z 2017 rokiem (4 064,9 mln zł). Cała pomoc udzielona była na podstawie programu pomocowego:

- nr SA.41471(2015/X) - *Warunki i tryb udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju*.

Minister Środowiska w 2018 roku udzielił pomocy o wartości **1 741,8 mln zł**, czyli o 731,7 mln zł mniej niż w 2017 roku (2 473,5 mln zł). Pomoc w postaci bezpłatnych uprawnień do emisji gazów cieplarnianych udzielona była na podstawie programu pomocowego:

- nr SA.34674(2013/N) - *Derogacja z art. 10c Dyrektywy 2003/87/EC o handlu emisjami - darmowe uprawnienia dla wytwórców energii elektrycznej*.

Dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa (**1 649,5 mln zł**) udzielił pomocy w formie dotacji niemal w całości (99,6 procent) w ramach programu pomocowego:

- nr SA.43484(2015/X) - *Pomoc na rozwój infrastruktury szerokopasmowej w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020* (1 642,5 mln zł);

Wartość pomocy udzielonej przez Dyrektora Centrum Projektów Polska Cyfrowa w 2018 roku spadła o 240,6 mln zł w porównaniu z wartością pomocy udzielonej rok wcześniej (1 890,1 mln zł).

Wartość pomocy publicznej udzielonej przez **Ministra Energii** (**1 620,7 mln zł**) spadła w 2018 roku o 444,5 mln zł w porównaniu do kwoty pomocy udzielonej rok wcześniej (2 065,2 mln zł w 2017 roku). Pomoc ta udzielona była przede wszystkim (90,0 procent wartości pomocy - 1 458,5 mln zł) podmiotom działającym w sektorze wydobywania węgla kamiennego w ramach dwóch programów pomocowych:

- nr SA.46891(2017/N) - *Restrukturyzacja polskich przedsiębiorstw górniczych* (1 218,5 mln zł);
- nr SA.41161(2015/N) - *Pomoc państwa dla polskiego sektora węgla kamiennego w latach 2015-2018* (239,5 mln zł).

Ponadto, Minister Energii udzielił pomocy inwestycyjnej w formie dotacji na infrastrukturę energetyczną w ramach programu pomocowego:

- nr SA.43905(2015/X) - *Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie*

budowy lub przebudowy infrastruktury energetycznej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (81,3 mln zł),

a także pomocy indywidualnej z przeznaczeniem na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego (80,9 mln zł), w tym:

- nr SA.36222(2013/N) - dla Kopalni Soli „Wieliczka” S.A. (74,9 mln zł);
- nr SA.38122(2014/N) - dla Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze (6,0 mln zł).

Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości udzielił pomocy o wartości **1 188,2 mln zł** (spadek o 350,6 mln zł w stosunku do 2017 roku) przede wszystkim w ramach programów pomocowych:

- nr SA.42799(2015/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 (918,1 mln zł);*
- nr SA.42798(2015/X) i SA.50968(2018/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020 (270,1 mln zł).*

Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, podobnie jak w latach wcześniejszych, udzielił pomocy na podstawie *ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji*, której wartość wyniosła **741,5 mln zł**. Pomoc tę otrzymali: Telewizja Polska S.A. (385,5 mln zł), Polskie Radio S.A. w Warszawie (186,3 mln zł) oraz 17 rozgłośni regionalnych Polskiego Radia (169,7 mln zł). Wartość pomocy udzielonej w 2018 roku była niższa o 935,5 mln zł w porównaniu z wartością pomocy udzielonej rok wcześniej (1 677,1 mln zł w 2017 roku).

Wartość pomocy udzielonej w 2018 roku przez **Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** wyniosła **686,3 mln zł** i była niższa o 612,6 mln zł w stosunku do roku poprzedniego (1 298,9 mln zł). Udzielano jej najczęściej w formie dotacji i pożyczek preferencyjnych lub pożyczek warunkowo umorzonych przede wszystkim w ramach programów pomocowych na ochronę środowiska i cele związane z energią:

- nr SA.43904(2015/X) - *Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy sieci ciepłowniczej lub chłodniczej będącej częścią efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i chłodniczego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (266,3 mln zł);*
- nr SA.43907(2015/X) - *Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy jednostek kogeneracji zapewniających wysokosprawną kogenerację w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (246,5 mln zł);*
- nr SA.46088(2016/X) - *Pomoc publiczna na projekty inwestycyjne służące poprawie efektywności energetycznej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (110,5 mln zł).*

Wartość pomocy udzielonej w 2018 roku przez **Ministra Inwestycji i Rozwoju** (**457,8 mln zł**) spadła o 607,2 mln zł w porównaniu z rokiem wcześniejszym (1 065,0 mln zł w 2017 roku). Minister Inwestycji i Rozwoju udzielił pomocy w ramach dwóch programów:

- nr SA.43257(2015/X) - *Pomoc finansowa na inwestycje typu centra badawczo-rozwojowe przedsiębiorców w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020* (452,7 mln zł);
- nr SA.52267(2018/X) - *Pomoc publiczna w ramach programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej na lata 2014-2020 (zmiana)* (5,2 mln zł).

Podmioty udzielające pomocy z grupy **Pozostałe, w tym przedsiębiorcy (348,1 mln zł)** to m.in. agencje rozwoju, parki technologiczne, stowarzyszenia, fundacje, firmy, które zazwyczaj realizują projekty dofinansowane ze środków unijnych. Podmioty te udzieliły głównie regionalnej pomocy inwestycyjnej (189,6 mln zł) oraz pomocy na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną (151,2 mln zł). Największa część pomocy została udzielona w ramach programu pomocowego:

- nr SA.43142(2015/X) - *Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmocnienia konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (153,4 mln zł).

Jednym z podmiotów należących do grupy **Pozostałe, w tym przedsiębiorcy** jest **Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy (127,0 mln zł)**, który udzielił pomocy indywidualnej:

- nr SA.52877(2019/X), SA.52878(2019/X), SA.52879(2019/X), SA.52880(2019/X), SA.52881(2019/X), SA.52882(2019/X), SA.52883(2019/X) - instytucjom naukowym realizującym wspólnie projekt „NLPQT - Narodowe Laboratorium Fotoniki i Technologii Kwantowych” (46,1 mln zł);
- nr SA.52867(2019/X), SA.52868(2019/X), SA.52869(2019/X), SA.52870(2019/X), SA.52871(2019/X), SA.52872(2019/X), SA.52875(2019/X), SA.52876(2019/X) - instytucjom realizującym projekt „PRACE - Współpraca w zakresie zaawansowanych obliczeń w Europie” (42,2 mln zł);
- nr SA.52864(2019/X) - Narodowemu Centrum Badań Jądrowych (28,7 mln zł);
- nr SA.51903(2018/X) - Ośrodkowi Badawczo-Rozwojowemu Centrum Techniki Morskiej S.A. (10,0 mln zł).

Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin (338,0 mln zł) udzielili przede wszystkim pomocy stanowiącej rekompensatę za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (244,0 mln zł), głównie na podstawie:

- *ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (109,8 mln zł);
- *ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020* (55,7 mln zł);
- *ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej* (53,5 mln zł).

Ponadto, prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin **udzielali pomocy w formie zwolnienia z podatku od nieruchomości** w ramach programów pomocowych (uchwał gminnych) przyjętych przed wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej (tzw. pomoc istniejąca - 4,8 mln zł) oraz w ramach późniejszych programów, w tym:

- nr SA.41495(2015/X) - *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową*

i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną oraz pomoc na infrastrukturę lokalną (33,7 mln zł);

- nr XR119/2008 - *Zwolnienia od podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiące regionalną pomoc inwestycyjną (26,9 mln zł).*

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (252,3 mln zł) udzielił pomocy niemal w całości w ramach programu:

- nr C 43/2005 - *Rekompensata za rozwiązanie długoterminowych umów sprzedaży mocy i energii elektrycznej (252,2 mln zł).*

Bank Gospodarstwa Krajowego (228,8 mln zł) udzielił pomocy w formie dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych w ramach programu pomocowego:

- nr SA.44348(2016/X) - *Kredyt na innowacje technologiczne (161,6 mln zł).*

Ponadto Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił pomocy w formie kredytów preferencyjnych 25 towarzystwom budownictwa społecznego na podstawie *ustawy z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego* (kwota udzielonych kredytów to 178,4 mln zł, wartość pomocy - 46,4 mln zł). Pomoc o największej wartości otrzymały: Towarzystwo Budownictwa Społecznego Warszawa Południe Sp. z o.o. (8,1 mln zł), Towarzystwo Budownictwa Społecznego Wrocław Sp. z o.o. (8,0 mln zł) i Towarzystwo Budownictwa Społecznego „Prawobrzeże” Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie (7,5 mln zł).

Dyrektor Generalny Służby Więziennej (183,4 mln zł) udzielił pomocy w ramach programu:

- nr SA.46134(2016/N) - *Program pomocy publicznej dla przedsiębiorców zatrudniających osoby pozbawione wolności (183,4 mln zł).*

Prezesa Zarządów Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (151,5 mln zł) udzielił pomocy w formie dotacji oraz w formie pożyczek preferencyjnych i warunkowo umorzonych przede wszystkim w ramach programów pomocowych:

- nr SA.43904(2015/X) - *Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy sieci ciepłowniczej lub chłodniczej będącej częścią efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i chłodniczego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (88,8 mln zł);*
- nr SA.43907(2015/X) - *Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy jednostek kogeneracji zapewniających wysokosprawną kogenerację w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (25,0 mln zł).*
- nr SA.46088(2016/X) - *Pomoc publiczna na projekty inwestycyjne służące poprawie efektywności energetycznej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (20,2 mln zł).*

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego (141,9 mln zł) udzielił pomocy w formie dotacji w ramach trzech programów pomocowych. Około 3/4 pomocy na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego zostało udzielone w ramach programu:

- nr SA.49363(2017/X) - *Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 września 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (106,5 mln zł).*

Minister Przedsiębiorczości i Technologii (125,0 mln zł) udzielił pomocy indywidualnej 10 spółkom, z czego najwięcej:

- nr SA.51838(2018/X) - EME Aero Sp. z o.o. (62,0 mln zł);
- nr SA.52458(2018/X) - XEOS Sp. z o.o. (20,7 mln zł).

Bankowy Fundusz Gwarancyjny udzielił pomocy w formie gwarancji (68,7 mln zł) i dotacji (54,8 mln zł) w ramach programu:

- nr SA.48256(2017/N) - *Przedłużenie programu pomocy w ramach uporządkowanej likwidacji spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (02.08.2017-01.08.2018)* (123,5 mln zł).

Dyrektor Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej (100,0 mln zł) udzielił pomocy w formie dotacji w sektorze kinematografii w ramach programu pomocowego:

- nr N 292/2009 - *Program dofinansowania przez Polski Instytut Sztuki Filmowej przedsięwzięć z zakresu kinematografii* (100,0 mln zł).

Dyrektor Instytutu Nafty i Gazu udzielił pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę energetyczną w ramach programu pomocowego:

- nr SA.43905(2015/X) - *Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy infrastruktury energetycznej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020* (76,0 mln zł).

W 2018 roku pomocy na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych udzielił **Prezes Zarządu Zarządcy Rozliczeń S.A. (36,9 mln zł)** w ramach programu pomocowego:

- nr SA.43697(2015/N) - *Polski system wspierania OZE oraz zwolnienie dla energochłonnych użytkowników* (36,9 mln zł).

Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (15,0 mln zł) udzielił pomocy publicznej w formie zwolnienia z opłaty w ramach programu pomocowego:

- nr SA.46891(2017/N) - *Restrukturyzacja polskich przedsiębiorstw górniczych* (15,0 mln zł);

Ponadto, pomocy publicznej w 2018 roku udzielili także: **Minister Infrastruktury (2,4 mln zł)**, **Prezes Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. (1,4 mln zł)**, **Dyrektor Narodowego Centrum Nauki (1,4 mln zł)**, **Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego (0,1 mln zł)**, i **starostowie powiatów (0,1 mln zł)**.

Tabela 14. Przeznaczenie pomocy udzielanej przez poszczególne podmioty w 2018 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Przeznaczenie pomocy
Prezes Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	3 186,2	w tym:
	3 176,9	- pomoc w formie subsydiowania wynagrodzeń na rekrutację pracowników niepełnosprawnych
	5,9	- pomoc na rekompensatę dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych
	3,5	- sektor górnictwa węgla - pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych
Marszałkowie województw	3 138,4	w tym:
	925,8	- regionalna pomoc inwestycyjna
	394,7	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe
	392,1	- pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
	362,7	- pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych
	235,3	- pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
	210,6	- pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną
	183,2	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe
	130,7	- pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną
	107,9	- pomoc na działalność sportową i rekreacyjną
	61,0	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe
	50,6	- pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną
	29,6	- pomoc na wysokosprawną kogenerację
	12,1	- pomoc na gospodarowanie odpadami
	10,9	- pomoc inwestycyjna na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy
	9,9	- pomoc inwestycyjna na projekty wspierające efektywność energetyczną w budynkach
	8,2	- sektor telekomunikacyjny
	5,3	- pomoc inwestycyjna dla małych i średnich przedsiębiorstw
	4,8	- pomoc na udział w targach dla małych i średnich przedsiębiorstw
	1,8	- pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw
0,6	- pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności	
0,5	- pomoc na innowacje procesowe i organizacyjne	
0,1	- pomoc na studia wykonalności	
0,01	- sektor górnictwa węgla - pomoc na zamknięcie	
0,002	- sektor górnictwa węgla - pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych	
Organy podatkowe	2 716,5	w tym:
	2 486,1	- regionalna pomoc inwestycyjna
	140,8	- regionalna pomoc na zatrudnienie
	74,2	- sektor górnictwa węgla - pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych
	15,4	- pomoc stanowiąca rekompensatę za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym lub rekompensatę za realizację usług publicznych w sektorze transportu lądowego
Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	2 493,7	w tym:
	1 161,3	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe
	1 129,7	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe
	185,1	- pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność

	16,0	- pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc na finansowanie ryzyka
	1,6	- pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw
Minister Środowiska	1 741,8	w tym:
	1 741,8	- pomoc w postaci systemów przydziałów emisji gazów cieplarnianych
Dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa	1 649,5	w tym:
	1 642,5	- sektor telekomunikacyjny
	7,0	- pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
	0,01	- pomoc szkoleniowa
Minister Energii	1 620,7	w tym:
	1 458,5	- sektor górnictwa węgla - pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych
	81,3	- pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną
	80,9	- pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	1 188,2	w tym:
	941,1	- regionalna pomoc inwestycyjna
	210,3	- pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności
	20,8	- pomoc na udział w targach dla małych i średnich przedsiębiorstw
	14,2	- pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw
	1,0	- pomoc na studia wykonalności
	0,7	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe
	0,1	- pomoc szkoleniowa
Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji	741,5	w tym:
	741,5	- pomoc stanowiąca rekompensatę za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym lub rekompensatę za realizację usług publicznych w sektorze transportu lądowego
Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	686,3	w tym:
	267,3	- pomoc inwestycyjna na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy
	246,5	- pomoc na wysokosprawną kogenerację
	62,5	- pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną
	47,9	- pomoc inwestycyjna na projekty wspierające efektywność energetyczną w budynkach
	35,9	- pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych
	22,7	- regionalna pomoc inwestycyjna
	1,4	- pomoc na wcześniejsze dostosowanie przedsiębiorstw do przyszłych norm unijnych
	1,1	- pomoc inwestycyjna umożliwiająca przedsiębiorstwom dostosowanie do norm unijnych, zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska lub podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych
	0,8	- sektor górnictwa węgla - pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych
Minister Inwestycji i Rozwoju	457,8	w tym:
	450,8	- regionalna pomoc inwestycyjna
	5,2	- pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
	1,9	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe
Pozostałe	348,1	w tym:
	189,6	- regionalna pomoc inwestycyjna
	127,0	- pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
	16,8	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe

	6,6	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe
	2,2	- pomoc w formie subsydiów płacowych na rekrutację pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji
	2,2	- pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność
	1,4	- pomoc w formie subsydiowania wynagrodzeń na rekrutację pracowników niepełnosprawnych
	0,8	- pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności
	0,8	- pomoc na udział w targach dla małych i średnich przedsiębiorstw
	0,5	- pomoc szkoleniowa
	0,1	- pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw
Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin	338,0	w tym:
	244,0	- pomoc stanowiąca rekompensatę za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym lub rekompensatę za realizację usług publicznych w sektorze transportu lądowego
	82,1	- regionalna pomoc inwestycyjna
	2,7	- pomoc na działalność sportową i rekreacyjną
	2,4	- regionalna pomoc inwestycyjna na duże projekty inwestycyjne
	2,4	- regionalna pomoc na zatrudnienie
	1,9	- pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną
	1,5	- pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
	0,6	- pomoc inwestycyjna umożliwiająca przedsiębiorstwom dostosowanie do norm unijnych, zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska lub podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych
	0,1	- pomoc na rekompensatę dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych
	0,1	- pomoc na zatrudnienie - tworzenie nowych miejsc pracy
	0,1	- pomoc w formie subsydiowania wynagrodzeń na rekrutację pracowników niepełnosprawnych
	0,1	- pomoc w formie ulg podatkowych na odnawialne źródła energii
0,02	- pomoc szkoleniowa	
Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	252,3	w tym:
	252,2	- sektor energetyki - pomoc na pokrycie kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej ¹³
	0,2	- pomoc na wysokosprawną kogenerację
Bank Gospodarstwa Krajowego	228,8	w tym:
	168,0	- regionalna pomoc inwestycyjna
	46,4	- pomoc stanowiąca rekompensatę za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym lub rekompensatę za realizację usług publicznych w sektorze transportu lądowego
	9,9	- pomoc regionalna na rzecz rozwoju obszarów miejskich
	3,8	- pomoc inwestycyjna na projekty wspierające efektywność energetyczną w budynkach
	0,6	- pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw
Dyrektor Generalny Służby Więziennej	183,4	w tym:
	183,4	- pomoc w formie subsydiów płacowych na rekrutację pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji

¹³ Udzielona przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki pomoc o wartości 252,2 mln zł obejmuje wyłącznie zaliczki na poczet kosztów osieroconych wypłacone przez Zarządcę Rozliczeń S.A. za 2018 rok.

Prezesa Zarządów Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	151,5	w tym:
	88,9	- pomoc inwestycyjna na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy
	34,1	- pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną
	25,1	- pomoc na wysokosprawną kogenerację
	3,1	- pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych
	0,3	- pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną
	0,03	- pomoc inwestycyjna na rekultywację zanieczyszczonych terenów
	0,01	- pomoc na wcześniejsze dostosowanie przedsiębiorstw do przyszłych norm unijnych
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	141,9	w tym:
	141,9	- pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
Minister Przedsiębiorczości i Technologii	125,0	w tym:
	125,0	- regionalna pomoc inwestycyjna
Bankowy Fundusz Gwarancyjny	123,5	w tym:
	123,5	- sektor bankowy
Dyrektor Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej	100,0	w tym:
	100,0	- sektor kinematografii - pomoc dotycząca kinematografii i innych przedsięwzięć audio-wizualnych
Dyrektor Instytutu Nafty i Gazu	76,0	w tym:
	76,0	- pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną
Prezes Zarządu Zarządcy Rozliczeń S.A.	36,9	w tym:
	36,9	- pomoc operacyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych
Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie	15,0	w tym:
	15,0	- sektor górnictwa węgla - pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych
Minister Infrastruktury	2,4	w tym:
	1,7	- pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
	0,7	- pomoc o charakterze socjalnym dla indywidualnych konsumentów
Prezes Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.	1,4	w tym:
	1,2	- regionalna pomoc inwestycyjna
	0,2	- pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności
Dyrektor Narodowego Centrum Nauki	1,4	w tym:
	1,4	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego	0,1	w tym:
	0,1	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe
Starostowie powiatów	0,1	w tym:
	0,1	- pomoc na rekompensatę dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych
Suma	21 746,5	

5. Pomoc publiczna w podziale według województw

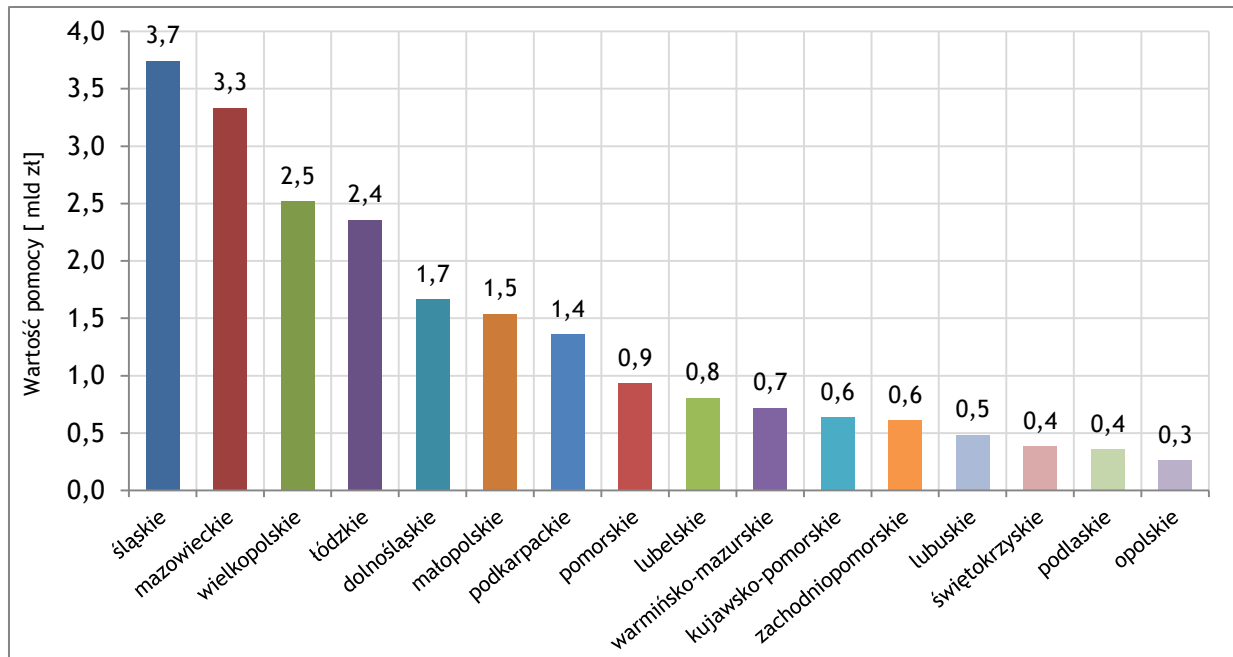
Wielkość pomocy w podziale na województwa została ustalona w oparciu o kryterium siedziby przedsiębiorcy, który otrzymał pomoc. Należy w związku z tym zaznaczyć, że wysoka wartość pomocy przypisana niektórym województwom (szczególnie śląskiemu, mazowieckiemu, wielkopolskiemu i łódzkiemu) może wynikać z faktu, iż wielu przedsiębiorców wybiera na swoje siedziby duże miasta. Jednocześnie nie jest wykluczone, że przedsiębiorca mający siedzibę na obszarze jednego województwa otrzymał pomoc w związku z działalnością prowadzoną na obszarze innego województwa.

Tabela 15. Pomoc publiczna według województw w latach 2017-2018

Województwo	Wartość pomocy [mln zł]		Udział [%]	
	2017	2018	2017	2018
Ogółem	30 572,8	21 746,5	100,0	100,0
śląskie	4 083,1	3 744,0	13,4	17,2
mazowieckie	8 253,6	3 334,3	27,0	15,3
wielkopolskie	2 154,5	2 521,9	7,0	11,6
łódzkie	2 958,1	2 359,9	9,7	10,9
dolnośląskie	1 860,5	1 667,1	6,1	7,7
małopolskie	2 479,1	1 541,3	8,1	7,1
podkarpackie	1 851,5	1 362,4	6,1	6,3
pomorskie	1 291,8	931,8	4,2	4,3
lubelskie	1 076,7	807,9	3,5	3,7
warmińsko-mazurskie	640,6	721,6	2,1	3,3
kujawsko-pomorskie	1 152,8	640,2	3,8	2,9
zachodniopomorskie	492,6	613,2	1,6	2,8
lubuskie	663,7	487,1	2,2	2,2
świętokrzyskie	533,5	385,5	1,7	1,8
podlaskie	711,4	362,8	2,3	1,7
opolskie	328,0	265,1	1,1	1,2
nie dotyczy / brak danych*	41,3	0,5	0,1	0,002

*W sprawozdaniu nie podano siedziby beneficjenta lub siedziba znajduje się poza terytorium Polski.

Wykres 13. Pomoc publiczna według województw w 2018 roku

W 2018 roku **najwięcej pomocy** publicznej otrzymali przedsiębiorcy posiadający siedzibę w województwie **śląskim** - łącznie 3 744,0 mln zł (17,2 procent ogólnej wartości pomocy), **mazowieckim** - 3 334,3 mln zł (15,3 procent), **wielkopolskim** - 2 521,9 mln zł (11,6 procent) i **łódzkim** - 2 359,9 mln zł (10,9 procent). Łączna wartość pomocy udzielonej przedsiębiorcom w tych czterech województwach wyniosła 11 960,1 mln zł, czyli ponad połowę (55 procent) ogólnej wartości udzielonej pomocy.

Natomiast **najmniej pomocy** publicznej udzielono podmiotom z województwa **opolskiego** - 265,1 mln zł (odpowiada to udziałowi na poziomie 1,2 procent ogólnej wartości). Niska była także kwota pomocy udzielonej przedsiębiorcom mającym siedzibę w województwie **podlaskim** (362,8 mln zł) **świętokrzyskim** (385,5 mln zł) i **lubuskim** (487,1 mln zł). Łączna wartość pomocy udzielonej przedsiębiorcom w tych czterech województwach, gdzie odnotowano najniższe jej wartości, wyniosła 1 500,4 mln zł czyli 6,9 procent ogólnej wartości udzielonej pomocy.

W 2018 roku prawie we wszystkich województwach udzielono pomocy o mniejszej wartości niż rok wcześniej. Największy spadek miał miejsce w województwie mazowieckim - o 4 919,3 mln zł¹⁴. Znacząco mniejsza była też pomoc w województwie małopolskim (o 937,8 mln zł), łódzkim (o 598,2 mln zł) i kujawsko-pomorskim (o 512,6 mln zł). Wzrost pomocy miał miejsce jedynie w trzech województwach - wielkopolskim (o 367,3 mln zł), zachodniopomorskim (o 120,6 mln zł) i warmińsko-mazurskim (o 81,0 mln zł).

Porównując wartość pomocy udzielonej w 2018 roku z wartością pomocy udzielonej rok wcześniej można zauważyć, że największy względny spadek wartości pomocy miał miejsce w województwie mazowieckim (o 59,6 procent), podlaskim (o 49,0 procent), kujawsko-pomorskim (o 44,5 procent) i małopolskim (o 37,8 procent). Względny wzrost nastąpił

¹⁴ Spadek ten wynikał m.in. z tego, że znaczna pomoc została udzielona rok wcześniej (2017) beneficjentom mającym siedzibę w Warszawie, takim jak Operator Gazociągów Przesyłowych Gaz-System S.A. (1 322,4 mln zł), Telewizja Polska S.A. (1 215,6 mln zł), Orange Polska S.A. (744,8 mln zł). Natomiast w 2018 roku spośród ww. beneficjentów jedynie Telewizja Polska S.A. otrzymała znaczącą (lecz niższą) pomoc - 385,5 mln zł. Spółce Orange Polska S.A. udzielono jedynie 0,2 mln zł pomocy publicznej, a OGS Gaz-System S.A. nie otrzymał w 2018 roku pomocy.

w województwie zachodniopomorskim (o 24,5 procent), wielkopolskim (o 17,0 procent) i warmińsko-mazurskim (o 12,6 procent).

Tabela 16. Udział województw w ogólnej wartości pomocy publicznej na tle poziomu przedsiębiorczości województw w 2018 roku

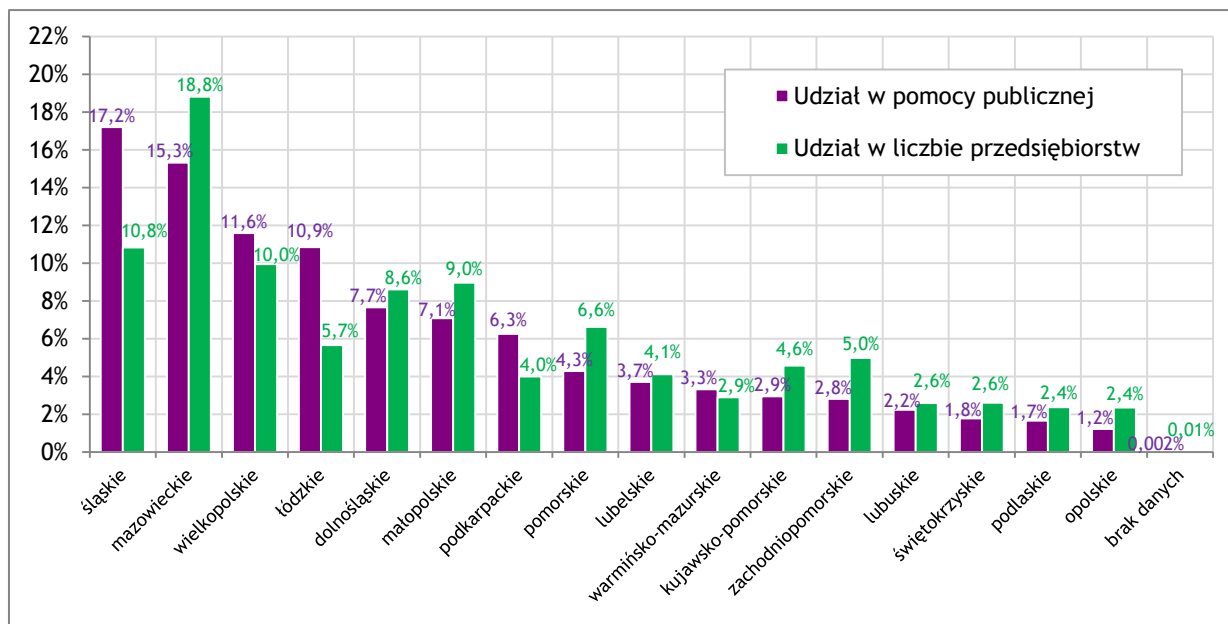
Województwo	Udział w ogólnej wartości pomocy [%]	Poziom przedsiębiorczości (udział w ogólnej liczbie przedsiębiorstw) [%]
Ogółem	100,0	100,0
śląskie	17,2	10,8
mazowieckie	15,3	18,8
wielkopolskie	11,6	10,0
łódzkie	10,9	5,7
dolnośląskie	7,7	8,6
małopolskie	7,1	9,0
podkarpackie	6,3	4,0
pomorskie	4,3	6,6
lubelskie	3,7	4,1
warmińsko-mazurskie	3,3	2,9
kujawsko-pomorskie	2,9	4,6
zachodniopomorskie	2,8	5,0
lubuskie	2,2	2,6
świętokrzyskie	1,8	2,6
podlaskie	1,7	2,4
opolskie	1,2	2,4
nie dotyczy / brak danych*	0,5	0,01

*W sprawozdaniu nie podano siedziby beneficjenta lub siedziba znajduje się poza terytorium Polski.

Przedstawiając powyższe informacje należy jednakże zauważyć, iż poszczególne województwa bardzo różnią się między sobą jeśli chodzi o poziom przedsiębiorczości rozumianej jako liczba przedsiębiorstw działających w danym województwie. Z tego względu dokonywanie analiz jedynie w oparciu o bezwzględne wartości pomocy udzielonej w poszczególnych województwach może być mylące. W związku z tym, poniżej przedstawione zostały również informacje wskazujące na poziom przedsiębiorczości w poszczególnych województwach oraz dane względne, tj. średnie wartości pomocy publicznej przypadającej na jednego przedsiębiorcę w danym województwie oraz udział przedsiębiorców, którzy skorzystali z pomocy (beneficjentów pomocy) w danym województwie w ogólnej liczbie przedsiębiorców w tym województwie. Jednocześnie należy wyjaśnić, iż poziom przedsiębiorczości danego województwa na potrzeby raportu wyznaczono obliczając udział liczby przedsiębiorców w danym województwie w całkowitej liczbie przedsiębiorców w Polsce¹⁵.

¹⁵ Ze względu na fakt, iż sprawozdania Głównego Urzędu Statystycznego zawierające informacje o faktycznej liczbie przedsiębiorstw (ustalanej na podstawie badania statystycznego) za 2018 rok nie były dostępne w momencie sporządzania raportu, w obliczeniach uwzględniono publikowane przez GUS dane o liczbie, zarejestrowanych w rejestrze REGON, przedsiębiorców deklarujących prowadzenie działalności, tj. z wyłączeniem tych, którzy zawiesili działalność bądź znajdują się w stanie upadłości

Wykres 14. Udział województw w ogólnej wartości pomocy publicznej na tle udziału w ogólnej liczbie przedsiębiorstw w 2018 roku

Porównanie udziału wartości pomocy udzielonej przedsiębiorcom w poszczególnych województwach w całkowitej wartości pomocy publicznej z udziałem liczby przedsiębiorców posiadających siedzibę w danych województwach w ogólnej liczbie przedsiębiorców w Polsce pozwala stwierdzić, że **relatywnie** najwięcej pomocy udzielono w woj. śląskim (udział w pomocy publicznej jest o 6,4 punktu procentowego wyższy od udziału w liczbie przedsiębiorstw) i łódzkim (5,2 punktu procentowego). W mniejszym stopniu zjawisko to wystąpiło w województwach: podkarpackim (2,3 punktu procentowego), wielkopolskim (1,6 punktu procentowego) i warmińsko-mazurskim (0,4 punktu procentowego). Wynika ono w dużym stopniu z lokalizacji siedzib największych beneficjentów pomocy. W województwie śląskim siedzibę ma Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A., która otrzymała 40,5 procent pomocy udzielonej w tym województwie. Natomiast spółka PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. otrzymała połowę (50,1 procent) pomocy udzielonej w województwie łódzkim.

W pozostałych 11 województwach sytuacja była odwrotna, co jest najbardziej zauważalne w województwie mazowieckim, w którym udział wartości pomocy udzielonej przedsiębiorcom z tego województwa w ogólnej wartości pomocy wynosi 15,3 procent i jest o 3,5 punktu procentowego niższy od udziału przedsiębiorców z województwa mazowieckiego w ogólnej liczbie przedsiębiorstw. Zbliżona sytuacja występuje w województwach pomorskim i zachodniopomorskim, w których udziały wartości pomocy udzielonej przedsiębiorcom wyniosły odpowiednio 4,3 i 2,8 procent (udziały niższe odpowiednio o 2,3 i 2,2 punktu procentowego od udziałów liczby przedsiębiorstw w ogólnej ich liczbie).

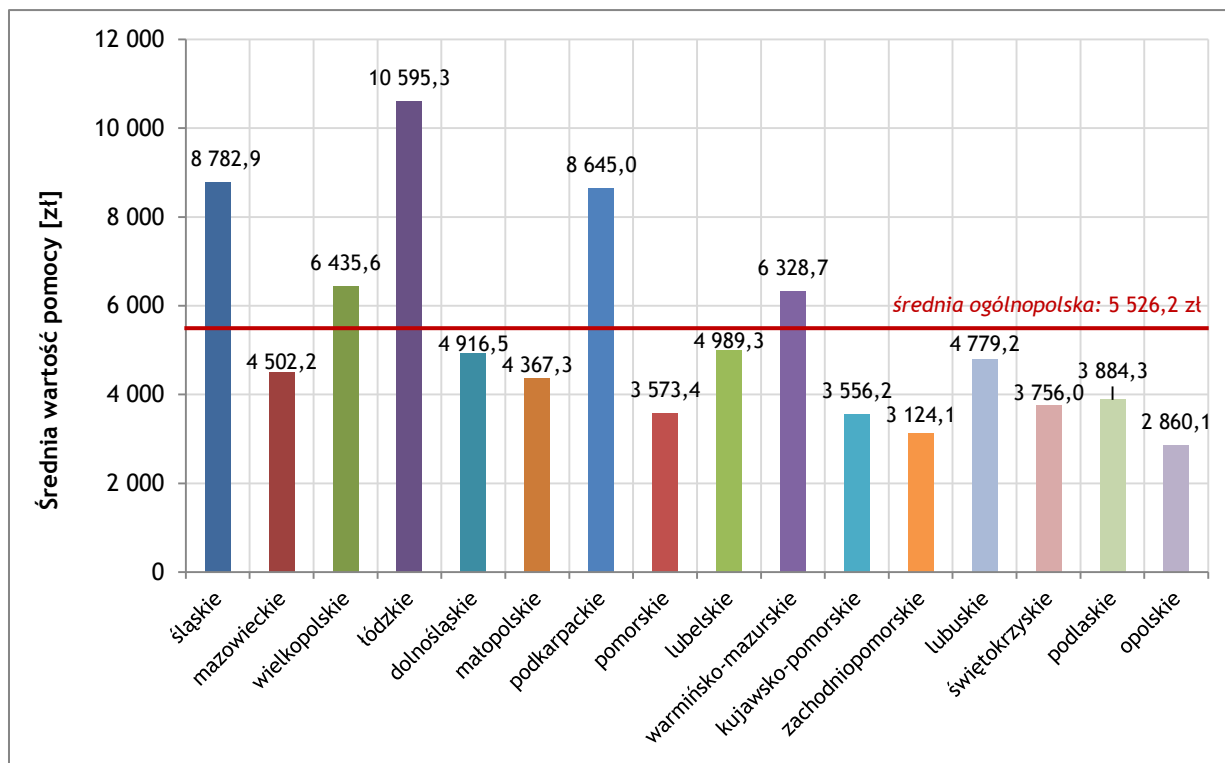
lub likwidacji (wg stanu na 31.12.2018 r.). W związku z powyższym należy zaznaczyć, iż mimo uwzględnienia ww. wyłączenia, liczba przedsiębiorców wynikająca z rejestru REGON może być zawyżona (obejmuje ona bowiem przedsiębiorców, którzy pomimo zakończenia działalności nie wyrejestrowali się).

Tabela 17. Średnia wartość pomocy publicznej przypadającej na 1 przedsiębiorcę i udział liczby beneficjentów pomocy w liczbie przedsiębiorców w podziale na województwa* w 2018 roku

Województwo	Pomoc na 1 przedsiębiorcę [zł]	Udział beneficjentów pomocy wśród przedsiębiorców [%]
Średnia ogólnopolska	5 526,2	1,1
śląskie	8 782,9	0,9
mazowieckie	4 502,2	0,5
wielkopolskie	6 435,6	1,3
łódzkie	10 595,3	1,3
dolnośląskie	4 916,5	0,8
małopolskie	4 367,3	0,9
podkarpackie	8 645,0	1,9
pomorskie	3 573,4	1,3
lubelskie	4 989,3	1,1
warmińsko-mazurskie	6 328,7	2,1
kujawsko-pomorskie	3 556,2	1,3
zachodniopomorskie	3 124,1	0,6
lubuskie	4 779,2	2,6
świętokrzyskie	3 756,0	2,2
podlaskie	3 884,3	0,9
opolskie	2 860,1	0,8

*Województwa uszeregowano według wartości bezwzględnej otrzymanej pomocy (jak w tabelach nr 15 i 16).

Wykres 15. Średnia wartość pomocy publicznej przypadającej na jednego przedsiębiorcę w poszczególnych województwach* w 2018 roku

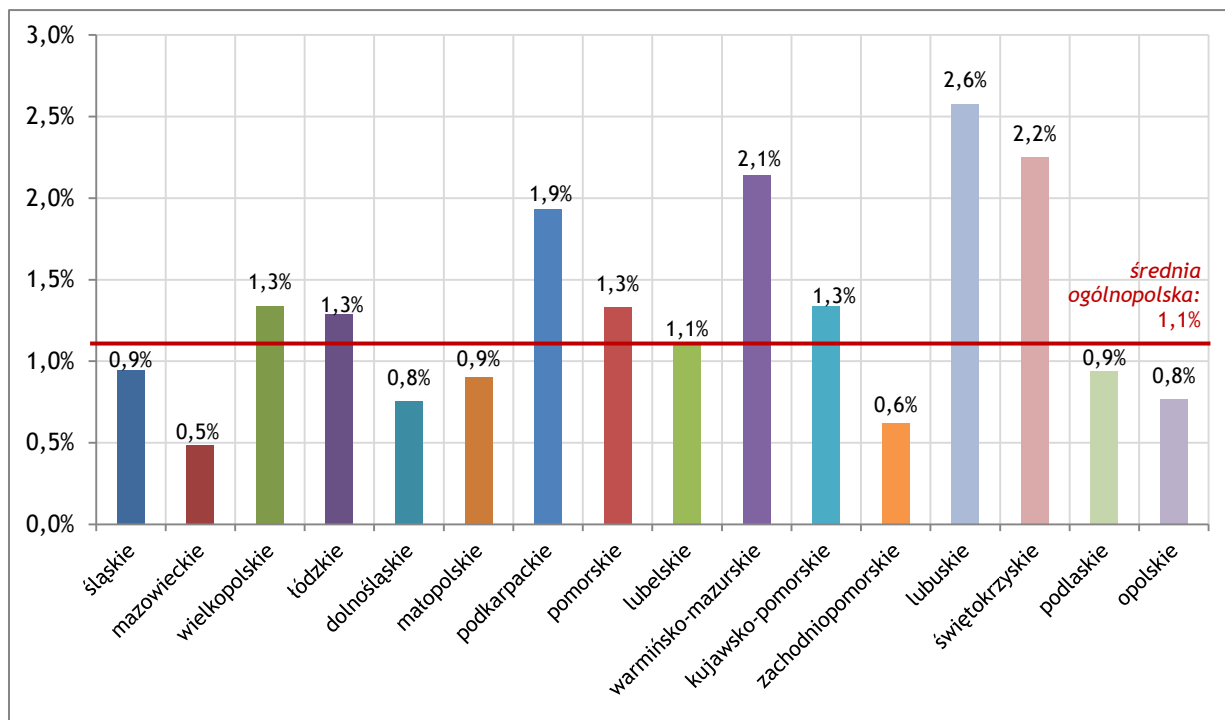

*Województwa uszeregowano według wartości bezwzględnej otrzymanej pomocy (jak na wykresach nr 13 i 14).

Uwzględniając wszystkich zarejestrowanych w Polsce przedsiębiorców (3 935 158 podmiotów) i wartość pomocy ogółem (21 476,5 mln zł), średnia kwota pomocy przypadająca na 1 przedsiębiorcę w 2018 roku wyniosła 5 526,2 zł.

Największa średnia wartość pomocy w przeliczeniu na jednego przedsiębiorcę została udzielona w województwie łódzkim (10,6 tys. zł), podobnie jak miało to miejsce w 2017 roku. Znaczne wartości odnotowano także w województwach: śląskim (8,8 tys. zł) i podkarpackim (8,6 tys. zł). Relatywnie najmniejsza średnia wartość pomocy przypadła na beneficjentów z województwa opolskiego (2,9 tys. zł) i zachodniopomorskiego (3,1 tys. zł).

Wykres 16. Udział beneficjentów pomocy publicznej w ogólnej liczbie przedsiębiorców w poszczególnych województwach* w 2018 roku

*Województwa uszeregowano według wartości bezwzględnej otrzymanej pomocy (jak na wykresach nr 13 i 14).

Nieco inaczej przedstawia się udział liczby beneficjentów pomocy w liczbie wszystkich przedsiębiorców w poszczególnych województwach. Największy udział odnotowano w województwie lubuskim (pomoc otrzymało tam 2,6 procent przedsiębiorców mających siedzibę w tym województwie). Udział ten był wysoki także w województwach: świętokrzyskim (2,2 procent), warmińsko-mazurskim (2,1 procent) oraz podkarpackim (1,9 procent). W województwie mazowieckim, gdzie zarejestrowanych jest najwięcej przedsiębiorstw, tylko niewielka ich część uzyskała pomoc publiczną (0,5 procent - najniższy udział w Polsce). Stosunkowo mało przedsiębiorców skorzystało z pomocy również w województwie zachodniopomorskim (0,6 procent), opolskim (0,8 procent) i dolnośląskim (0,8 procent).

6. Pomoc publiczna w podziale według wielkości beneficjentów

Wykres 17. Wartość udzielonej pomocy w podziale według wielkości beneficjenta w 2018 roku

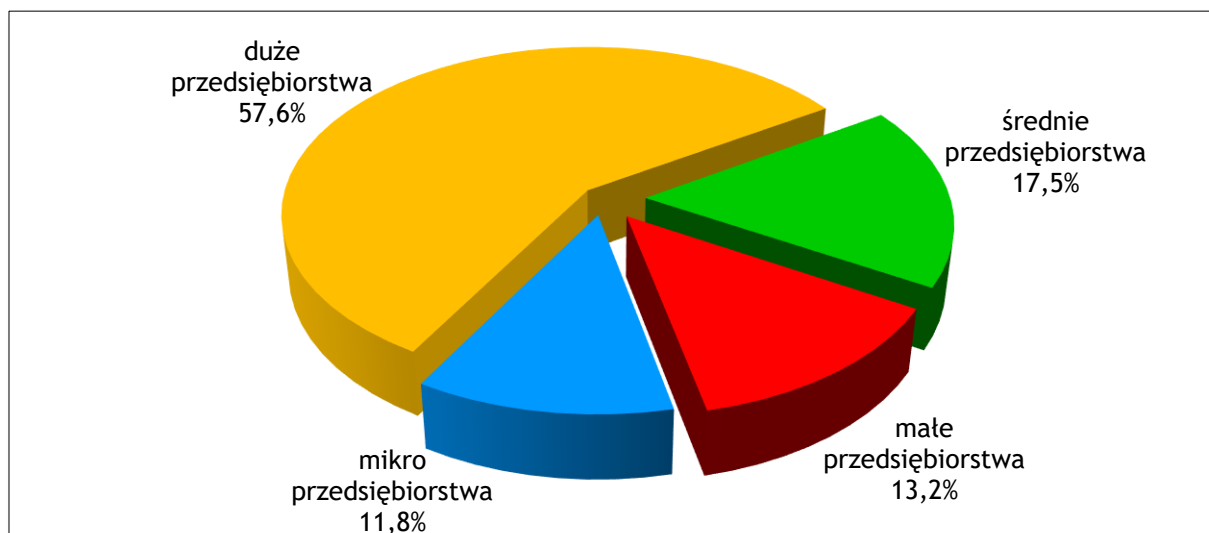

Tabela 18. Wartość udzielonej pomocy w podziale według wielkości beneficjenta w latach 2014-2018

Wielkość przedsiębiorcy	Wartość pomocy publicznej [mln zł]				
	2014	2015	2016	2017	2018
Duże przedsiębiorstwa	12 788,1	11 986,6	12 578,2	18 231,1	12 527,5
Średnie przedsiębiorstwa	3 116,7	2 344,2	3 478,0	5 189,0	3 799,1
Małe przedsiębiorstwa	2 274,8	784,3	2 334,7	4 065,3	2 863,7
Mikroprzedsiębiorstwa	1 958,6	1 054,9	1 545,8	3 087,4	2 556,2
Suma	20 138,1	16 169,9	19 936,7	30 572,8	21 746,5

Podobnie jak w latach wcześniejszych, największa część pomocy publicznej (12 527,5 mln zł) została udzielona dużym przedsiębiorcom (57,6 procent ogólnej wartości pomocy). Otrzymali oni pomoc głównie w ramach następujących programów pomocowych:

- nr SA.34674(2013/N) - *Derogacja z art. 10c Dyrektywy 2003/87/EC o handlu emisjami - darmowe uprawnienia dla wytwórców energii elektrycznej* (1 741,8 mln zł) - pomoc została w 99,6 procent udzielona dużym przedsiębiorcom (1 734,6 mln zł);
- nr SA.43484(2015/X) - *Pomoc na rozwój infrastruktury szerokopasmowej w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020* (1 642,5 mln zł) pomoc została w 86,4 procent udzielona dużym przedsiębiorcom (1 419,7 mln zł);
- nr SA.40525(2015/X) - *Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych* (3 176,9 mln zł) - pomoc została w 40,1 procent udzielona dużym przedsiębiorcom (1 275,3 mln zł);
- nr SA.46891(2017/N) - *Restrukturyzacja polskich przedsiębiorstw górniczych* (1 238,2 mln zł) - pomoc została w całości udzielona dużym przedsiębiorcom;

- nr SA.41471(2015/X) - *Warunki i tryb udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (2 493,7 mln zł)* - pomoc została w 37,6 procent udzielona dużym przedsiębiorcom (937,7 mln zł);

Spośród 10 przedsiębiorców, którzy otrzymali pomoc o największej wartości, wszyscy posiadają status dużego przedsiębiorcy, a otrzymana przez nich w 2018 roku pomoc (5 077,2 mln zł) stanowiła 23,3 procent ogólnej wartości pomocy. Szczegółowe informacje na temat pomocy uzyskanej przez największych beneficjentów pomocy publicznej zostały przedstawione w rozdziale IV.9 (Najwięksi beneficjenci pomocy).

Tabela 19. Udział w pomocy publicznej w latach 2014-2018 w podziale według wielkości przedsiębiorcy

Wielkość przedsiębiorcy	Udział w pomocy publicznej				
	2014	2015	2016	2017	2018
Duże przedsiębiorstwa	63,5%	74,1%	63,1%	59,6%	57,6%
Średnie przedsiębiorstwa	15,5%	14,5%	17,4%	17,0%	17,5%
Małe przedsiębiorstwa	11,3%	4,9%	11,7%	13,3%	13,2%
Mikroprzedsiębiorstwa	9,7%	6,5%	7,8%	10,1%	11,8%

W 2018 roku odnotowano spadek o 3 122,7 mln zł wartości pomocy udzielonej mikro-, małym i średnim przedsiębiorcom - z 12 341,7 mln zł w 2017 roku do 9 219,0 mln zł w 2018 roku. Mikroprzedsiębiorstwa otrzymały pomoc o wartości 2 556,2 mln zł, małe - 2 863,7 mln zł, a średnie - 3 799,1 mln zł. Udział wartości pomocy udzielonej beneficjentom z sektora MŚP w 2018 roku wyniósł 42,4 procent całkowitej wartości udzielonej pomocy i wzrósł o 2 punkty procentowe w porównaniu do udziału z 2017 roku (40,4 procent). Podmioty z sektora MŚP otrzymały pomoc przede wszystkim w ramach programów pomocowych:

- nr SA.40525(2015/X) - *Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych (3 176,9 mln zł)* - przedsiębiorstwa o statusie MŚP otrzymały 59,9 procent pomocy udzielonej w ramach ww. programu (1 901,6 mln zł);
- nr SA.41471(2015/X) - *Warunki i tryb udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (2 493,7 mln zł)* - przedsiębiorstwa o statusie MŚP otrzymały 62,4 procent kwoty pomocy udzielonej w ramach ww. programu (1 555,9 mln zł);
- nr SA.42799(2015/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 (921,3 mln zł)* - 99,7 procent pomocy zostało udzielone przedsiębiorcom o statusie MŚP (918,8 mln zł);
- nr SA.43142(2015/X) - *Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmocnienia konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (743,2 mln zł)* - 99,9 procent pomocy zostało udzielone przedsiębiorcom o statusie MŚP (743,2 mln zł).

Analizując powyższe dane należy również pamiętać, że **nie uwzględniają one pomocy de minimis**, której raport nie obejmuje. Niemniej jednak, ze względu na:

- proste reguły jej udzielania (brak powiązania z konkretnymi projektami, jedynie limit kwotowy),
- ograniczone możliwości absorpcji kapitału małych i średnich przedsiębiorców

pomoc *de minimis* jest szczególnie często udzielana mikro-, małym i średnim przedsiębiorstwom. Z tego względu, w celu zobrazowania całkowitego poziomu wsparcia ze środków państwowych, które otrzymali przedsiębiorcy z sektora MŚP, w poniższej tabeli (wyjątkowo) przedstawiono sytuację z uwzględnieniem otrzymanej pomocy *de minimis*.

Tabela 20. Wartość udzielonej pomocy z uwzględnieniem pomocy *de minimis* w podziale według wielkość beneficjenta w 2018 roku

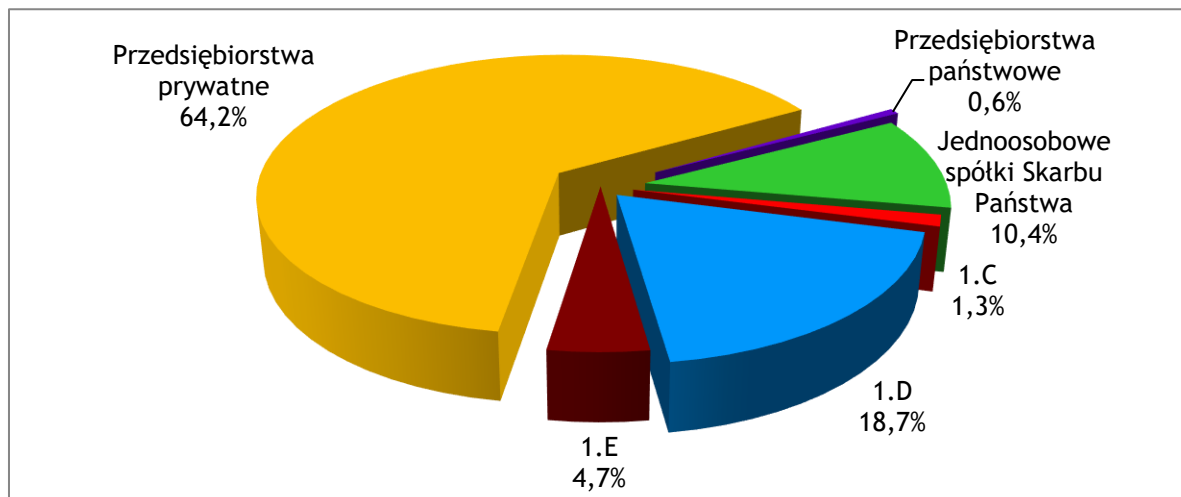
Grupa beneficjentów	Pomoc publiczna [mln zł]	Pomoc <i>de minimis</i> * [mln zł]	Pomoc ogółem [mln zł]	Udział w pomocy ogółem [%]
Duże przedsiębiorstwa	12 527,5	261,5	12 789,0	46,3%
Średnie przedsiębiorstwa	3 799,1	512,4	4 311,5	15,6%
Małe przedsiębiorstwa	2 863,7	1 147,5	4 011,2	14,5%
Mikroprzedsiębiorstwa	2 556,2	3 931,5	6 487,7	23,5%
Suma	21 746,5	5 852,9	27 599,3	100,0%

* Wartość pomocy *de minimis* obejmuje pomoc w sektorze transportu

Po uwzględnieniu całkowitego wsparcia udzielonego beneficjentom (pomoc publiczna i pomoc *de minimis*), **udział pomocy udzielonej mikroprzedsiębiorcom w całkowitej wartości pomocy jest wyższy o 11,7 punktu procentowego i wynosi 23,5 procent.** Natomiast udział pomocy udzielonej całemu sektorowi MŚP (tj. mikro-, małym i średnim przedsiębiorcom) jest wyższy o 11,3 punktu procentowego i wynosi 53,7 procent. Oznacza to, że udział pomocy udzielonej **dużym przedsiębiorstwom jest o 11,3 punktu procentowego niższy (wynosi on 46,3 procent).**

7. Pomoc publiczna w podziale według formy prawnej beneficjenta pomocy

Wykres 18. Wartość udzielonej pomocy w podziale według formy prawnej beneficjenta pomocy w 2018 roku

1.C - spółki, w których jednostka samorządu terytorialnego posiada 100 procent akcji lub udziałów

1.D - spółki akcyjne lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w stosunku do których Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego oraz państwowa lub komunalna jednostka organizacyjna są podmiotami dominującymi

1.E - jednostka sektora finansów publicznych w rozumieniu *ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, z późn. zm.)*

Tabela 21. Wartość udzielonej pomocy w podziale według formy prawnej beneficjenta w latach 2017-2018

Forma prawna przedsiębiorcy	Wartość pomocy publicznej [mln zł]		Udział w wartości pomocy publicznej [%]	
	2017	2018	2017	2018
Przedsiębiorcy prywatni	20 162,0	13 969,7	65,9	64,2
Spółki akcyjne lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w stosunku do których Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego oraz państwowa lub komunalna jednostka organizacyjna są podmiotami dominującymi	4 944,5	4 071,6	16,2	18,7
Jednosobowe spółki Skarbu Państwa	3 334,9	2 270,4	10,9	10,4
Jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu <i>ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych</i>	1 638,5	1 014,6	5,4	4,7
Jednosobowa spółka samorządu terytorialnego w rozumieniu <i>ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 827, z późn. zm.)</i>	359,1	280,2	1,2	1,3
Przedsiębiorstwa państwowe	133,8	140,0	0,4	0,6
Suma	30 572,8	21 746,5	100,0	100,0

Podobnie jak w poprzednich latach, zdecydowanie najwięcej pomocy otrzymały przedsiębiorstwa prywatne - 13 969,7 mln zł (64,2 procent ogólnej wartości pomocy). Najwięcej pomocy tej grupie podmiotów udzielono w ramach programów pomocowych:

- nr SA.40525(2015/X) - *Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych* (3 176,9 mln zł) - pomoc prawie w całości została udzielona przedsiębiorstwom prywatnym (3 176,6 mln zł);
- nr SA.41471(2015/X) - *Warunki i tryb udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju* (2 493,7 mln zł) - przedsiębiorstwa prywatne otrzymały 98,8 procent wartości pomocy udzielonej w ramach ww. programu (2 463,5 mln zł);
- nr X193/2009 - *Program pomocy regionalnej udzielanej przedsiębiorcom prowadzącym działalność gospodarczą w specjalnych strefach ekonomicznych na podstawie zezwolenia wydanego po 1 stycznia 2007 r.* (915,2 mln zł) - beneficjentami były wyłącznie przedsiębiorstwa prywatne;
- nr SA.42799(2015/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020* (921,3 mln zł) - przedsiębiorstwa prywatne otrzymały 97,2 procent wartości pomocy udzielonej w ramach ww. programu (895,1 mln zł);
- nr PL 39/2004 - *Program pomocy regionalnej dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w specjalnych strefach ekonomicznych na podstawie zezwolenia wydanego po 31 grudnia 2000 r.* (889,2 mln zł) - pomocy udzielono w całości przedsiębiorstwom prywatnym.

Pomoc o wartości 4 071,6 mln zł (18,7 procent ogólnej kwoty pomocy udzielonej w 2018 roku) została udzielona spółkom akcyjnym lub spółkom z ograniczoną odpowiedzialnością, w stosunku do których Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego oraz państwowa lub komunalna jednostka organizacyjna są podmiotami dominującymi. Udział pomocy udzielonej tym spółkom w ogólnej kwocie pomocy w stosunku do udziału z 2017 roku wzrósł o 2,5 punktu procentowego, choć wartość pomocy udzielonej beneficjentom o tej formie prawnej spadła o 873,0 mln zł. Najwięcej pomocy otrzymały:

- PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. - 1 173,7 mln zł;
- FIBEE IV Sp. z o.o. - 607,5 mln zł;
- FIBEE I Sp. z o.o. - 476,7 mln zł.

Powyższe trzy spółki otrzymały łącznie pomoc w kwocie 2 257,9 mln zł, co stanowi ponad połowę (55,5 procent) wartości pomocy udzielonej podmiotom o tej formie prawnej.

Udział pomocy udzielonej jednoosobowym spółkom Skarbu Państwa (2 270,4 mln zł) wyniósł 10,4 procent ogólnej wartości pomocy i był o 0,5 punktu procentowego niższy niż w 2017 roku. Największą część (78,8 procent) kwoty pomocy udzielonej jednoosobowym spółkom Skarbu Państwa otrzymały spółki:

- Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A. - 1 404,2 mln zł;
- Telewizja Polska S.A. - 385,5 mln zł.

8. Pomoc publiczna w podziale według sektora działalności beneficjenta

Podmioty prowadzące działalność w poszczególnych sektorach otrzymywały pomoc nie tylko na szczególnych warunkach określonych dla danego sektora (w ramach pomocy sektorowej), lecz korzystały również z pomocy udzielanej na zasadach ogólnych (np. pomocy horyzontalnej lub regionalnej). Ponad połowę (54 procent) całkowitej wartości pomocy publicznej w 2018 roku udzielono przedsiębiorcom prowadzącym działalność w 10 sektorach, które przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 22. Wartość udzielonej pomocy w podziale na sektor działalności beneficjenta w 2018 roku

Sektor działalności beneficjenta (dział PKD)*	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy [%]
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	3 176,0	14,6
Telekomunikacja	1 704,4	7,8
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	1 475,2	6,8
Działalność detektywistyczna i ochroniarska	1 095,5	5,0
Badania naukowe i prace rozwojowe	980,7	4,5
Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	757,9	3,5
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	756,2	3,5
Nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych	745,0	3,4
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	601,9	2,8
Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana	481,3	2,2
Pozostałe	9 972,4	45,9
Ogółem	21 746,5	100,0

* Podział na sektory został dokonany na podstawie klas PKD wskazanych w sprawozdaniach o udzielonej pomocy publicznej przekazanych przez podmioty udzielające pomocy.

W 2018 roku najwięcej pomocy otrzymali przedsiębiorcy działający w sektorze **wytwarzania i dystrybucji energii elektrycznej i paliw (3 176,0 mln zł)**. Byli to przede wszystkim beneficjenci programów pomocowych:

- nr SA.34674(2013/N) - *Derogacja z art. 10c Dyrektywy 2003/87/EC o handlu emisjami - darmowe uprawnienia dla wytwórców energii elektrycznej* (1 741,8 mln zł);
- nr SA.43904(2015/X) - *Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy sieci ciepłowniczej lub chłodniczej będącej częścią efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i chłodniczego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020* (303,8 mln zł);
- nr C 43/2005 - *Rekompensata za rozwiązanie długoterminowych umów sprzedaży mocy i energii elektrycznej* (252,2 mln zł);

- nr SA.43229(2015/X) - *Pomoc na układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (239,8 mln zł);
- nr SA.43907(2015/X) - *Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy jednostek kogeneracji zapewniających wysokosprawną kogenerację w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020* (234,2 mln zł);
- nr SA.43905(2015/X) - *Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy infrastruktury energetycznej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020* (148,6 mln zł).

Największą pomoc w związku z działalnością prowadzoną w przedmiotowym sektorze otrzymały spółki: PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. (1 182,1 mln zł), ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. (196,5 mln zł), Elektrownia Pątnów II Sp. z o.o. (94,9 mln zł).

Drugim rodzajem działalności, w zakresie której przedsiębiorcy otrzymali pomoc o największej wartości była **telekomunikacja** (1 704,4 mln zł). Działalność w tym sektorze prowadzili przede wszystkim beneficjenci pomocy w formie dotacji udzielanych przez Dyrektora Centrum Projektów Polska Cyfrowa w ramach programu:

- nr SA.43484(2015/X) - *Pomoc na rozwój infrastruktury szerokopasmowej w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020* (1 642,5 mln zł).

Pomoc o największej wartości otrzymały spółki: FIBEE IV Sp. z o.o. (607,5 mln zł), FIBEE I Sp. z o.o. (476,7 mln zł), TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o. (187,8 mln zł).

W 2018 roku w sektorze **wydobywania węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)** udzielono pomocy o wartości 1 475,2 mln zł przede wszystkim w ramach programów pomocowych:

- nr SA.46891(2017/N) - *Restrukturyzacja polskich przedsiębiorstw górniczych* (1 233,9 mln zł);
- nr SA.41161(2015/N) - *Pomoc państwa dla sektora górnictwa węgla kamiennego w latach 2015 - 2018* (239,5 mln zł);

Największym beneficjentem pomocy (97 procent wartości pomocy udzielonej w tym sektorze) była Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A. (1 437,3 mln zł).

W sektorze podmiotów prowadzących **działalność detektywistyczną i ochroniarską** udzielono pomocy o łącznej wartości 1 095,5 mln zł, głównie w ramach programu pomocowego:

- nr SA.40525(2015/X) - *Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych* (1 094,2 mln zł).

Pomoc o największej wartości w tym sektorze została udzielona spółkom: AST Południe Sp. z o.o. (31,3 mln zł), Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe „CZA-TA” Niciak sp.j. (26,5 mln zł), JAREXS PLUS Sp. z o.o. (24,0 mln zł), Przedsiębiorstwo Wielobranżowe "Karabela" Sp. z o.o. (22,5 mln zł), Asistnet Sp. z o.o. (20,3 mln zł).

Wśród sektorów działalności, w których udzielono najwięcej pomocy publicznej, był także sektor **badania naukowych i prac rozwojowych** (980,7 mln zł). Przedsiębiorcy prowadzący działalność badawczo-rozwojową oraz badania naukowe otrzymywali pomoc przede wszystkim w ramach programów:

- nr SA.41471(2015/X) - *Warunki i tryb udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju* (383,4 mln zł);
- nr SA.43257(2015/X) - *Pomoc finansowa na inwestycje typu centra badawczo-rozwojowe przedsiębiorców w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020* (287,1 mln zł).¹⁶

Największą kwotę pomocy otrzymali: Mabion S.A. (63,2 mln zł), IPT Fiber Sp. z o.o. (37,4 mln zł), Pure Biologics S.A. (35,3 mln zł), Narodowe Centrum Badań Jądrowych (34,7 mln zł), Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk (31,1 mln zł).

W sektorze **produkcji metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń** udzielono pomocy o wartości **757,9 mln zł**, a największa jej część została udzielona w ramach programów pomocowych:

- nr SA.41471(2015/X) - *Warunki i tryb udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju* (132,1 mln zł);
- nr PL 39/2004 - *Program pomocy regionalnej dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w specjalnych strefach ekonomicznych* (107,3 mln zł);
- nr SA.42799(2015/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020* (102,0 mln zł);
- nr SA.43142(2015/X) - *Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmacniania konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (93,7 mln zł).

Wśród beneficjentów pomocy znalazły się spółki: ArcelorMittal Poland S.A. (75,8 mln zł), Gillette Poland International Sp. z o.o. (26,9 mln zł), Haering Polska Sp. z o.o. (20,4 mln zł).

Przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w **sektorze produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych** udzielono pomocy o wartości **756,2 mln zł**. Część tej pomocy (41 procent) została udzielona podmiotom posiadającym zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej w specjalnych strefach ekonomicznych w ramach programów:

- nr PL 39/2004, XR98/2007, X193/2009 i SA.40523(2015/X) - *Program pomocy regionalnej dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w specjalnych strefach ekonomicznych* (307,8 mln zł).

Ponadto, podmiotom prowadzącym działalność w tym sektorze udzielono pomocy w ramach innych programów pomocowych, w tym:

- nr SA.42799(2015/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020* (146,1 mln zł);
- nr SA.40525(2015/X) - *Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych* (70,0 mln zł);

¹⁶ Wartość pomocy może być zdecydowanie wyższa od kwot wskazanych w raporcie z uwagi na fakt, iż wielu beneficjentów w formularzu informacyjnym nie wskazało klasy PKD, w związku z którą ubiegają się o pomoc w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020, tylko klasę PKD związaną z prowadzoną działalnością. Całkowita pomoc udzielona w ramach programu nr SA.41471(2015/X) wyniosła 2 493,7 mln zł, a w ramach programu nr SA.43257(2015/X) - 452,7 mln zł.

- nr SA.43142(2015/X) - *Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmocnienia konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (63,5 mln zł);
- nr SA.41471(2015/X) - *Warunki i tryb udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju* (60,5 mln zł).

Podmiotami, które otrzymały pomoc o największej wartości były: Witoplast Kisielińscy sp.j. (40,0 mln zł), Firma Oponiarska Dębica S.A. (38,4 mln zł), Cooper Standard Polska Sp. z o.o. (29,8 mln zł), Nifco Poland Sp. z o.o. (26,7 mln zł), ERG Bieruń Folie Sp. z o.o. (25,8 mln zł).

Nadawcy programów radiowo-telewizyjnych (745,0 mln zł) otrzymali głównie pomoc stanowiącą rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych na podstawie *ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji* (741,5 mln zł).

Pomoc o największej wartości otrzymali: Telewizja Polska S.A. (385,5 mln zł) i Polskie Radio S.A. (186,3 mln zł). Ponadto 17 rozgłośni regionalnych Polskiego Radia otrzymało w sumie 169,7 mln zł.

Pośród beneficjentów pomocy o znacznej wartości znaleźli się przedsiębiorcy prowadzący działalność w **sektorze produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep z wyłączeniem motocykli** (601,9 mln zł). Większa część tej pomocy (86 procent) została udzielona przez organy podatkowe i jednostki samorządu terytorialnego podmiotom posiadającym zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej w specjalnych strefach ekonomicznych.

Do firm z tego sektora, które otrzymały największą pomoc, zaliczają się spółki: Uniwheels Production (Poland) Sp. z o.o. (47,4 mln zł), Brembo Poland Sp. z o.o. (46,0 mln zł), Volkswagen Motor Polska Sp. z o.o. (34,9 mln zł), Eaton Automotive Systems Sp. z o.o. (29,2 mln zł), Volkswagen Poznań Sp. z o.o. (26,6 mln zł).

Przedsiębiorcy prowadzący **działalność związaną z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiazaną** otrzymali pomoc o wartości 481,3 mln zł. Została ona udzielona głównie w ramach programów pomocowych:

- nr SA.41471(2015/X) - *Warunki i tryb udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju* (261,7 mln zł);
- nr SA.42839(2015/X) - *Pomoc na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (123,3 mln zł);
- nr SA.42799(2015/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020* (42,4 mln zł).

Największymi beneficjentami pomocy w tym sektorze były spółki: Techland Sp. z o.o. (12,7 mln zł), Lekta AI Sp. z o.o. (10,0 mln zł), Cloud Technologies S.A. (9,6 mln zł), Horizon Sp. z o.o. (9,4 mln zł).

9. Najwięksi beneficjenci pomocy

Wśród wszystkich beneficjentów pomocy publicznej udzielonej w 2018 roku pomoc o największej wartości otrzymali przedsiębiorcy działający w sektorze wydobywania węgla, energetycznym, telekomunikacyjnym, usług radiowo-telewizyjnych, produkcji stali, a także działalności kulturalnej. Kwota pomocy udzielonej 10 beneficjentom, którzy otrzymali pomoc o największej wartości, stanowiła 23 procent całkowitej wartości udzielonej pomocy publicznej.

Tabela 23. Najwięksi beneficjenci pomocy publicznej w 2018 roku

Lp.	Nazwa beneficjenta	Wartość pomocy [mln zł]
1.	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	1 515,7
2.	PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.	1 183,2
3.	FIBEE IV Sp. z o.o.	607,5
4.	FIBEE I Sp. z o.o.	476,7
5.	Telewizja Polska S.A.	385,5
6.	ArcelorMittal Poland S.A.	241,2
7.	Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.	196,5
8.	TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o.	187,8
9.	Polskie Radio S.A.	186,3
10.	Małopolskie Centrum Nauki Cogiteon	96,9
Razem		5 077,2

Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A. działająca w sektorze wydobywania węgla oraz usług wspomagających górnictwo i wydobywanie, otrzymała pomoc w kwocie 1 515,7 mln zł w ramach programów:

- nr SA.46891(2017/N) - *Restrukturyzacja polskich przedsiębiorstw górniczych* (1 202,0 mln zł);
- nr SA.41161(2015/N) - *Pomoc państwa dla sektora górnictwa węgla kamiennego w latach 2015-2018* (313,7 mln zł).

Podmiotami udzielającymi pomocy w ramach programów dla górnictwa byli: Minister Energii (dotacje oraz dokapitalizowanie), urzędy skarbowe (zwolnienie z podatku, obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku), Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, marszałkowie województw (zwolnienia z opłat), Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dotacje).

Przedsiębiorcy działający w sektorze wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych otrzymywali pomoc głównie na podstawie ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

W grupie największych beneficjentów pomocy publicznej udzielonej przedsiębiorcom w tym sektorze znalazły się spółki:

- PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.** - 1 183,2 mln zł (w tym 1 170,9 mln zł na podstawie ww. ustawy);

- **ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.** - 196,5 mln zł (w tym 195,3 mln zł na podstawie ww. ustawy);

Wśród podmiotów, które otrzymały najwięcej pomocy w 2018 roku, znalazły się spółki działające w sektorze telekomunikacyjnym:

- FIBEE IV Sp. z o.o. - 607,5 mln zł;
- FIBEE I Sp. z o.o. - 476,7 mln zł;
- TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o. - 187,8 mln zł;

Podmiotom tym pomocy publicznej udzielił Dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa w ramach programu pomocowego:

- nr SA.43484(2015/X) - *Pomoc na rozwój infrastruktury szerokopasmowej w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020.*

Telewizja Polska S.A. (385,5 mln zł) oraz **Polskie Radio S.A.** (186,3 mln zł) otrzymały rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji.

Spółka **ArcelorMittal Poland S.A.** działająca głównie w sektorze produkcji surówki, żelazostopów, żeliwa i stali oraz wyrobów hutniczych otrzymała pomoc o wartości 241,2 mln zł, głównie na realizację projektów badawczo-rozwojowych (241,0 mln zł) w ramach programu:

- nr SA.41471(2015/X) - *Warunki i tryb udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.*

Małopolskie Centrum Nauki COGITEON działające w sektorze kultury otrzymało pomoc o wartości 96,9 mln zł, w tym 95,0 mln zł na podstawie programu pomocowego:

- nr SA.43180(2015/X) - *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.*

V. OPIS POSZCZEGÓLNYCH PRZEZNACZEŃ POMOCY (Z WYŁĄCZENIEM TRANSPORTU)

1. Pomoc horyzontalna

11 472,9 mln zł

Wartość pomocy horyzontalnej udzielonej w 2018 roku wyniosła 11 472,9 mln zł i była o 3 891,8 mln zł niższa niż w 2017 roku (15 364,7 mln zł). Było to spowodowane przede wszystkim spadkiem wartości pomocy przeznaczonej na ochronę środowiska i cele związane z energią - o 1 539,7 mln zł, prace badawczo-rozwojowe i innowacyjne - o 1 379,2 mln zł, wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa narodowego - o 790,1 mln zł. Mniej pomocy udzielono także na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - o 154,5 mln zł oraz na infrastrukturę lokalną - o 146,6 mln zł. Natomiast największy wzrost wartości wystąpił w przypadku pomocy przeznaczonej na zatrudnienie - o 120,6 mln zł oraz pomocy na działalność sportową i rekreacyjną - o 65,9 mln zł.

1.1. Badania, rozwój i innowacje

Tabela 24. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną w 2018 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln zł)	Forma pomocy	Wartość pomocy (mln zł)
Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	2 291,0	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	2 285,0
		refundacja	6,0
Marszałkowie województw	875,4	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	851,4
		refundacja	24,0
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	212,0	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	212,0
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	151,2	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	151,2
Minister Inwestycji i Rozwoju	1,9	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	1,9
Dyrektor Narodowego Centrum Nauki	1,4	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	1,4
Prezes Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.	0,2	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	0,2
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego	0,1	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	0,1
Suma	3 533,2		

W 2018 roku wartość udzielonej pomocy publicznej na **działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną** wyniosła **3 533,2 mln zł**. Wartość pomocy publicznej o takim przeznaczeniu kształtowała się na poziomie od 168,1 mln zł (w 2007 r.) do 1 298,8 mln zł (w 2012 r.), następnie zaczęła spadać i w 2015 roku wyniosła 784,8 mln zł. Potem nastąpił wzrost do kwoty 1 789,2 mln zł w 2016 roku i do 4 912,4 mln zł w roku 2017, natomiast w 2018 roku wartość pomocy spadła o 1 379,2 mln zł.

Na **badania przemysłowe** udzielono pomocy o wartości **1 572,9 mln zł**, a **1 322,1 mln zł** przeznaczono na **eksperymentalne prace rozwojowe**. Udzielono również pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę badawczą (362,3 mln zł) oraz pomocy na wspieranie innowacyjności małych i średnich przedsiębiorstw (211,8 mln zł). Ponadto wsparto badania podstawowe (62,4 mln zł), studia wykonalności (1,1 mln zł) oraz innowacje procesowe i organizacyjne (0,5 mln zł).

Największa część pomocy (64,8 procent) została udzielona przez **Dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju** w ramach programu pomocowego:

- nr SA.41471(2015/X) - *Warunki i tryb udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju* (2 291,0 mln zł).

Marszałkowie województw udzielili pomocy (875,4 mln zł) w ramach trzech programów pomocowych:

- nr SA.42839(2015/X) - *Pomoc na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (639,0 mln zł);
- nr SA.46091(2016/X) - *Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (235,3 mln zł);
- nr SA.43929(2015/X) - *Pomoc na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (1,1 mln zł).

Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości udzielił pomocy (212,0 mln zł) w ramach trzech programów pomocowych:

- nr SA.42799(2015/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020* (129,0 mln zł).
- nr SA.42798(2015/X) i SA.50968(2018/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020* (83,0 mln zł);

Pozostałe podmioty, w tym przedsiębiorcy, udzieliły pomocy na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną o łącznej wartości 151,2 mln zł. **Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy** (127,0 mln zł) udzielił pomocy indywidualnej Narodowemu Centrum Badań Jądrowych (28,7 mln zł), Ośrodkowi Badawczo-Rozwojowemu Centrum Techniki Morskiej S.A. (10,0 mln zł), a także siedmiu instytucjom naukowym realizującym wspólnie projekt „NLPQT - Narodowe Laboratorium Fotoniki i Technologii Kwantowych” (46,1 mln zł) oraz ośmiu realizującym projekt „PRACE - Współpraca w zakresie zaawansowanych obliczeń w Europie” (42,2 mln zł).

Kujawsko-Pomorska Agencja Innowacji Sp. z o.o. (14,1 mln zł) oraz **Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.** (9,3 mln zł) udzieliły pomocy na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną w ramach programu pomocowego:

- nr SA.42839(2015/X) - *Pomoc na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (23,4 mln zł).*

Minister Rozwoju udzielił pomocy w ramach programu pomocowego:

- nr SA.43257(2015/X) - *Pomoc finansowa na inwestycje typu centra badawczo-rozwojowe przedsiębiorców w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 (1,9 mln zł).*

Dyrektor Narodowego Centrum Nauki udzielił pomocy w ramach programu pomocowego:

- nr SA.43910(2015/X) - *Warunki i tryb udzielania pomocy publicznej za pośrednictwem Narodowego Centrum Nauki (1,4 mln zł).*

Pomoc na działalność badawczo-rozwojową i innowacyjną o największej wartości otrzymali:

- ArcelorMittal Poland S.A. - 241,0 mln zł;
- Captor Therapeutics Sp. z o.o. - 55,4 mln zł;
- Politechnika Warszawska - 44,5 mln zł;
- Zakład Mięsny „Wierzejki” J. M. Zdanowscy sp.j. - 43,6 mln zł.

1.2. Ochrona środowiska i cele związane z energią

Tabela 25. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na ochronę środowiska i cele związane z energią w 2018 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln zł)	Forma pomocy	Wartość pomocy (mln zł)
Minister Środowiska	1 741,8	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	1 741,8
Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	662,8	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	568,6
		pożyczka warunkowo umorzona	89,5
		pożyczka preferencyjna	4,7
Marszałkowie województw	606,5	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	606,5
Prezysi Zarządów Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	151,5	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	115,1
		pożyczka warunkowo umorzona	31,6
		pożyczka preferencyjna	4,8
Minister Energii	81,3	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	81,3
Dyrektor Instytutu Nafty i Gazu	76,0	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	76,0
Prezes Zarządu Zarządcy Rozliczeń S.A.	36,9	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	36,9
Bank Gospodarstwa Krajowego	3,8	pożyczka preferencyjna	3,8
Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin	0,7	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	0,6
		umorzenie zaległości podatkowej i odsetek	0,1
Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	0,2	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	0,2
Suma	3 361,4		

Wartość pomocy na ochronę środowiska i cele związane z energią wyniosła **3 361,4 mln zł**¹⁷ i była niższa o 1 539,7 mln zł w stosunku do poprzedniego roku (4 901,1 mln zł). Najwięcej pomocy o tym przeznaczeniu udzielił **Minister Środowiska** w ramach programu pomocowego:

¹⁷ Do całkowitej kwoty pomocy z przeznaczeniem na ochronę środowiska zaliczono również pomoc spełniającą kryteria zgodności ze wspólnym rynkiem zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c. Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (czyli pomoc przeznaczoną na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych), której celem była ochrona środowiska.

- nr SA.34674(2013/N) - *Derogacja z art. 10c Dyrektywy 2003/87/EC o handlu emisjami - darmowe uprawnienia dla wytwórców energii elektrycznej (1 741,8 mln zł).*

Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (662,8 mln zł) oraz Prezesi Zarządów Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (151,5 mln zł) w 2018 roku udzielili pomocy w ramach pięciu programów pomocowych:

- nr SA.43904(2015/X) - *Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy sieci ciepłowniczej lub chłodniczej będącej częścią efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i chłodniczego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (355,1 mln zł);*
- nr SA.43907(2015/X) - *Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy jednostek kogeneracji zapewniających wysokosprawną kogenerację w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (271,6 mln zł);*
- nr SA.46088(2016/X) - *Pomoc publiczna na projekty inwestycyjne służące poprawie efektywności energetycznej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (130,6 mln zł)*
- nr SA.47030(2016/X) - *Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy jednostek wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (35,9 mln zł);*
- nr SA.44685(2016/X) - *Program horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska określony rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków udzielania horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska (21,1 mln zł).*

Marszałkowie województw udzielili pomocy na ochronę środowiska i cele związane z energią (606,5 mln zł) przede wszystkim w ramach programów pomocowych:

- nr SA.43229(2015/X) - *Pomoc na układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (392,3 mln zł);*
- nr SA.43254(2015/X) - *Pomoc na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (141,9 mln zł);*
- nr SA.43906(2015/X) - *Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (49,2 mln zł).*

Minister Energii (81,3 mln zł) oraz Dyrektor Instytutu Nafty i Gazu (76,0 mln zł) udzielali pomocy w ramach programu pomocowego:

- nr SA.43905(2015/X) - *Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy infrastruktury energetycznej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (157,3 mln zł).*

W 2018 roku pomocy na ochronę środowiska i cele związane z energią udzielił także **Prezes Zarządu Zarządcy Rozliczeń S.A.** w ramach programu pomocowego:

- nr SA.43697(2015/N) - *Polski system wspierania OZE oraz zwolnienie dla energochłonnych użytkowników* (36,9 mln zł).

Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił pomocy w ramach programu:

- nr SA.43254(2015/X) - *Pomoc na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (3,8 mln zł).

Najwięcej pomocy na ochronę środowiska i cele związane z energią otrzymały spółki:

- PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. - 1 174,8 mln zł;
- ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. - 196,5 mln zł;
- TAMEH Polska Sp. z o.o. - 62,2 mln zł;
- PGNiG Termika S.A. - 61,9 mln zł;
- Energa Kogeneracja Sp. z o.o. - 60,3 mln zł;
- JSW Koks S.A. - 54,3 mln zł;
- Energa Elektrownie Ostrołęka S.A. - 53,6 mln zł;
- PGE Energia Ciepła S.A. - 52,1 mln zł.

1.3. Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw

Tabela 26. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej dla małych i średnich przedsiębiorstw w 2018 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln zł)	Forma pomocy	Wartość pomocy (mln zł)
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	35,0	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	35,0
Marszałkowie województw	12,0	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	6,7
		refundacja	5,3
Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	1,6	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	1,6
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	0,9	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	0,9
Bank Gospodarstwa Krajowego	0,6	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	0,6
Suma	50,1		

Wartość pomocy udzielonej w 2018 roku na **rozwój małych i średnich przedsiębiorstw** wyniosła **50,1 mln zł**¹⁸ i była niższa od kwoty pomocy udzielonej w 2017 roku o 17,2 mln zł (67,2 mln zł).

Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości udzielił pomocy (35,0 mln zł) w ramach programów pomocowych:

- nr SA.42799(2015/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020* (25,2 mln zł);
- nr SA.42798(2015/X) i SA.50968(2018/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020* (9,7 mln zł).

Marszałkowie województw udzielili pomocy (12,0 mln zł) w ramach dwóch programów pomocowych:

- nr SA.43179(2015/X) - *Pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP oraz pomoc na udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (6,7 mln zł);

¹⁸ Kwota pomocy na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw nie jest równoznaczna z kwotą pomocy, z której skorzystały małe i średnie przedsiębiorstwa. Część pomocy udzielonej takim przedsiębiorstwom kwalifikowana jest jako regionalna pomoc inwestycyjna, pomoc na zatrudnienie, pomoc na szkolenia czy pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania.

- nr SA.43142(2015/X) - *Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmocnienia konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (5,3 mln zł).

Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju udzielił pomocy w ramach programu:

- nr SA.41471(2015/X) - *Warunki i tryb udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju* (1,6 mln zł).

W grupie **Pozostałe, w tym przedsiębiorcy** pomocy na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw (0,9 mln zł) udzieliło dziewięć podmiotów.

Agencja Rozwoju Pomorza S.A. (361,1 tys. zł), Związek Pracodawców Pomorza Zachodniego LEWIATAN (201,7 tys. zł), Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie (34,4 tys. zł) i Wrocławska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (31,3 tys. zł) udzieliły pomocy w ramach programu:

- nr SA.43179(2015/X) - *Pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP oraz pomoc na udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (628,5 tys. zł).

Centrum Promocji Innowacji i Rozwoju udzieliło pomocy w ramach programu:

- nr SA.42799(2017/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020* (224,3 tys. zł).

Towarzystwo ALTUM Programy Społeczno-Gospodarcze (51,8 tys. zł), Techpal Sp. z o.o. (10,0 tys. zł) oraz Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (4,3 tys. zł) udzieliли pomocy w ramach programu pomocowego:

- nr SA.43592(2015/X) - *Pomoc de minimis oraz pomoc publiczna udzielana w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020* (66,0 tys. zł).

Region Środkowo-Wschodni NSZZ „Solidarność” z Lublina udzielił pomocy w ramach programu:

- nr SA.44683(2016/X) - *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020* (16,9 tys. zł).

Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił pomocy w ramach programu pomocowego:

- nr SA.44348(2016/X) - *Kredyt na innowacje technologiczne* (0,6 mln zł).

Pomoc o największej wartości z przeznaczeniem na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw otrzymali:

- Polskie Stowarzyszenie Doradcze i Konsultingowe z Białegostoku - 6,7 mln zł;
- Federacja Firm Lotniczych Bielsko - 6,3 mln zł;
- HANBUD Henryk Pruszyński - 5,3 mln zł.

1.4. Zatrudnienie

Tabela 27. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na zatrudnienie w 2018 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln zł)	Forma pomocy	Wartość pomocy (mln zł)
Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	3 182,8	refundacja	3 182,8
Dyrektor Generalny Służby Więziennej	183,4	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	120,2
		rekompensata	63,1
		pożyczka preferencyjna	0,1
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	3,6	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	3,5
		refundacja	0,1
Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin	0,4	refundacja	0,1
		zwolnienia z podatku	0,1
		umorzenie zaległości podatkowej	0,1
Starostowie powiatów	0,1	refundacja	0,1
Suma	3 370,3		

Wartość udzielonej w 2018 roku pomocy publicznej na zatrudnienie wyniosła 3 370,3 mln zł¹⁹ i wzrosła o 120,6 mln zł w stosunku do roku poprzedniego (3 249,7 mln zł). Największa część pomocy o takim przeznaczeniu (94,4 procent) została udzielona w formie refundacji przez Prezesa Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (3 182,8 mln zł) w ramach dwóch programów pomocowych:

- nr SA.40525(2015/X) - *Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych* (3 176,9 mln zł);
- nr SA.40693(2015/X) - *Pomoc finansowa udzielana pracodawcom prowadzącym zakłady pracy chronionej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych* (5,9 mln zł).

Pomocy na zatrudnienie udzielił również Dyrektor Generalny Służby Więziennej w ramach programu pomocowego:

¹⁹ Do całkowitej kwoty pomocy z przeznaczeniem na zatrudnienie, zaliczono również pomoc spełniającą kryteria zgodności ze wspólnym rynkiem zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c. Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (czyli pomoc przeznaczoną na ułatwienie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych), która miała na celu wsparcie przedsiębiorców zatrudniających osoby pozbawione wolności.

- nr SA.46134(2016/N) - *Program pomocy publicznej dla przedsiębiorców zatrudniających osoby pozbawione wolności* (183,4 mln zł).

Prezydenci, burmistrzowie miast i wójtowie gmin (136 tys. zł) oraz **starostowie powiatów** (80 tys. zł) udzielili pomocy w ramach programu pomocowego:

- nr SA.40694(2015/X) - *Zwrot dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych* (216 tys. zł).

Ponadto, **Prezydent Miasta Świdnica** udzielił pomocy w ramach programu:

- nr XE29/2007 - *Program pomocy w zakresie zatrudnienia w ramach wyłączeń grupowych dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy na terenie Gminy Miasto Świdnica* (124 tys. zł).

Burmistrz Miasta i Gminy Kępno udzielił pomocy w ramach programu:

- nr SA.37930(2013/X) - *Ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych stanowiących pomoc publiczną na zatrudnienie pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji i na zatrudnienie pracowników niepełnosprawnych* (111 tys. zł)

Wśród podmiotów z grupy **Pozostałe, w tym przedsiębiorcy**, które udzielały pomocy na zatrudnienie było siedem podmiotów realizujących projekty dofinansowane ze środków regionalnych programów operacyjnych. Podmioty te udzieliły pomocy w ramach programu pomocowego:

- nr SA.43592(2015/X) - *Pomoc de minimis oraz pomoc publiczna udzielana w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020* (3,6 mln zł).

Pomoc o największej wartości przeznaczoną na zatrudnienie otrzymali:

- AST Południe Sp. z o.o. - 31,3 mln zł;
- Inwemer System Sp. z o.o. - 27,1 mln zł;
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe Cza-Ta Niciak sp.j. - 26,5 mln zł.

1.5. Szkolenia

Tabela 28. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na szkolenia w 2018 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln zł)	Forma pomocy	Wartość pomocy (mln zł)
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	0,5	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	0,4
		refundacja	0,2
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	0,1	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	0,1
Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin	0,02	refundacja	0,02
Dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa	0,01	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	0,01
Suma	0,7		

Pomoc publiczna przeznaczona na szkolenia wyniosła 0,7 mln zł, co oznacza dwukrotny wzrost w stosunku do roku 2017 (0,35 mln zł).

Podmioty z grupy **Pozostałe (w tym przedsiębiorcy)** udzieliły pomocy na szkolenia (524,4 tys. zł) niemal w całości w ramach programu pomocowego:

- nr SA.43592(2015/X) - *Pomoc publiczna udzielana w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020* (523,6 tys. zł).

Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości udzielił pomocy o takim przeznaczeniu w ramach programu:

- nr SA.42798(2015/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020* (140 tys. zł).

Prezydenci miast udzieliли pomocy na szkolenia w ramach programu pomocowego:

- nr SA.40691(2015/X) - *Refundacja kosztów szkoleń pracowników niepełnosprawnych* (16,5 tys. zł).

Dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa udzielił pomocy w ramach programu:

- nr SA.45151(2016/X) - *Rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis na cyfrowe udostępnienie informacji sektora publicznego ze źródeł administracyjnych i zasobów nauki oraz cyfrowe udostępnienie zasobów kultury w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020* (13,4 tys. zł).

Niska wartość pomocy publicznej przeznaczonej na szkolenia wynika z tego, że wsparcie o tym przeznaczeniu jest udzielane częściej w ramach pomocy *de minimis* (ze względu na stosunkowo niską wartość pomocy udzielanej poszczególnym beneficjentom).

1.6. Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego

Tabela 29. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w 2018 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln zł)	Forma pomocy	Wartość pomocy (mln zł)
Marszałkowie województw	392,1	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	392,1
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	141,9	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	141,9
Minister Energii	80,9	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	80,9
Dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa	7,0	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	7,0
Minister Inwestycji i Rozwoju	5,2	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	5,2
Minister Infrastruktury	1,7	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	1,7
Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin	1,5	obniżenie wysokości opłaty	1,4
		zwolnienie z podatku	0,1
Suma	630,2		

Wartość pomocy na kulturę i zachowanie dziedzictwa narodowego wyniosła w 2018 roku 630,2 mln zł i spadła o 790,1 mln zł w stosunku do roku poprzedniego (1 420,4 mln zł), kiedy to jej wartość była wysoka w związku z uruchomieniem perspektywy finansowej na lata 2014-2020. Pomoc ta była udzielana przede wszystkim w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz regionalnych programów operacyjnych.

Marszałkowie województw udzielili pomocy na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego (392,1 mln zł) głównie w ramach programu pomocowego:

- nr SA.43180(2015/X) - *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (385,5 mln zł).

Ponadto, marszałkowie województw udzielili 22 pomocy indywidualnych o łącznej wartości 6,5 mln zł.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego udzielił pomocy (141,9 mln zł) w formie dotacji w ramach trzech programów pomocowych:

- nr SA.49363(2017/X) - *Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 września 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020* (106,5 mln zł);
- nr SA.47982(2017/X) - *Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie udzielania pomocy na kulturę i ochronę dziedzictwa*

kulturowego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (26,1 mln zł);

- nr SA.49970(2018/X) - *Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 września 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu kultury, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Promocji Kultury* (9,4 mln zł).

Minister Energii udzielił pomocy indywidualnej w łącznej kwocie 80,9 mln zł, której beneficjentami były:

- nr SA.36222(2013/N) - Kopalnia Soli „Wieliczka“ S.A. (74,9 mln zł);
- nr SA.38122(2014/N) - Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze (6,0 mln zł).

Dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa udzielił pomocy w ramach programu:

- nr SA.45151(2016/X) - *Rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis na cyfrowe udostępnienie informacji sektora publicznego ze źródeł administracyjnych i zasobów nauki oraz cyfrowe udostępnienie zasobów kultury w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020* (7,0 mln zł).

Minister Rozwoju udzielił pomocy w ramach programu:

- nr SA.52267(2018/X) - *Pomoc publiczna w ramach programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej na lata 2014-2020 (zmiana)* (5,2 mln zł).

Minister Infrastruktury udzielił pomocy na kulturę (dotyczącej zwolnienia z opłat pocztowych przesyłek zawierających obowiązkowe egzemplarze biblioteczne) Poczcie Polskiej S.A. w ramach programu pomocowego:

- nr SA.42843(2015/N) - *Rekompensata kosztów poniesionych na świadczenie usług pocztowych ustawowo zwolnionych od opłat pocztowych (2016-2021)* (1,7 mln zł).

Pomocy na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w 2017 roku udzielili także **prezydenci miast** (1,5 mln zł). **Prezydent Miasta Krakowa** udzielił pomocy indywidualnej w formie obniżenia wysokości opłaty, której beneficjentem było:

- nr SA.52600(2018/X) - Muzeum Historyczne Miasta Krakowa (1,4 mln zł).

Prezydent Miasta Gliwice udzielił pomocy w formie zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach programu:

- nr SA.41495(2015/X) - *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną oraz pomoc na infrastrukturę lokalną* (0,1 mln zł).

Największymi beneficjentami pomocy na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w 2018 roku byli:

- Małopolskie Centrum Nauki COGITEON - 96,9 mln zł;
- Kopalnia Soli „Wieliczka” S.A. - 74,9 mln zł;
- Morskie Centrum Nauki im. prof. Jerzego Stelmacha w Szczecinie - 58,6 mln zł.

1.7. Infrastruktura lokalna

Tabela 30. Wartość i formy pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w 2018 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln zł)	Forma pomocy	Wartość pomocy (mln zł)
Marszałkowie województw	210,6	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	210,6
Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin	1,9	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	1,9
Suma	212,5		

Wartość udzielonej pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną wyniosła 212,5 mln zł i spadła w porównaniu z rokiem poprzednim o 146,6 mln zł (359,1 mln zł w 2017 roku).

Marszałkowie województw oraz Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin udzielili pomocy w ramach programu pomocowego:

- nr SA.43141(2015/X) - *Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (212,5 mln zł).

Pomoc o największej wartości otrzymały²⁰:

- Miasto Zakopane - 25,5 mln zł;
- Miasto Krosno - 24,1 zł;
- Miasto Kraków - 19,3 mln zł.

²⁰ W przypadku projektów infrastrukturalnych faktycznym beneficjentem pomocy jest operator zarządzający infrastrukturą / użytkownik wybudowanej infrastruktury (w związku z tym zazwyczaj nie jest nim jednostka samorządu terytorialnego).

1.8. Pomoc o charakterze socjalnym dla indywidualnych konsumentów

Tabela 31. Wartość i formy pomocy horyzontalnej o charakterze socjalnym przeznaczonej dla indywidualnych konsumentów w 2018 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln zł)	Forma pomocy	Wartość pomocy (mln zł)
Minister Infrastruktury	0,7	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	0,7
Suma	0,7		

Minister Infrastruktury udzielił spółce **Poczta Polska S.A.** pomocy z przeznaczeniem dla indywidualnych konsumentów (w tym przypadku są to przede wszystkim osoby niewidome lub ociemniałe, których przesyłki zostały zwolnione od opłat pocztowych) w ramach programu pomocowego:

- nr SA.42843(2015/N) - *Rekompensata kosztów poniesionych na świadczenie usług pocztowych ustawowo zwolnionych od opłat pocztowych (0,7 mln zł).*

1.9. Działalność sportowa i rekreacyjna

Tabela 32. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na działalność sportową i rekreacyjną w 2018 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln zł)	Forma pomocy	Wartość pomocy (mln zł)
Marszałkowie województw	107,9	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	107,9
Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin	2,7	zwolnienia z podatku	2,7
Suma	110,6		

W 2018 roku pomoc na działalność sportową i rekreacyjną wyniosła 110,6 mln zł i była o 65,9 mln zł wyższa niż w rok wcześniej (44,7 mln zł w 2017 roku).

Marszałkowie trzech województw (łódzkiego, małopolskiego i warmińsko-mazurskiego) udzielili pomocy o tym przeznaczeniu w formie dotacji w ramach programu pomocowego:

- nr SA.43541(2015/X) - *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 20 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (107,9 mln zł).*

Prezydenci miast: Gliwice, Tychy i Bielsko-Biała oraz Burmistrz Miasta Świdnik udzielili pomocy w formie zwolnienia z podatku w ramach programu pomocowego:

- nr SA.41495(2015/X) - *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc*

na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną oraz pomoc na infrastrukturę lokalną (2,7 mln zł).

Wśród beneficjentów, którym udzielono pomocy w ramach tego przeznaczenia, największą pomoc otrzymały:

- Gmina Uniejów - 22,2 mln zł;
- Miasto Nowy Sącz - 11,2 mln zł.²¹

1.10. Dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania

Tabela 33. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania w 2018 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln zł)	Forma pomocy	Wartość pomocy (mln zł)
Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	201,1	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	185,1
		wniesienie kapitału	16,0
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	2,2	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	2,2
Suma	203,2		

Udzielona w 2018 roku pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania wyniosła 203,2 mln zł i była o 154,5 mln zł mniejsza od pomocy o tym przeznaczeniu udzielonej w 2017 roku (357,8 mln zł). Została ona prawie w całości (99 procent) udzielona przez **Dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju** w ramach programu pomocowego:

- nr SA.41471(2015/X) - *Warunki i tryb udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju* (201,1 mln zł).

W grupie **Pozostałe, w tym przedsiębiorcy** w 2018 roku pomocy tej udzieliły cztery podmioty (beneficjenci Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na lata 2014-2020) w ramach programu pomocowego:

- nr SA.42799(2017/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020* (2,2 mln zł).

Beneficjenci pomocy na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania otrzymali dotacje (112 przedsiębiorców) w kwocie od 20 tys. zł do 6,7 mln zł lub pożyczki preferencyjne (3 przedsiębiorców) w kwocie od 3,8 mln zł do 7,5 mln zł.

²¹ Patrz przypis 20.

2. Pomoc regionalna

5 547,9 mln zł

Tabela 34. Wartość i formy pomocy regionalnej udzielonej przez poszczególne podmioty w 2018 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln zł)	Forma pomocy	Wartość pomocy (mln zł)
Organy podatkowe	2 626,9	obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku	2 626,9
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	941,1	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	941,1
Marszałkowie województw	925,8	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	865,2
		refundacja	60,6
Minister Inwestycji i Rozwoju	450,8	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	450,8
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	189,6	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	174,2
		pożyczka preferencyjna	15,4
Bank Gospodarstwa Krajowego	177,9	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	161,0
		pożyczka preferencyjna	9,9
		gwarancja	7,0
Minister Przedsiębiorczości i Technologii	125,0	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	125,0
Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin	86,9	zwolnienie z podatku	86,1
		dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	0,8
Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	22,7	pożyczka warunkowo umorzona	22,7
Prezes Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.	1,2	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	1,2
Suma	5 547,9		

Wartość pomocy regionalnej udzielonej w 2018 roku wyniosła 5 547,9 mln zł i była o 2 213,1 mln zł niższa niż w 2017 roku (7 761,0 mln zł). Najwięcej pomocy o tym przeznaczeniu udzieliły organy podatkowe (2 626,9 mln zł) przede wszystkim w formie ulg w podatku dochodowym dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie specjalnych stref ekonomicznych na podstawie programów pomocowych:

- zatwierdzonych przed akcesją Polski do UE oraz o nr PL 39/2004, XR98/2007, X193/2009 i SA.40523(2015/X) - Program pomocy regionalnej dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w specjalnych strefach ekonomicznych (2 626,7 mln zł).

Wśród beneficjentów tej pomocy ulgi o największej wartości uzyskały spółki: Mondi Świecie S.A. (82,6 mln zł), Kronospan Mielec Sp. z o.o. (67,9 mln zł), Kronospan Polska Sp. z o.o. (56,3 mln zł).

Ponadto, organy podatkowe udzieliły pomocy w formie zwolnienia z podatku spółce FARM FRITES Poland S.A. w kwocie 0,8 mln zł na podstawie ustawy dnia 14 czerwca 1991 r. o spółkach z udziałem zagranicznym (Dz. U. z 1997 r. poz. 143, z późn. zm.).

Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości udzielił pomocy regionalnej o wartości **941,1 mln zł** w ramach programów pomocowych:

- nr SA.42799(2017/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020* (763,8 mln zł);
- nr SA.42798(2015/X) i SA.50968(2018/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020* (177,3 mln zł).

Największymi beneficjentami pomocy udzielanej w formie dotacji przez Prezesa PARP były spółki: Witoplast Kisielińscy sp.j. (40,0 mln zł), Energy 2000 Sp. z o.o. Energylandia Sp. k. (20,0 mln zł), Uniglass Polska Sp. z o.o. (20,0 mln zł), RECYKL Organizacja Odzysku S.A. (20,0 mln zł).

Kwota pomocy regionalnej udzielonej przez **marszałków województw** wyniosła **925,8 mln zł**. Marszałkowie województw udzieliли pomocy regionalnej w formie dotacji ok. 800 przedsiębiorcom w ramach dwóch programów pomocowych:

- nr SA.43142(2015/X) - *Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmocnienia konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (584,2 mln zł);
- nr SA.43247(2015/X) - *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (341,6 mln zł).

Pomocy o największej wartości udzielił Marszałek Kujawsko-Pomorski Przedsiębiorstwu Wielobranżowemu Tele-Max Przemysław Wasielewski, Urszula Wasielewska sp.j. (9,5 mln zł).

Minister Inwestycji i Rozwoju udzielił pomocy regionalnej o łącznej wartości **450,8 mln zł** w formie dotacji w ramach programu pomocowego:

- nr SA.43257(2015/X) - *Pomoc finansowa na inwestycje typu centra badawczo-rozwojowe przedsiębiorców w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, 2014-2020*.

Dotacje o największej wartości otrzymali: Mabion S.A. (63,2 mln zł), IPT Fiber Sp. z o.o. (37,5 mln zł), Invicta Sp. z o.o. (24,4 mln zł).

Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił pomocy regionalnej o wartości **177,9 mln zł** w ramach trzech programów pomocowych:

- nr SA.44348(2016/X) - *Kredyt na innowacje technologiczne* (161,0 mln zł);
- nr SA.47209(2016/X) - *Pomoc regionalna na rzecz rozwoju obszarów miejskich* (9,9 mln zł);

- nr SA.43595(2015/X) - *Pomoc publiczna udzielana przez Bank Gospodarstwa Krajowego w formie gwarancji spłaty kredytów w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 (7,0 mln zł).*

Minister Przedsiębiorczości i Technologii udzielił pomocy indywidualnej 10 spółkom w ramach „Programu wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2023” (125,0 mln zł), z czego najwięcej otrzymały spółki:

- EME Aero Sp. z o.o. (62,0 mln zł),
- XEOS Sp. z o.o. (20,7 mln zł).

Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin udzielili pomocy regionalnej w kwocie **86,9 mln zł**, z czego 86,1 mln zł stanowiła pomoc w formie ulg w podatkach lokalnych udzielona głównie na podstawie:

- *ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (82,6 mln zł);*
- *ustawy z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych (3,5 mln zł).*

Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej udzielił pomocy regionalnej w ramach programu:

- nr SA.41730(2015/X) - *Regionalna pomoc inwestycyjna na cele z zakresu ochrony środowiska (22,7 mln zł).*

Pomoc ta została udzielona w formie pożyczek warunkowo umorzonych.

Pomoc regionalną o największej wartości otrzymali:

- Mondi Świecie S.A. - 82,6 mln zł;
- Kronospan Mielec Sp. z o.o. - 67,9 mln zł;
- Mabion S.A. - 63,2 mln zł;
- EME Aero Sp. z o.o. - 62,1 mln zł;
- Kronospan Polska Sp. z o.o. - 56,3 mln zł.

3. Pomoc sektorowa

3 678,3 mln zł

Zgodnie z przyjętą metodologią, do pomocy sektorowej zaliczono jedynie pomoc udzieloną na szczególnych zasadach obowiązujących w określonych sektorach (wynikających ze specyfiki tych sektorów), tj. pomoc ograniczoną jedynie dla danego sektora i niedostępną dla przedsiębiorców działających w pozostałych sektorach. Nie uwzględniono natomiast pomocy udzielonej przedsiębiorcom z tych sektorów na zasadach ogólnych (np. w ramach pomocy horyzontalnej lub regionalnej) lub takiej, która posiada wyraźny cel horyzontalny. Do pomocy sektorowej zaliczono również ograniczoną do jednego sektora pomoc uznaną za zgodną ze wspólnym rynkiem wprost na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c *Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* (czyli pomoc przeznaczoną na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych).

Wartość **pomocy sektorowej** udzielonej w 2018 roku wyniosła **3 678,3 mln zł**. W porównaniu z rokiem poprzednim spadła o 1 786,3 mln zł (5 464,6 mln zł w 2017 roku). Wzrost nastąpił jedynie w sektorze bankowym (o 109,8 mln zł). Największy spadek odnotowano w sektorze gazu ziemnego (o 1 322,4 mln zł). W sektorze telekomunikacyjnym wartość pomocy była mniejsza o 252,8 mln zł, a w sektorze wytwarzania energii elektrycznej o 154,4 mln zł. W sektorze górnictwa węgla wartość pomocy zmniejszyła się o 112,9 mln zł, a w sektorze kinematografii o 53,5 mln zł.

3.1. Sektor górnictwa węgla

Tabela 35. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze górnictwa węgla w 2018 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln zł)	Forma pomocy	Wartość pomocy (mln zł)
Minister Energii	1 458,5	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	1 308,5
		wniesienie kapitału	150,0
Organy podatkowe	74,2	obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku	67,1
		zwolnienie z podatku	7,1
Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie	15,0	zwolnienie z opłaty	15,0
Prezes Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	3,5	zwolnienie z podatku	3,5
Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	0,8	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	0,8
Marszałkowie województw	0,01	zwolnienie z opłaty	0,01

Suma	1 551,9
------	---------

Minister Energii, organy podatkowe, Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Prezes Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz marszałkowie województw udzielali pomocy podmiotom działającym w **sektorze górnictwa węgla** w ramach programów pomocowych:

- nr SA.46891(2017/N) - *Restrukturyzacja polskich przedsiębiorstw górniczych* (1 238,2 mln zł).
- nr SA.41161(2015/N) - *Pomoc państwa dla polskiego sektora węgla kamiennego w latach 2015-2018* (313,7 mln zł),

Beneficjentami pomocy w tym sektorze byli:

- Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A. - 1 515,7 mln zł;
- Kompania Węglowa S.A. - 25,5 mln zł;
- Katowicki Holding Węglowy S.A. - 8,9 mln zł;
- Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. - 1,8 mln zł.

3.2. Sektor wytwarzania energii elektrycznej

Tabela 36. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze wytwarzania energii elektrycznej w 2018 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln zł)	Forma pomocy	Wartość pomocy (mln zł)
Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	252,2 ²²	rekompensata	252,2
Suma	252,2		

Pomoc dla podmiotów działających w **sektorze wytwarzania energii elektrycznej** została udzielona przez **Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki** w ramach programu pomocowego:

- nr C 43/2005 - *Rekompensata za rozwiązanie długoterminowych umów sprzedaży mocy i energii elektrycznej* (252,2 mln zł).

Beneficjentami pomocy w tym sektorze byli:

- Elektrownia Pątnów II Sp. z o.o. - 94,9 mln zł;
- Polenergia Elektrociepłownia Nowa Sarzyna Sp. z o.o. - 66,0 mln zł;
- Elektrociepłownia Zielona Góra S.A. - 51,3 mln zł;

²² Kwota obejmuje wyłącznie zaliczki na poczet kosztów osieroconych wypłacone przez Zarządcę Rozliczeń S.A. za 2018 rok. Ostateczna kwota przyznanej w 2018 roku pomocy będzie znana dopiero po wydaniu decyzji korygujących Prezesa URE oraz wydaniu i uprawomocnieniu się wyroków sądu w sprawach wniesionych ewentualnych odwołań.

- CEZ Chorzów S.A. - 40,0 mln zł.

3.3. Sektor kinematografii

Tabela 37. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze kinematografii w 2018 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln zł)	Forma pomocy	Wartość pomocy (mln zł)
Dyrektor Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej	100,0	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	100,0
Suma	100,0		

Pomoc publiczna dla podmiotów działających w sektorze **kinematografii** została udzielona przez **Dyrektora Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej** w ramach programu pomocowego:

- nr N 292/2009 - *Program dofinansowania przez Polski Instytut Sztuki Filmowej przedsięwzięć z zakresu kinematografii* (100,0 mln zł).

Pomoc o największej wartości w tym sektorze otrzymali:

- Aurora Films Sp. z o.o. - 6,0 mln zł;
- Picaresque Maciej Pawlicki - 6,0 mln zł;
- Wytwórnia Filmów Dokumentalnych i Fabularnych - 5,1 mln zł;
- Watchout Studio Sp. z o.o. - 5,0 mln zł.

3.4. Sektor telekomunikacyjny

Tabela 38. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze telekomunikacyjnym w 2018 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln zł)	Forma pomocy	Wartość pomocy (mln zł)
Dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa	1 642,5	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	1 642,5
Marszałek Lubelski	8,2	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	8,2
Suma	1 650,7		

Dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa udzielił pomocy w formie dotacji w ramach programu pomocowego:

- nr SA.43484(2015/X) - *Pomoc na rozwój infrastruktury szerokopasmowej w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020* (1 642,5 mln zł).

Marszałek Lubelski udzielił pomocy na podstawie programu pomocowego:

- nr SA.46203(2017/N) - *Modyfikacje w programie pomocy dotyczącym projektu pt. Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej (SA.33438, SA.33439, SA.33441, SA.30851, SA.33440) (8,2 mln zł).*

Największymi beneficjentami pomocy w tym sektorze byli:

- FIBEE IV Sp. z o.o. - 607,5 mln zł;
- FIBEE I Sp. z o.o. - 476,7 mln zł;
- TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o. - 187,8 mln zł;

3.5. Sektor bankowy

Tabela 39. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze bankowym w 2018 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln zł)	Forma pomocy	Wartość pomocy (mln zł)
Bankowy Fundusz Gwarancyjny	123,5	gwarancja	68,7 ²³
		dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	54,8
Suma	123,5		

W 2018 roku w sektorze bankowym **Bankowy Fundusz Gwarancyjny** udzielił pomocy w ramach programu:

- nr SA.48256(2017/N) - *Przedłużenie programu pomocy w ramach uporządkowanej likwidacji spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (02.08.2017-01.08.2018) (123,5 mln zł).*

Beneficjentami tej pomocy były:

- Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa "Rafineria" - 75,5 mln zł;
- Bieszczadzka Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa - 39,6 mln zł;
- Lubuska Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa - 8,4 mln zł.

²³ Kwota pomocy obejmuje maksymalny poziom strat z tytułu przejmowanych praw majątkowych i zobowiązań, do których pokrycia zobowiązany jest Bankowy Fundusz Gwarancyjny (a nie faktycznie wypłaconych kwot).

4. Inne przeznaczenia

1 047,4 mln zł

4.1. Pomoc stanowiąca rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych

Tabela 40. Wartość i formy pomocy stanowiącej rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych w 2018 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln zł)	Forma pomocy	Wartość pomocy (mln zł)
Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	741,5	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	741,5
Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin	244,0	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	126,0
		refundacja	66,2
		wniesienie kapitału	44,4
		pożyczki warunkowo umorzone	5,6
		zwolnienia z podatku/opłaty	1,2
Bank Gospodarstwa Krajowego	46,4	kredyt preferencyjny	46,4
Organy podatkowe	15,4	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	15,4
Suma	1 047,4		

W 2018 roku w ramach rekompensaty z tytułu realizacji zadań publicznych udzielono pomocy o wartości 1 047,4 mln zł. Największą część (70,8 procent) stanowiły dotacje finansowane z opłat abonamentowych udzielone jednostkom radiofonii i telewizji przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji (741,5 mln zł) następującym spółkom:

- Telewizja Polska S.A. - 385,5 mln zł;
- Polskie Radio S.A. - 186,3 mln zł;
- 17 regionalnych rozgłośni Polskiego Radia - łącznie 169,7 mln zł.

23,3 procent (244,0 mln zł) pomocy stanowiącej rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych to różnego rodzaju wsparcie udzielane przez gminy. Najwyższą kwotę rekompensaty otrzymały:

- Związek Komunalny Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina” - pomoc w formie dotacji w kwocie 53,2 mln zł w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko przeznaczonej na realizację projektu „Modernizacja ZUOK Orli Staw jako Regionalnego Centrum Recyklingu”;
- Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Olsztynie - pomoc w formie refundacji poniesionych wydatków w kwocie 36,0 mln zł udzielona przez burmistrzów miast i wójtów gmin, z terenu których odpady komunalne były zbierane i przetwarzane przez ZGOK w Olsztynie.

Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił kredytów preferencyjnych na kwotę nominalną 178,4 mln zł dwudziestu pięciu towarzystwom budownictwa społecznego. Wartość pomocy publicznej w przeliczeniu na ekwiwalent dotacji brutto wyniosła 46,4 mln zł. Pomoc ta

stanowiła rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych udzieloną na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 października 2015 r. w sprawie warunków i trybu finansowania zwrotnego w ramach realizacji przez Bank Gospodarstwa Krajowego rządowego programu popierania budownictwa mieszkaniowego oraz minimalnych wymagań dotyczących lokali powstałych przy udziale tego finansowania (Dz. U. poz. 1720, z późn. zm.).

Ponadto, **organy podatkowe** udzieliły dotacji o wartości 15,4 mln zł na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 marca 2015 r. w sprawie stawek dotacji przedmiotowych do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1575).

VI. POMOC PUBLICZNA W SEKTORZE TRANSPORTU

4 466,4 mln zł

1. Informacje ogólne

Zgodnie z przyjętą metodologią do pomocy publicznej w sektorze transportu zaliczono jedynie:

- pomoc udzieloną na szczególnych (tj. wynikających ze specyfiki sektora) zasadach, obowiązujących w następujących sektorach: żegluga morskiej, lotnictwa, kolejowym, transportu intermodalnego;
- pomoc stanowiącą rekompensatę z tytułu realizacji usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym²⁴, udzieloną beneficjentom prowadzącym działalność w sektorze transportu, dla podmiotów posiadających klasy PKD zaczynające się od liczby 49, 50, 51 lub 52.

Nie uwzględniono natomiast pomocy udzielonej przedsiębiorcom z ww. sektorów na zasadach ogólnych (np. w ramach pomocy horyzontalnej, regionalnej) lub zgodnie z *Wytycznymi dotyczącymi pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji* (Dz. Urz. UE C 249 z 31.07.2014, str. 1).

W 2018 roku udzielono **4 466,4 mln zł** pomocy publicznej **podmiotom działającym w sektorze transportu**, co stanowiło **17 procent ogólnej wartości udzielonej pomocy**.

Z powyższej kwoty, pomocy o wartości 3 025,7 mln zł udzielono podmiotom działającym **w sektorze transportu lądowego (67,7 procent ogólnej wartości pomocy udzielonej w sektorze transportu)**. Szczegółowe informacje o pomocy w sektorze transportu przedstawiono w tabelach.

²⁴ W celu uproszczenia prezentacji wyników przeprowadzonych analiz, w odniesieniu do wszystkich usług świadczonych w ramach tzw. służby publicznej zastosowano jednakowe określenie: „usługi w ogólnym interesie gospodarczym”. Jest to uzasadnione analogicznym charakterem tych usług w poszczególnych sektorach, jak również brakiem wpływu zastosowanego nazewnictwa na ocenę zgodności pomocy na świadczenie tych usług z rynkiem wewnętrznym. Niemniej jednak trzeba mieć na względzie, że usługi o charakterze służby publicznej w transporcie nazywane są w prawie UE usługami publicznymi, a nie usługami w ogólnym interesie gospodarczym, jak ma to miejsce w pozostałych sektorach. Należy przy tym podkreślić, że ocena zgodności pomocy w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych w transporcie oraz usług w ogólnym interesie gospodarczym jest dokonywana na podstawie art. 93 i art. 106 ust. 2 TFUE oraz odnoszącego się do nich prawodawstwa wtórnego.

Tabela 41. Pomoc udzielana w sektorze transportu w podziale na rodzaje transportu w latach 2017-2018

Rodzaj transportu	2017		2018	
	Wartość pomocy [mln zł]	Udział [%]	Wartość pomocy [mln zł]	Udział [%]
Transport kolejowy	2 562,7	21,9	1 994,1	44,6
Transport lądowy pozostały	9 116,1*	78,1	1 031,6	23,1
Transport rurociągowy**	0,0	0,0	0,0	0,0
Transport morski	0,3	0,002	382,0	8,6
Transport śródlądowy	0,0	0,0	0,0	0,0
Transport lotniczy***	0,0	0,0	0,0	0,0
Transport intermodalny	0,0	0,0	1 058,7	23,7
Działalność wspomagająca transport****	0,0	0,0	0,0	0,0
Ogółem	11 679,1	100,0	4 466,4	100,0

* Kwota obejmuje pomoc o wartości 6 768,1 mln zł udzieloną przez Prezydenta M. St. Warszawy Miejskim Zakładom Autobusowym Sp. z o.o. w ramach umowy o świadczenie usług przewozowych w latach 2018-2027.

** Pomoc udzielona w 2017 roku w sektorze transportu rurociągowego została zakwalifikowana jako pomoc sektorowa.

*** W pozycji „Transport lotniczy” uwzględnia się jedynie pomoc dla przewoźników lotniczych, natomiast pomoc udzielana portom lotniczym traktowana jest jako „Działalność wspomagająca transport” (w latach 2017-2018 nie udzielono takiej pomocy).

**** Do działalności wspomagającej transport zalicza się m.in.: działalność portów lotniczych, morskich i śródlądowych, działalność w zakresie przeladunku, magazynowania i przechowywania towarów, działalność agencji transportowych.

Tabela 42. Podmioty udzielające pomocy i formy pomocy udzielonej w sektorze transportu w 2018 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Główna forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Marszałkowie województw	1 478,4	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	1 439,6
Centrum Unijnych Projektów Transportowych	1 440,5	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	1 440,5
Minister Infrastruktury	1 123,7	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	1 123,7
Prezydenci, burmistrzowie, starostowie, wójtowie	423,6	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	361,9
Organy podatkowe	0,2	ulgi podatkowe	0,2
Ogółem	4 466,4		

2. Transport lądowy

Okolo 2/3 wartości pomocy udzielonej w 2018 roku w sektorze transportu trafiło do przedsiębiorców działających w sektorze transportu lądowego, którzy otrzymali 3 025,7 mln zł. Na wartość pomocy publicznej udzielonej w sektorze transportu lądowego składa się pomoc dla przewoźników kolejowych (1 994,1 mln zł) oraz pomoc dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w sektorze transportu lądowego innego niż kolejowy, głównie transportu pasażerskiego (1 031,6 mln zł).

Pomoc w sektorze transportu lądowego została w całości udzielona w formie rekompensaty za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym przez: marszałków województw (1 478,4 mln zł), prezydentów i burmistrzów miast (423,6 mln zł)²⁵ oraz Ministra Infrastruktury (1 123,7 mln zł).

Marszałkowie województw udzielili pomocy publicznej przede wszystkim w sektorze transportu kolejowego (870,4 mln zł), głównie na podstawie ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 2016) - 841,6 mln zł. Powyższa pomoc była wypłacana w ramach umów zawartych pomiędzy przewoźnikiem kolejowym i samorządem województwa, do którego zadań należy organizowanie i dotowanie regionalnych kolejowych przewozów osób. W 2018 roku marszałkowie udzielili pomocy o największej wartości Przewozom Regionalnym Sp. z o.o. (333,9 mln zł) i Kolejom Mazowieckim - KM Sp. z o.o. (322,1 mln zł).

Marszałkowie województw udzielili również pomocy podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą w sektorze transportu lądowego innego niż kolejowy (608,1 zł), w całości na podstawie ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2018 r. poz. 295).

Minister Infrastruktury udzielił w 2018 roku dotacji przedsiębiorstwom działającym w sektorze transportu kolejowego na podstawie dwóch ustaw:

- ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym - 573,7 mln zł;
- ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego - 550,0 mln zł.

Największym beneficjentem ww. pomocy była spółka PKP Intercity S.A. (898,0 mln zł).

Prezydenci i burmistrzowie miast (niekiedy także związki gmin i powiatów) udzielili w 2018 roku pomocy publicznej będącej rekompensatą za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym w sektorze transportu lądowego innego niż kolejowy, w całości w zakresie transportu pasażerskiego, o wartości 423,6 mln zł, przede wszystkim na podstawie ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym.

Pomoc o największej wartości została udzielona przez: Komunikacyjny Związek Komunalny Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego w Katowicach (98,0 mln zł), Prezydenta Miasta Gdyni (77,2 mln zł) i Prezydenta Miasta Częstochowy (67,6 mln zł). Beneficjentami pomocy były miejskie przedsiębiorstwa komunikacyjne.

3. Transport morski

Wartość pomocy publicznej związanej z transportem morskim w 2018 roku wyniosła 382,0 mln zł. Dyrektor Centrum Unijnych Projektów Transportowych udzielił pomocy o wartości 381,8 mln zł Zarządowi Morskiego Portu Gdynia S.A., w tym 273,0 mln zł w ramach

²⁵ Wartość pomocy nie zawsze pokrywa się z kwotą wydatków poniesionych w danym roku. Może ona dotyczyć okresu wieloletniego, na który podpisano umowę o świadczenie usług.

projektu „Pogłębienie toru podejściowego i akwenów wewnętrznych Portu Gdynia - etapy I i III oraz przebudowa nabrzeży w Porcie Gdynia - etapy II i III” (sprawa SA.52996(2019/X)) oraz 108,8 mln zł na „Budowę publicznego terminalu promowego w Porcie Gdynia” (sprawa SA.51572(2018/X)).

Naczelnik Urzędu Skarbowego w Kołobrzegu udzielił 0,2 mln zł pomocy Kołobrzeszkiej Żegludze Pasażerskiej Sp. z o.o. na podstawie ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o podatku tonażowym (Dz. U. z 2019 r., poz. 31).

4. Transport śródlądowy

W 2018 roku nie udzielono pomocy sektorowej przedsiębiorcom działającym w sektorze transportu śródlądowego.

5. Transport lotniczy

W 2018 roku nie udzielono pomocy sektorowej przedsiębiorcom działającym w sektorze lotnictwa.

6. Transport intermodalny

W 2018 roku Dyrektor Centrum Unijnych Projektów Transportowych udzielił 18 beneficjentom pomocy o wartości 1 058,7 mln zł na podstawie programu pomocowego SA.51036(2018/N) - *Pomoc na realizację projektów w zakresie transportu intermodalnego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020*. Najwięcej pomocy otrzymały spółki: PKP Cargo S.A. (275,8 mln zł), PCC Intermodal S.A. (153,8 mln zł), Laude Smart Intermodal S.A. (136,0 mln zł).

7. Najwięksi beneficjenci pomocy w transporcie

Tabela 43. Najwięksi beneficjenci pomocy publicznej udzielanej w sektorze transportu w 2018 roku

Nazwa beneficjenta	Wartość pomocy [mln zł]
PKP Intercity S.A.	898,0
Przewozy Regionalne Sp. z o.o.	429,4
Zarząd Morskiego Portu Gdynia S.A.	381,8
Koleje Mazowieckie - KM Sp. z o.o.	357,7
PKP Cargo S.A.	275,8
Suma	2 342,7

Wśród podmiotów prowadzących działalność w sektorze transportu w 2018 roku najwięcej pomocy udzielono spółkom: **PKP Intercity S.A.** (898,0 mln zł), **Przewozy Regionalne Sp. z o.o.** (429,4 mln zł), **Zarząd Morskiego Portu Gdynia S.A.** (381,8 mln zł), **Koleje Mazowieckie - KM Sp. z o.o.** (357,7 mln zł) oraz **PKP Cargo S.A.** (275,8 mln zł). Pomoc udzielona tym pięciu podmiotom (2 342,7 mln zł) stanowi około połowy (52,5 procent) wartości pomocy udzielonej w sektorze transportu.

VII. PODSUMOWANIE I OCENA WPŁYWU POMOCY NA KONKURENCJĘ

W 2018 roku udzielono przedsiębiorcom pomocy publicznej w kwocie **26 212,9 mln zł** (tj. **6 149,9 mln euro**), z czego **4 466,4 mln zł** stanowiła pomoc udzielona w sektorze transportu.

Wartość udzielonej pomocy publicznej stanowiła 1,24 procent PKB (równego 2 115 672 mln zł). Zgodnie z metodologią stosowaną przez Komisję Europejską, wszelkie szczegółowe zestawienia i analizy struktury udzielonej pomocy publicznej dokonywane są z wyłączeniem pomocy udzielonej podmiotom prowadzącym działalność w sektorze transportu. **Wartość pomocy publicznej po wyłączeniu pomocy w transporcie wyniosła 21 746,5 mln zł** i była o 8 826,3 mln zł niższa niż wartość pomocy udzielonej w 2017 roku (30 572,8 mln zł). Jej udział w PKB wyniósł 1,03 procent, zatem był niższy niż udział wartości udzielonej pomocy z wyłączeniem transportu w PKB w 2017 roku, który wynosił 1,54 procent PKB.

Spośród 29 podmiotów/grup podmiotów, które udzielały pomocy publicznej w 2018 roku (poza sektorem transportu), **pomocy o największej wartości udzielili**: Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, marszałkowie województw, organy podatkowe, Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Tak jak w latach poprzednich, również w 2018 roku najczęściej udzielano pomocy w formie dotacji lub zwolnień z podatku (grupa A) - 97,6 procent wartości pomocy zostało udzielone w formach należących do tej grupy. Najbardziej dynamiczny (niemal 40-krotny) wzrost wartości udzielonej pomocy odnotowano w formie poręczeń i gwarancji (grupa D1) - w 2017 roku wynosiła 1,9 mln zł, a w 2018 roku - 75,8 mln zł. Wzrosła także wartość pomocy udzielonej w postaci tzw. „miękkiego kredytowania” (grupa C1) - pomoc w formie pożyczek preferencyjnych i warunkowo umorzonych w 2017 roku wynosiła 78,0 mln zł, natomiast w 2018 roku wzrosła do 235,3 mln zł. Największy spadek wartości miał miejsce w przypadku pomocy udzielonej w formie wniesienia kapitału (grupa B1) - z 432,1 mln zł w 2017 roku do 210,3 mln zł w 2018 roku. Wydatki bezpośrednie stanowiły 18 624,1 mln zł czyli 85,6 procent wartości udzielonej w 2018 roku pomocy, natomiast w tzw. pasywnych formach (głównie uszczuplenia wpływów do budżetu) udzielono pomocy w kwocie 2 895,8 mln zł (14,4 procent).

Pomoc horyzontalna wyniosła 11 472,9 mln zł, a zatem ponad połowa wartości udzielonej w 2018 roku pomocy była przeznaczona na cele horyzontalne, wśród których należy wymienić pomoc na prace badawczo-rozwojowe i innowacyjne (3 533,2 mln zł), pomoc na zatrudnienie (3 370,3 mln zł) oraz pomoc udzieloną na ochronę środowiska i cele związane z energią (3 361,4 mln zł). W porównaniu z rokiem wcześniejszym wartość pomocy horyzontalnej spadła o 3 891,8 mln zł (15 364,7 mln zł w 2017 roku). Wartość udzielonej **pomocy regionalnej (5 547,9 mln zł)** w porównaniu do 2017 roku była niższa o 2 213,1 mln zł, a wartość **pomocy sektorowej (3 678,3 mln zł)** spadła o 1 786,2 mln zł. Duża część pomocy sektorowej była skierowana do sektora telekomunikacyjnego (1 650,7 mln zł) oraz górnictwa węgla (1 551,9 mln zł). Największy spadek nastąpił w sektorze gazu ziemnego - w 2017 roku zostało udzielone 1 322,4 mln zł, a w 2018 roku nie udzielono pomocy w tym sektorze. Wartość **pomocy stanowiącej rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych (1 047,4 mln zł)** spadła o 935,2 mln zł w stosunku do roku 2017.

Po dynamicznym wzroście ogólnej wartości udzielonej pomocy w 2017 roku, będącym rezultatem realizacji ogólnokrajowych i regionalnych programów operacyjnych współfinansowanych ze środków unijnych, w roku 2018 zanotowano znaczny jej spadek (o 28,9 proc.). Pomoc pochodząca wyłącznie ze środków krajowych była niższa niż w 2017 roku o 1 802,1 mln zł i wyniosła 11 183,2 mln zł, natomiast pomoc finansowana ze środków zagranicznych i mieszanych spadła o 7 024,3 mln zł - z 17 587,5 mln zł w 2017 roku do 10 563,2 mln zł w 2018 roku. Pomocy publicznej finansowanej wyłącznie ze środków krajowych udzielili przede wszystkim Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, organy podatkowe, Minister Środowiska i Minister Energii. Pomocy

finansowanej wyłącznie przy udziale środków unijnych udzielili przede wszystkim: marszałkowie województw, Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa oraz Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

Z zestawienia wartości pomocy publicznej udzielonej przez poszczególne podmioty wynika, że w 2018 roku najwięcej pomocy udzielili: **Prezes Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych** (3 186,2 mln zł), **marszałkowie województw** (3 138,4 mln zł), **organy podatkowe** (2 716,5 mln zł) oraz **Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju** (2 493,7 mln zł).

Tabela 44. Podmioty, które udzieliły najwięcej pomocy publicznej w 2018 roku

Nazwa podmiotu udzielającego pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Prezes Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	3 186,2
Marszałkowie województw	3 138,4
Organy podatkowe	2 716,5
Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	2 493,7
Minister Środowiska	1 741,8
Dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa	1 649,5
Minister Energii	1 620,7

Wskazane w tabeli podmioty (grupy podmiotów), udzieliły łącznie pomocy o wartości 16 531,4 mln zł, tj. około 3/4 ogólnej wartości pomocy.

W 2018 roku, podobnie jak w latach poprzednich, **najwięcej pomocy publicznej zostało skierowane do przedsiębiorców dużych**. Udział pomocy udzielonej tym przedsiębiorcom spadł jednak o 2 punkty procentowe w stosunku do udziału z 2017 roku i wyniósł 57,6 procent wartości udzielonej pomocy publicznej. Po uwzględnieniu całkowitej wartości pomocy udzielonej przedsiębiorcom (pomoc publiczna oraz dedykowana małym i średnim przedsiębiorcom pomoc *de minimis*), wartość pomocy udzielonej dużym przedsiębiorcom nie przekracza połowy wartości pomocy udzielonej w 2018 roku i wynosi 46,3 procent. Mikroprzedsiębiorstwa otrzymały 11,8 procent ogólnej wartości pomocy publicznej, natomiast po uwzględnieniu pomocy *de minimis* ich udział jest dwukrotnie wyższy (23,5 procent).

Analizując formę prawną beneficjentów pomocy można zauważyć, że **najwięcej pomocy otrzymały w 2018 roku przedsiębiorstwa prywatne** (64,2 procent ogólnej wartości pomocy). Ich udział w ogólnej wartości pomocy spadł o 1,7 punktu procentowego w porównaniu z udziałem, jaki miały te przedsiębiorstwa w 2017 roku (65,9 procent). Wzrost natomiast udział pomocy udzielonej beneficjentom, których forma prawna to spółka akcyjna lub spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, w stosunku do których Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego oraz państwowa lub komunalna jednostka organizacyjna są podmiotami dominującymi. Podmioty należące do tej grupy w 2017 roku otrzymały 16,2 procent ogólnej wartości pomocy, a w 2018 roku - 18,7 procent wartości pomocy.

Wśród 10 przedsiębiorców, którzy otrzymali pomoc o największej wartości znajdują się wyłącznie duże przedsiębiorstwa. Pomoc im udzielona (5 077,2 mln zł) stanowiła 23,3 procent ogólnej wartości pomocy publicznej udzielonej w 2018 roku.

Tabela 45. Najwięksi beneficjenci pomocy publicznej w 2018 roku

Nazwa beneficjenta	Wartość pomocy [mln zł]
Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	1 515,7
PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.	1 183,2
FIBEE IV Sp. z o.o.	607,5
FIBEE I Sp. z o.o.	476,7
Telewizja Polska S.A.	385,5
ArcelorMittal Poland S.A.	241,2
Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.	196,5
TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o.	187,8
Polskie Radio S.A.	186,3
Małopolskie Centrum Nauki Cogiteon	96,9

Na kształt udziałów i trendów wartości pomocy udzielonej w latach 2016-2018 decydujący wpływ miały fundusze unijne. W 2017 roku całkowita pomoc z udziałem środków zagranicznych i mieszanych osiągnęła najwyższą wartość - 17 587,5 mln zł. W 2018 roku mimo znacznego spadku (o 7 024,3 mln zł, tj. do wysokości 10 563,2 mln zł) była to druga najwyższa wartość w ostatnim pięcioleciu (2014-2018). Środki finansowe pochodzące z krajowych i regionalnych programów operacyjnych spowodowały wzrost wartości pomocy horyzontalnej w latach 2017-2018 w stosunku do 2016 roku. Wartość pomocy regionalnej, sektorowej i pozostałej wzrosła w 2017 roku, a w kolejnym roku nastąpił jej spadek.

W 2018 roku istniało 125 programów pomocowych²⁶, w ramach których można było udzielać pomocy. Ta stosunkowo wysoka liczba wynika, przynajmniej częściowo, z przyjętej przez Komisję Europejską zasady, iż każda notyfikowana zmiana, przedłużenie, zwiększenie budżetu zatwierdzonego programu pomocowego uznawana jest za nowy, odrębny program. Duża część programów obowiązujących w 2018 roku związana była z realizacją programów operacyjnych w ramach unijnej perspektywy finansowej na lata 2014-2020 (około 40 programów).

W 2018 roku udzielono pomocy w ramach 85 programów pomocowych na łączną kwotę 22 158,6 mln zł, w tym w ramach 35 programów pomoc finansowana była głównie ze środków unijnych. Udzielono także pomocy indywidualnej, której łączna wartość wyniosła 722,6 mln zł. Listę 55 beneficjentów pomocy indywidualnej zawiera załącznik 2. Pozostała kwota pomocy (305,9 mln zł, z wyłączeniem pomocy udzielanej jednostkom radiofonii i telewizji udzielonej w ramach programu pomocy istniejącej) udzielona została w formie rekompensaty za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym np. w zakresie gospodarki odpadami, budownictwa społecznego czy dotacji do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych.

Nie udzielono pomocy na podstawie 39 programów pomocowych, z których większość obowiązywać będzie jeszcze w kolejnych latach. Wśród tych programów wskazać można 12 programów pomocy regionalnej, 5 programów przeznaczonych dla sektora bankowego i 6 programów skierowanych do sektora MŚP.

Ocena wpływu pomocy publicznej na konkurencję jest pochodną ogólnej kwestii zasadności wywierania przez państwo wpływu na gospodarkę rynkową. Głównym założeniem rozważań w tym kierunku jest stwierdzenie, że gospodarka rynkowa, dla której podstawowym warunkiem efektywności jest istnienie konkurencji, nie jest optymalnym sposobem na zapewnienie dostępu do wszystkich dóbr i usług. Niektóre z nich muszą być zapewnione

²⁶ Liczba ta uwzględnia pomoc w transporcie oraz pomoc istniejącą przed przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, wykazaną w załączniku 1 z oznaczeniem PI.

przez państwo, a inne uznawane są przez społeczeństwo za takie, które państwo powinno sfinansować i udostępnić obywatelom. Ponadto, w gospodarce rynkowej wiele gałęzi gospodarki generuje negatywne efekty zewnętrzne takie jak np. zanieczyszczenie środowiska, które ograniczone być mogą na przykład na skutek interwencji państwa. Ingerencje państwa w gospodarce tłumaczone mogą być również potrzebą wyrównania szans osobom mającym określone trudności w funkcjonowaniu na rynku pracy, jak również potrzebą stymulowania gospodarczego rozwoju jakiegoś regionu, wsparcia handlu zagranicznego czy też promowania nowoczesnych gałęzi przemysłu. Wszystkie wymienione wyżej przejawy zasadnych interwencji Państwa w gospodarkę rynkową zakłócają lub mogą zakłócić konkurencję. Podstawowym zagadnieniem przy ocenie wpływu pomocy publicznej jest więc nie tylko, czy i jak znaczący był wpływ przyznanej pomocy na konkurencję, ale też czy dana interwencja państwa osiągnęła zakładany cel przy możliwie najmniejszym zakłóceniu konkurencji na rynku. Należy bowiem pamiętać, iż nazbyt rozbudowany system pomocy publicznej może wyeliminować z danego rynku wszelkie mechanizmy rynkowe, czego skutkiem będzie zmniejszenie efektywności tegoż rynku.

Przedstawiając ocenę wpływu udzielonej pomocy na konkurencję należy na wstępie zaznaczyć, iż **Prezes UOKiK jako organ krajowy, dokonując takiej oceny może czynić to jedynie z perspektywy krajowej**. Natomiast Komisja Europejska, będąca organem unijnym, bierze pod uwagę szerszy (unijny) kontekst udzielonej przez Polskę pomocy i jej wpływ na przedsiębiorców w innych państwach członkowskich. W związku z powyższym, konkluzje w zakresie oceny wpływu udzielonej pomocy na konkurencję dokonane przez Prezesa UOKiK i Komisję mogą się w pewnych sytuacjach różnić.

Ogólną analizę wpływu pomocy publicznej na konkurencję przeprowadzić można w oparciu o cztery podstawowe czynniki wynikające z doświadczeń Urzędu oraz materiałów publikowanych przez Komisję Europejską: **przeznaczenie pomocy, sektor, w którym prowadzi działalność gospodarczą beneficjent pomocy, poziom selektywności pomocy oraz wielkość beneficjenta i wartość pomocy** udzielonej pojedynczemu beneficjentowi.

Przeznaczenie pomocy

Pomoc sektorowa oraz pomoc na ratowanie i restrukturyzację stanowią potencjalnie największe zagrożenie naruszenia konkurencji. Pomoc na ratowanie i restrukturyzację stanowi doraźną reakcję państwa na problemy poszczególnych podmiotów, zwykle bez względu na przyczyny ich powstania (np. niegospodarność, błędy w zarządzaniu) i w pewnych sytuacjach powstrzymuje działanie normalnych mechanizmów rynkowych, które samoistnie eliminują z rynku przedsiębiorstwa nieefektywne, dając miejsce innym sprawniej działającym.

Natomiast **pomoc sektorowa** ze względu na fakt, iż jest dostępna tylko dla przedsiębiorców z danego sektora i w związku z tym **może być bardziej selektywna niż pomoc horyzontalna i regionalna, może, co nie znaczy że musi (o czym poniżej), w większym stopniu wpływać na warunki konkurencji.** Z drugiej strony, za pomoc o mniej niekorzystnym wpływie na konkurencję uznaje się **pomoc horyzontalną** (np. pomoc na badania i rozwój, na zatrudnienie, na ochronę środowiska) oraz **pomoc regionalną**. Pomoc taka nie jest ograniczona do określonych sektorów, a jej głównym zadaniem jest wsparcie realizacji określonego celu społeczno-gospodarczego, np. zmniejszenie bezrobocia czy też wyrównanie dysproporcji w rozwoju ekonomicznym pomiędzy regionami. Osiągnięcie tych celów rekompensuje ewentualne negatywne skutki wynikające z niekorzystnego wpływu udzielanej pomocy na konkurencję.

Sektor, w którym prowadzi działalność gospodarczą beneficjent pomocy

Poszczególne sektory działalności gospodarczej różnią się od siebie pod względem struktury, tzn.: liczby działających podmiotów, ich wielkości, udziału w rynku, stopnia wykorzystania mocy produkcyjnych, nasilenia konkurencji, itp. **W zależności od struktury danego sektora, pomoc udzielona podmiotom w nim działającym może wywierać mniejszy lub większy wpływ na konkurencję.** Przykładowo, jeśli w danym sektorze występuje tzw. nadwyżka mocy produkcyjnych, nawet niewielka wartość pomocy publicznej pozwala poprawić pozycję konkurencyjną beneficjenta w stosunku do jego konkurentów.

Poziom selektywności pomocy

Aby dany instrument wsparcia (w ramach programu pomocowego lub jako pomoc indywidualna) mógł zostać uznany za pomoc publiczną, musi być selektywny tzn. dotyczyć określonego, ograniczonego kręgu beneficjentów. Jednakże **poziom selektywności różnego rodzaju pomocy może być różny.** Im szerszy krąg beneficjentów oraz im większy automatyzm uzyskiwania pomocy (np. pomoc otrzymują automatycznie wszyscy, którzy spełnią określone warunki) **tym selektywność jest mniejsza, a w konsekwencji mniejsze zakłócenie konkurencji.** I odwrotnie - wąski krąg beneficjentów, będący często pochodną znacznej uznaniowości podmiotów udzielających pomocy (które w ramach obowiązujących przepisów oraz w granicach wyznaczonych przez tzw. swobodę uznania administracyjnego mogą decydować o tym, by pewnym podmiotom pomocy udzielić a innym odmówić) oznacza bardziej niekorzystny wpływ na konkurencję.

Wielkość beneficjenta oraz wartość pomocy udzielonej pojedynczemu beneficjentowi

Należy przyjąć, że im większa jest wartość pomocy, tym większe wzmocnienie pozycji konkurencyjnej przedsiębiorcy, który ją otrzymał. Ponadto, **pomoc publiczna udzielana dużym podmiotom dodatkowo wzmacnia ich pozycję, przez co może bardziej ograniczać lub eliminować istniejącą konkurencję lub też utrudniać jej powstanie.** Należy jednak zaznaczyć, iż analizowanie wysokości pomocy w powiązaniu z wielkością podmiotu, który ją otrzymał, **nie powinno następować w oderwaniu od sektora, w którym przedsiębiorca prowadzi działalność gospodarczą a zwłaszcza jego struktury (liczba i wielkość działających w nim przedsiębiorców) oraz poziomu selektywności pomocy (jaka część przedsiębiorców z sektora skorzysta z pomocy).** Pomoc udzielana symetrycznie wszystkim, nawet dużym podmiotom działającym na określonym rynku, nie musi mieć negatywnego wpływu na konkurencję (np. rekompensaty za rozwiązanie długoterminowych umów sprzedaży mocy i energii elektrycznej czy przydział bezpłatnych uprawnień do emisji gazów cieplarnianych). Każdy z uczestników rynku otrzymuje wówczas podobną pomoc, zaś uzyskanie lepszych od konkurentów wyników finansowych i możliwości rozwoju nadal zależy będzie od wzrostu ich efektywności. Jednocześnie, nawet niewielka pomoc udzielona asymetrycznie jednemu z podmiotów na określonym rynku może znacząco poprawić jego pozycję konkurencyjną, a tym samym zakłócić działanie mechanizmów rynkowych (np. lokalne rynki transportowe). Ponadto, w sytuacji, gdy pomoc udzielana jest dużym podmiotom działającym w warunkach monopolu naturalnego na rynkach regulowanych (pomoc dla operatorów sieci przesyłowych i dystrybucyjnych w sektorze gazowym i energii elektrycznej), a więc gdy nie ma i/lub nie może być konkurentów, nie dojdzie do zakłócenia konkurencji (patrząc z perspektywy krajowej).

W tym kontekście należy również zwrócić uwagę na fakt, iż niekiedy wartość pomocy, w podziale według wielkości beneficjentów, zależy także od przyjętej konstrukcji programów pomocowych²⁷, która jednak nie wynika bezpośrednio z celu wspierania określonej grupy przedsiębiorców (dużych, średnich czy małych).

²⁷ Na przykład w odniesieniu do środków wypłacanych w formie subsydiów płacowych na zatrudnianie pracowników niepełnosprawnych (największy obecnie program pomocowy - w 2018 roku przyznano w jego ramach 3 176,9 mln zł) pamiętać należy, iż art. 21 ust 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2019 r.

Mając na uwadze ww. czynniki można wskazać kategorie pomocy publicznej udzielonej w 2018 roku mogące potencjalnie stanowić największe zagrożenie naruszenia konkurencji oraz kategorie beneficjentów pomocy, w przypadku których udzielanie znacznej pomocy może wywierać największy wpływ na konkurencję.

W 2018 roku nie udzielono pomocy na ratowanie i restrukturyzację, a udział pomocy sektorowej wyniósł 16,9 procent i spadł o 1 punkt procentowy w porównaniu z rokiem poprzednim. Ze względu na istotne rozmiary i względnie istotne prawdopodobieństwo zakłócenia konkurencji przez **pomoc sektorową** warto przyrzeć się bliżej tej kategorii pomocy w kontekście możliwego negatywnego wpływu na konkurencję.

Pomocy sektorowej udzielił przede wszystkim Dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa przedsiębiorcom działającym w **sektorze telekomunikacyjnym** na rozwój infrastruktury szerokopasmowej (1 642,5 mln zł). **Sektor górnictwa węgla kamiennego** otrzymał pomoc w kwocie 1 551,9 mln zł, którą stanowiły przede wszystkim dotacje udzielone przez Ministra Energii w celu pokrycia kosztów likwidacji kopalń, strat produkcyjnych i innych kosztów nadzwyczajnych. Pomoc udzielona w dwóch ww. sektorach stanowiła 87,1 procent przyznanej w 2018 roku wartości pomocy sektorowej.

Odnosząc się natomiast **do pomocy stwarzającej relatywnie mniejsze zagrożenie dla konkurencji, czyli pomocy horyzontalnej oraz pomocy regionalnej należy zauważyć, iż stanowiły one łącznie 78,3 procent ogólnej wartości udzielonej pomocy publicznej, a więc większość pomocy publicznej udzielonej w 2018 roku** (z wyłączeniem pomocy w sektorze transportu). Biorąc powyższe pod uwagę (a w szczególności wskazane powyżej szczegółowe przeznaczenia pomocy sektorowej), strukturę pomocy publicznej udzielonej w 2018 roku pod względem przeznaczenia można ocenić pozytywnie.

Przechodząc do **wielkości beneficjenta oraz wartości pomocy udzielonej pojedynczemu beneficjentowi** pamiętać należy, iż raport ten nie obejmuje pomocy *de minimis* (pomocy, której wartość dla danego beneficjenta w okresie trzech kolejnych lat podatkowych nie przekracza 200 tys. euro lub 100 tys. euro w sektorze transportu drogowego towarów). Z tego powodu prezentowane w raporcie dane z samego założenia będą dotyczyć pomocy o większej wartości, której absorpcja jest najbardziej prawdopodobna w dużych podmiotach. W 2018 roku 57,6 procent wartości pomocy udzielono przedsiębiorcom dużym, 17,5 procent - przedsiębiorcom średnim, a 24,9 procent - małym i mikroprzedsiębiorcom. Budzić to może pewne obawy o negatywny wpływ pomocy publicznej na konkurencję. Gdy jednak uwzględni się udzieloną pomoc *de minimis* proporcje ulegają zmianie i wyglądają następująco: duzi przedsiębiorcy - 46,3 procent, średni przedsiębiorcy - 15,6 procent, mali i mikroprzedsiębiorcy łącznie - 38,0 procent.

Skalę potencjalnego niekorzystnego wpływu **pomocy udzielonej pojedynczemu beneficjentowi w dużej wysokości** w warunkach polskich rozpatrywać można na przykładzie analizy dziesięciu **największych beneficjentów pomocy**, wśród których znalazły się trzy spółki z sektora telekomunikacyjnego, dwie spółki z sektora energetycznego, dwie spółki z sektora nadawania programów ogólnodostępnych i abonamentowych, jedna z sektora wydobywania węgla kamiennego i jedna z sektora kultury.

Największym beneficjentem pomocy w 2018 roku była **Spółka Restrukturyzacji Kopalń** (1 515,7 mln zł), która otrzymała pomoc w ramach programów pomocowych dla sektora

poz. 1172) zobowiązuje pracodawców zatrudniających powyżej 25 pracowników do zatrudnienia minimum 6 procent osób niepełnosprawnych lub odprowadzania stosownych wpłat pieniężnych do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Tym samym mechanizm ustawy w praktyce zobowiązuje podmioty zatrudniające powyżej 25 osób do uczestniczenia w programie, który dla mniejszych podmiotów jest zupełnie fakultatywny.

górnictwa nr SA.41161(2016/N) i SA.46891(2017/N). Środki te przeznaczone zostały na realizację zadań związanych z likwidacją kopalń, rekultywacją i naprawą szkód górniczych, zabezpieczaniem przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym kopalń sąsiednich w stosunku do likwidowanych oraz na wypłatę świadczeń pracownikom kopalń likwidowanych. Aby ograniczyć zakłócenie konkurencji, pomoc ta obejmowała tylko te kopalnie, które planowano nieodwołalnie zamknąć.

Podmiotom działającym na rynku energetycznym: **PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.** oraz **ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.** udzielono pomocy (w sumie 1 379,6 mln zł) przede wszystkim na podstawie *ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych*. Pomoc przyznana tym podmiotom stanowiła 6,3 procent ogólnej wartości udzielonej pomocy publicznej w 2018 roku.

Komisja Europejska w decyzji z dnia 22 stycznia 2014 roku w sprawie nr SA.34674(2013/N), zatwierdzającej pomoc w formie bezpłatnych uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, będąc świadoma występującego ryzyka umocnienia pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw działających w sektorze energetycznym, poddała ocenie zmianę udziału w rynku głównych producentów w latach 2011-2020. Z analizy tej wynika, że udział trzech głównych wytwórców energii elektrycznej w wyniku udzielenia pomocy nie wzrośnie. Wynika to m.in. z narzuconego operatorom obowiązku likwidacji mniej wydajnych mocy wytwórczych odpowiadających nowo zainstalowanej mocy. Ponadto zakłócający konkurencję charakter systemu uprawnień osłabia stosowanie otwartego, niedyskryminacyjnego trybu oraz przejrzystych kryteriów selekcji wspieranych projektów. Niezwykle istotny jest w tym przypadku również pozytywny wpływ pomocy na ochronę środowiska. Komisja ostatecznie stwierdziła, że pozytywne skutki pomocy rekompensują jej skutki negatywne, a potencjalne zakłócenia powodowane przez pomoc nie zmieniają warunków rynkowych w takim stopniu, by było to sprzeczne ze wspólnym interesem.

W 2018 roku wśród dziesięciu największych beneficjentów pomocy znalazły się trzy spółki działające w sektorze telekomunikacyjnym, które otrzymały łącznie pomoc o wartości 1 272,0 mln zł udzieloną w formie dotacji przez Dyrektora Centrum Projektów Polska Cyfrowa w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, oś I Powszechny dostęp do szybkiego internetu. Realizowane przez te spółki projekty dotyczą budowy sieci szerokopasmowych na obszarach, na których bez wsparcia publicznego nie wystąpiłyby samodzielne inwestycje przedsiębiorców telekomunikacyjnych. Maksymalizacja pokrycia kraju nowoczesnymi sieciami dostępowymi NGA, umożliwiającymi świadczenie usługi dostępu do internetu o parametrach co najmniej 30 Mb/s ma na celu wyeliminowanie terytorialnych różnic w dostępie do szerokopasmowego internetu o wysokich przepustowościach. Z kolei dostęp ten jest niezbędny, aby zachęcić do korzystania z internetu, zwiększyć cyfrowe kompetencje obywateli oraz dostępność usług elektronicznych, usprawnić kontakt obywatela z urzędem i poszerzyć katalog e-usług, co wpływa zarówno na poprawę jakości życia, jak i na rozwój społeczno-gospodarczy.

Beneficjentem pomocy o znacznej wartości była **Telewizja Polska S.A.** (385,5 mln zł), która uzyskała dofinansowanie przede wszystkim z wpływów abonamentowych (pomoc zakwalifikowana jako rekompensata za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym). Ze względu na fakt, iż pomoc, którą otrzymała spółka, ma na celu jedynie pokrycie kosztów świadczenia usługi publicznej można uznać, iż nie dochodzi w tym przypadku do naruszenia konkurencji. Rekompensatę za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, a zatem pomoc o bardzo ograniczonym wpływie na konkurencję otrzymało także **Polskie Radio S.A.** (186,3 mln zł).

W 2018 roku wśród 10 największych beneficjentów pomocy znalazł się ponadto podmiot działający w sektorze produkcji stali oraz podmiot z sektora kultury. Otrzymały one pomoc przede wszystkim w ramach programów pomocowych opracowanych zgodnie z rozporządzeniami Komisji Europejskiej w sprawie tzw. wyłączeń blokowych (grupowych) w których

określono rodzaje pomocy i warunki jej udzielania, które zapewniają zgodność ze wspólnym rynkiem²⁸. Udzielanie pomocy w ramach takich programów oznacza minimalizację ryzyka zakłóceń konkurencji, programy te są zatem zwolnione z obowiązku notyfikacji Komisji Europejskiej i nie wymagają jej akceptacji (są opiniowane przez Prezesa UOKiK). We wspomnianych przypadkach udzielona została pomoc na badania, rozwój i innowacje oraz na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego:

- W sektorze produkcji stali pomoc otrzymała spółka **ArcelorMittal Poland S.A.** (241,2 mln zł), niemal w całości na podstawie programu pomocowego SA.41471(2015/X). Wsparcie to było udzielane w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój - działanie 1.1 „Projekty B+R przedsiębiorstw” (wsparcie projektów badawczo-rozwojowych realizowanych przez przedsiębiorstwa) oraz 1.2 „Sektorowe programy B+R” (wsparcie realizacji dużych przedsięwzięć badawczo-rozwojowych, istotnych dla rozwoju poszczególnych branż/sektorów gospodarki).
- W sektorze kultury udzielono pomocy **Małopolskiemu Centrum Nauki Cogiteon** (96,9 mln zł), które otrzymało pomoc prawie w całości w ramach programu SA.43180(2015/X) - wsparcie dotyczyło projektu „Małopolskie Centrum Nauki - projekt zintegrowany” w ramach Osi Priorytetowej 12 „Infrastruktura Społeczna”, 12.2 „Infrastruktura edukacyjna” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020. Przedmiotem projektu jest budowa nowoczesnej placówki na potrzeby Małopolskiego Centrum Nauki.

Analizując dane dotyczące największych beneficjentów pomocy z ostatnich lat warto zauważyć, że zmalał udział udzielonej im pomocy w całkowitej wartości pomocy publicznej udzielonej w danym roku. W 2015 roku pomoc udzielona dziesięciu największym beneficjentom stanowiła 40 procent ogólnej wartości pomocy, w 2016 roku - 31 procent, w 2017 roku - 24 procent, a w 2018 roku - 23 procent.

Podsumowując, pomoc udzielona ww. podmiotom, pomimo iż są to duzi przedsiębiorcy a pomoc jest znacznej wielkości, nie miała zasadniczo negatywnego wpływu na konkurencję.

²⁸ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3, z późn. zm.), rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.).

SPIS TABEL

Tabela 1. Formy pomocy publicznej	9
Tabela 2. Przeznaczenie i rodzaje pomocy publicznej (z wyłączeniem pomocy udzielonej w sektorze transportu).....	12
Tabela 3. Informacje ogólne o pomocy publicznej udzielonej w 2018 roku	14
Tabela 4. Wielkość pomocy publicznej w 2018 roku	14
Tabela 5. Wielkość pomocy publicznej w latach 2014-2018.....	15
Tabela 6. Formy pomocy publicznej w latach 2014-2018.....	18
Tabela 7. Formy pomocy publicznej w latach 2014-2018.....	20
Tabela 8. Sposób finansowania pomocy państwa w Polsce w latach 2009-2018.....	22
Tabela 9. Przeznaczenie pomocy publicznej w latach 2017-2018.....	23
Tabela 10. Przeznaczenie pomocy publicznej w latach 2014-2018.....	26
Tabela 11. Źródło pochodzenia środków pomocy publicznej w latach 2014-2018	27
Tabela 12. Wartość pomocy udzielonej w 2018 roku w ramach poszczególnych przeznaczeń w podziale według źródła pochodzenia środków	28
Tabela 13. Pomoc publiczna (wartość i formy) udzielana przez poszczególne podmioty w latach 2017-2018 roku	31
Tabela 14. Przeznaczenie pomocy udzielanej przez poszczególne podmioty w 2018 roku ...	39
Tabela 15. Pomoc publiczna według województw w latach 2017-2018.....	43
Tabela 16. Udział województw w ogólnej wartości pomocy publicznej na tle poziomu przedsiębiorczości województw w 2018 roku.....	45
Tabela 17. Średnia wartość pomocy publicznej przypadającej na 1 przedsiębiorcę i udział liczby beneficjentów pomocy w liczbie przedsiębiorców w podziale na województwa w 2018 roku.....	47
Tabela 18. Wartość udzielonej pomocy w podziale według wielkości beneficjenta w latach 2014-2018.....	50
Tabela 19. Udział w pomocy publicznej w latach 2014-2018 w podziale według wielkości przedsiębiorcy.....	51
Tabela 20. Wartość udzielonej pomocy z uwzględnieniem pomocy <i>de minimis</i> w podziale według wielkości beneficjenta w 2018 roku.....	52
Tabela 21. Wartość udzielonej pomocy w podziale według formy prawnej beneficjenta w latach 2017-2018.....	53
Tabela 22. Wartość udzielonej pomocy w podziale na sektor działalności beneficjenta w 2018 roku.....	55
Tabela 23. Najwięksi beneficjenci pomocy publicznej w 2018 roku	59
Tabela 24. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną w 2018 roku	61
Tabela 25. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na ochronę środowiska i cele związane z energią w 2018 roku	64
Tabela 26. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej dla małych i średnich przedsiębiorstw w 2018 roku.....	67
Tabela 27. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na zatrudnienie w 2018 roku.....	69
Tabela 28. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na szkolenia w 2018 roku	70
Tabela 29. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w 2018 roku.....	72
Tabela 30. Wartość i formy pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w 2018 roku ..	74
Tabela 31. Wartość i formy pomocy horyzontalnej o charakterze socjalnym przeznaczonej dla indywidualnych konsumentów w 2018 roku	75
Tabela 32. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na działalność sportową i rekreacyjną w 2018 roku.....	75

Tabela 33. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania w 2018 roku.....	76
Tabela 34. Wartość i formy pomocy regionalnej udzielonej przez poszczególne podmioty w 2018 roku.....	77
Tabela 35. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze górnictwa węgla w 2018 roku	80
Tabela 36. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze wytwarzania energii elektrycznej w 2018 roku.....	81
Tabela 37. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze kinematografii w 2018 roku	83
Tabela 38. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze telekomunikacyjnym w 2018 roku.....	83
Tabela 39. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze bankowym w 2018 roku	84
Tabela 40. Wartość i formy pomocy stanowiącej rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych w 2018 roku	85
Tabela 41. Pomoc udzielana w sektorze transportu w podziale na rodzaje transportu w latach 2017-2018.....	88
Tabela 42. Podmioty udzielające pomocy i formy pomocy udzielonej w sektorze transportu w 2018 roku.....	88
Tabela 43. Najwięksi beneficjenci pomocy publicznej udzielanej w sektorze transportu w 2018 roku.....	90
Tabela 44. Podmioty, które udzieliły najwięcej pomocy publicznej w 2018 roku	92
Tabela 45. Najwięksi beneficjenci pomocy publicznej w 2018 roku	93

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Rodzaje wsparcia publicznego w kontekście przepisów o pomocy publicznej	6
Wykres 2. Wartość udzielonej pomocy z wyodrębnieniem sektora transportu w latach 2014-2018.....	16
Wykres 3. Udział pomocy publicznej w produkcie krajowym brutto w latach 2014-2018.....	16
Wykres 4. Dynamika wartości udzielonej pomocy w latach 2014-2018 (2014 r. = 100)	17
Wykres 5. Formy pomocy publicznej w 2018 roku	19
Wykres 6. Formy pomocy publicznej w latach 2014-2018	19
Wykres 7. Przeznaczenie pomocy publicznej w 2018 roku	24
Wykres 8. Formy udzielania pomocy regionalnej w latach 2014-2018	25
Wykres 9. Przeznaczenie pomocy publicznej w latach 2014-2018.....	26
Wykres 10. Udział poszczególnych przeznaczeń pomocy w ogólnej wartości udzielonej pomocy publicznej w latach 2014-2018	26
Wykres 11. Udział źródeł pochodzenia środków w latach 2014-2018	28
Wykres 12. Udział źródeł pochodzenia środków w ramach poszczególnych przeznaczeń pomocy udzielonej w 2018 roku	29
Wykres 13. Pomoc publiczna według województw w 2018 roku	44
Wykres 14. Udział województw w ogólnej wartości pomocy publicznej na tle udziału w ogólnej liczbie przedsiębiorstw w 2018 roku	46
Wykres 15. Średnia wartość pomocy publicznej przypadającej na jednego przedsiębiorcę w poszczególnych województwach w 2018 roku	48
Wykres 16. Udział beneficjentów pomocy publicznej w ogólnej liczbie przedsiębiorców w poszczególnych województwach w 2018 roku	49
Wykres 17. Wartość udzielonej pomocy w podziale według wielkości beneficjenta w 2018 roku.....	50
Wykres 18. Wartość udzielonej pomocy w podziale według formy prawnej beneficjenta pomocy w 2018 roku	53

ZALĄCZNIKI

Załącznik 1. Lista programów pomocowych obowiązujących w 2018 roku*

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2014	2015	2016	2017	2018
1.	SA.40525(2015/X) (zastąpił X306/2009)	Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych	Art. 26a-26c ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie miesięcznego dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych	—	01.01.2015 - 30.06.2021	pracodawcy zatrudniający osoby niepełnosprawne	pomoc w formie subsydiów płacowych na zatrudnianie pracowników niepełnosprawnych	Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	—	2 899,19	2 960,59	3 166,00	3 176,86
2.	SA.41471(2015/X)	Warunki i tryb udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	Art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	—	05.03.2015 - 30.06.2021 **	różne podmioty	pomoc dla MŚP, pomoc na finansowanie ryzyka, pomoc dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność, pomoc na koszty rozpoznania, badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe, studia wykonalności, pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności, pomoc na działalność badawczo-rozwojową w sektorze rybołówstwa i akwakultury	Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	—	793,33	1 565,65	4 064,93	2 493,65
3.	SA.34674(2013/N)	Derogacja z art. 10c Dyrektywy 2003/87/EC o handlu emisjami - darmowe uprawnienia dla wytwórców energii elektrycznej	Art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych	22.01.2014	01.01.2013 - 28.02.2020	wytwórcy energii	ochrona środowiska	Minister Środowiska	3 901,49	3 123,10	3 394,12	2 473,45	1 741,80
4.	SA.43484(2015/X)	Pomoc na rozwój infrastruktury szerokopasmowej w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 16 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na rozwój infrastruktury szerokopasmowej w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020	04.11.2016	09.10.2015 - 30.06.2021	podmioty działające w sektorze telekomunikacji	sektor telekomunikacyjny	Dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa	—	—	264,69	1 877,71	1 642,51

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2014	2015	2016	2017	2018
5.	SA.46891(2017/N) (zmiana i przedłużenie SA.41161(2015/N))	Restrukturyzacja polskich przedsiębiorstw górniczych	Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska Ustawa z dnia 10 października 2014 r. o zmianie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw oraz niektórych innych ustaw	08.02.2018	08.02.2018 - 14.04.2019	spółki węglowe	sektor górnictwa węgla - pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych	Minister Energii, Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, właściwe urzędy marszałkowskie i organy podatkowe	—	—	—	—	1 238,18
6.	SA.51036(2018/N) (zmiana SA.48093(2017/N))	Pomoc na realizację projektów w zakresie transportu intermodalnego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 24 listopada 2017 r. w sprawie pomocy publicznej na realizację projektów w zakresie transportu intermodalnego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020	07.06.2018	07.06.2018 - 31.12.2023	Duży przedsiębiorca MŚP	sektor kolejowy - pomoc na koordynację transportu, transport multimodalny i intermodalny	Dyrektor Centrum Unijnych Projektów Transportowych	—	—	—	—	1 058,69
7.	PI	Pomoc przyznana przed akcesją w formie dotacji i zwolnień podatkowych, których realizacja (wypłata) nastąpiła w roku xxxx [„xxxx” oznacza rok, za który są dane]	Różne	—	—	różne podmioty	różne	Różne podmioty	1 201,64	1 202,31	1 215,90	2 224,16	934,94
8.	SA.42799(2015/X)	Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	Art. 6b ust. 10a ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 10 lipca 2015 r. w sprawie udzielenia przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	—	06.08.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc regionalna, pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP, pomoc na udział MŚP w targach, pomoc na finansowanie ryzyka, pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność, pomoc dla MŚP - pomoc na koszty rozpoznania, badania, rozwój i innowacje, pomoc szkoleniowa	Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	—	—	807,96	1 108,14	921,26
9.	X193/2009	Program pomocy regionalnej udzielanej przedsiębiorcom prowadzącym działalność gospodarczą w specjalnych strefach ekonomicznych na podstawie zezwolenia wydanego po 1 stycznia 2007 r.	Art. 4 ust. 4 ustawy z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2008 r. w sprawie pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom działającym na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenach specjalnych stref ekonomicznych	—	01.01.2007 - 30.06.2014	przedsiębiorcy prowadzący działalność w specjalnych strefach ekonomicznych na podstawie zezwolenia wydanego po 1 stycznia 2007 r.	pomoc regionalna i pomoc na zatrudnienie	Organy podatkowe	348,73	454,65	649,86	762,27	915,23

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2014	2015	2016	2017	2018
10.	PL 39/2004	Program pomocy regionalnej dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w specjalnych strefach ekonomicznych na podstawie zezwolenia wydanego po 31 grudnia 2000 r.	Ustawa z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych Rozporządzenia Rady Ministrów ustanawiające poszczególne specjalne strefy ekonomiczne	2005	2005 - 31.12.2006	przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w specjalnych strefach ekonomicznych na podstawie zezwolenia wydanego po 31 grudnia 2000 r.	pomoc regionalna	Organy podatkowe	1 267,70	1 206,52	951,03	808,52	889,23
11.	SA.43142(2015/X)	Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmocnienia konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmocnienia konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	15.09.2015 - 31.12.2020	różne podmioty	pomoc regionalna	Marszałkowie województw	—	—	416,57	1 774,24	743,72
12.	SA.42839(2015/X)	Pomoc na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 21 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	31.07.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe, studia wykonalności	Marszałkowie województw	—	—	190,41	655,49	662,43
13.	SA.43257(2015/X)	Pomoc finansowa na inwestycje typu centra badawczo-rozwojowe przedsiębiorców w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 3 czerwca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy finansowej na inwestycje typu centra badawczo-rozwojowe przedsiębiorców w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, 2014-2020	—	12.06.2015 - 31.12.2020	różne podmioty	pomoc regionalna, eksperymentalne prace rozwojowe	Minister Gospodarki	—	—	461,20	982,12	452,67
14.	SA.43229(2015/X)	Pomoc na układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	19.09.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji, pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	Marszałkowie województw	—	—	81,85	138,42	392,27

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2014	2015	2016	2017	2018
15.	SA.43180(2015/X)	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	–	12.09.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego	Marszałkowie województw	–	–	70,72	368,49	385,54
16.	XR98/2007	Program pomocy regionalnej udzielanej przedsiębiorcom prowadzącym działalność gospodarczą w specjalnych strefach ekonomicznych na podstawie zezwolenia wydanego po 1 stycznia 2007 r.	Ustawa z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych Rozporządzenia Rady Ministrów ustanawiające poszczególne specjalne strefy ekonomiczne	–	01.01.2007 - 31.12.2013	przedsiębiorcy prowadzący działalność w specjalnych strefach ekonomicznych na podstawie zezwolenia wydanego po 1 stycznia 2007 r.	pomoc regionalna	Organy podatkowe	444,84	441,55	441,13	395,29	383,31
17.	SA.43247(2015/X)	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	–	19.09.2015 - 31.12.2020	różne podmioty	pomoc regionalna	Marszałkowie województw	–	–	473,41	286,09	362,39
18.	SA.43904(2015/X)	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy sieci ciepłowniczej lub chłodniczej będącej częścią efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i chłodniczego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy sieci ciepłowniczej lub chłodniczej będącej częścią efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i chłodniczego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	–	06.11.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	Pomoc inwestycyjna na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Prezes Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	–	–	–	1 013,25	355,12
19.	SA.41161(2015/N)	Pomoc państwa dla sektora górnictwa węgla kamiennego w latach 2015 - 2018	Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego wraz z rozporządzeniami wykonawczymi Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska Ustawa z dnia 10 października 2014 r. o zmianie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw oraz niektórych innych ustaw	18.11.2016	01.01.2014 - 31.12.2018	spółki węglowe	sektor górnictwa węgla	Minister Energii, Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, właściwe urzędy marszałkowskie i organy podatkowe	120,18	513,16	1 160,57	1 664,83	313,73

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2014	2015	2016	2017	2018
20.	SA.43907(2015/X)	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy jednostek kogeneracji zapewniających wysokosprawną kogenerację w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy jednostek kogeneracji zapewniających wysokosprawną kogenerację w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	–	06.11.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc na wysokosprawną kogenerację	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Prezes Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	–	–	–	213,77	271,59
21.	C 43/2005	Rekompensata za rozwiązanie długoterminowych umów sprzedaży mocy i energii elektrycznej	Ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej	25.09.2007	01.04.2008 - 31.12.2025	wytwórcy energii, u których powstały koszty osieroczone i koszty gazu w wyniku przedterminowego rozwiązania umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej	sektor energetyczny	Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	1 805,54	1 001,69	1 864,36	406,60	252,18
22.	SA.40523(2015/X)	Program pomocy regionalnej udzielanej przedsiębiorcom prowadzącym działalność gospodarczą w specjalnych strefach ekonomicznych na podstawie zezwoleń wydanych w okresie od 25 grudnia 2014 r. do 31 grudnia 2020 r.	Ustawa z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2008 r. w sprawie pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom działającym na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenach specjalnych stref ekonomicznych	–	25.12.2014 - 31.12.2020	MŚP, duże przedsiębiorstwo	pomoc regionalna	Organy podatkowe	–	0,38	3,71	161,65	246,83
23.	SA.46091(2016/X)	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 16 czerwca 2016 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	–	25.06.2016 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą	Marszałkowie województw	–	–	–	241,32	235,33
24.	SA.43141(2015/X)	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	–	21.08.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną	Marszałkowie województw	–	–	26,04	359,06	224,61
25.	SA.46134(2016/N) (zmiana SA.33608(2011/N))	Program pomocy publicznej dla przedsiębiorców zatrudniających osoby pozbawione wolności	Ustawa z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 maja 2017 r. w sprawie Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszonych Zakładów Pracy (Dz. U. poz. 1069)	30.01.2017	od 01.06.2017	Duży przedsiębiorca, MŚP	pomoc w formie subsydiów płacowych na rekrutację pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji	Dyrektor Generalny Służby Więziennej	–	–	–	–	183,45

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2014	2015	2016	2017	2018
26.	SA.44348(2016/X)	Kredyt na innowacje technologiczne	Ustawa z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej	–	05.09.2015 - 31.12.2020	MŚP	pomoc regionalna - pomoc inwestycyjna, pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP	Bank Gospodarstwa Krajowego	–	–	582,71	579,80	161,61
27.	SA.43905(2015/X)	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy infrastruktury energetycznej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy infrastruktury energetycznej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	–	06.11.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną	Minister Energii, Dyrektor Instytutu Nafty i Gazu	–	–	95,14	658,93	157,29
28.	SA.43254(2015/X)	Pomoc na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	–	12.09.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną	Marszałkowie województw	–	–	50,12	182,58	145,77
29.	SA.42798(2015/X)	Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020	Art. 6b ust. 10a ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 13 lipca 2015 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020	–	21.07.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc regionalna, pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP, pomoc naudział MŚP w targach, pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność, pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności, pomoc szkoleniowa	Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	–	–	112,37	470,38	144,03
30.	SA.46088(2016/X)	Pomoc publiczna na projekty inwestycyjne służące poprawie efektywności energetycznej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 9 czerwca 2016 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne służące poprawie efektywności energetycznej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	–	18.06.2016 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej; Prezes Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	–	–	–	2,26	130,65
31.	SA.50968(2018/X)	Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020	Ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 13 lipca 2015 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020	–	25.04.2018 - 30.06.2021	MŚP	regionalna pomoc inwestycyjna pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności	Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	–	–	–	–	126,07

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2014	2015	2016	2017	2018
32.	SA.48256(2017/N) (zmiana SA.46982(2016/N))	Przedłużenie programu pomocy w ramach uporządkowanej likwidacji spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (II półrocze 2017 r.)	Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa	02.08.2017	02.08.2017 - 01.08.2018	Duży przedsiębiorca MŚP	sektor bankowy	Minister Finansów Bankowy Fundusz Gwarancyjny	—	—	—	—	123,53
33.	SA.43541(2015/X)	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 20 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 20 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	31.10.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną	Marszałkowie województw	—	—	9,30	42,60	107,87
34.	SA.49363(2017/X)	Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 września 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 września 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	—	29.10.2017 - 30.06.2021	Duży przedsiębiorca MŚP	wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	—	—	—	113,51	106,46
35.	N 292/2009 (zastąpił N 505/2005)	Program dofinansowania przez Polski Instytut Sztuki Filmowej przedsięwzięć z zakresu kinematografii	Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o kinematografii Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 października 2005 r. w sprawie udzielania przez Polski Instytut Sztuki Filmowej dofinansowania przedsięwzięć z zakresu kinematografii	23.10.2009	nieokreślony	podmioty działające w sektorze kinematografii	wspieranie kultury i ochrona dziedzictwa narodowego	Dyrektor Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej	98,11	104,80	125,55	153,52	100,00
36.	SA.43906(2015/X)	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	03.12.2015 - 31.12.2020	różne podmioty	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną	Marszałkowie województw	—	—	—	12,23	49,20
37.	SA.43697(2015/N)	Polski system wspierania OZE oraz zwolnienie dla energochłonnych użytkowników	Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii	13.12.2017	01.01.2016 - 30.06.2021	wytwórcy energii elektrycznej, wytwórcy i dystrybutorzy pary wodnej, gorącej wody i powietrza do układów klimatyzacyjnych	pomoc operacyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych; pomoc w formie ulg podatkowych na odnawialne źródła energii	Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	—	—	—	29,06***	36,87***

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2014	2015	2016	2017	2018
38.	SA.47030(2016/X)	Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy jednostek wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy jednostek wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	–	02.12.2016 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	–	–	–	122,02	35,87
39.	SA.41495(2015/X)	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną oraz pomoc na infrastrukturę lokalną	Art. 7 ust. 3 i art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną oraz pomoc na infrastrukturę lokalną	–	17.02.2015 - 31.12.2020	różne podmioty	pomoc regionalna, wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną, pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną	Wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast	–	1,34	7,96	16,08	33,73
40.	XR119/2008	Zwolnienia od podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiące regionalną pomoc inwestycyjną	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 2008 r. w sprawie warunków udzielania przez gminy zwolnień od podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną Art. 20d ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych	–	27.08.2008 - 30.06.2014	różne podmioty	pomoc regionalna	2543 gminne organy podatkowe tj. wójt, burmistrz lub prezydent miasta	25,99	30,40	29,28	27,45	26,86
41.	SA.47982(2017/X) (zmiana SA.42965(2015/X))	Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie udzielania pomocy na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie udzielania pomocy na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	–	04.04.2017 - 30.06.2021	Podmioty prowadzące działalność w obszarze kultury	wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	–	–	–	726,08	26,11
42.	SA.41730(2015/X)	Program regionalnej pomocy publicznej inwestycyjnej na cele z zakresu ochrony środowiska określony rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie szczególnych warunków udzielania regionalnej pomocy publicznej inwestycyjnej na cele z zakresu ochrony środowiska	Art. 400a ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2015 r. w sprawie szczególnych warunków udzielania regionalnej pomocy publicznej inwestycyjnej na cele z zakresu ochrony środowiska Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2014-2020	–	18.04.2015 - 31.12.2020	różne podmioty	pomoc regionalna	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Prezesa zarządów 16 wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	–	24,66	31,11	27,74	22,74

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2014	2015	2016	2017	2018
43.	SA.44685(2016/X) (zmiana SA.36499(2013/N))	Program horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska określony rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków udzielania horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska	Art. 400a ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska	—	30.12.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	Pomoc inwestycyjna umożliwiająca przedsiębiorstwom zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska lub podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych, pomoc inwestycyjna na wcześniejsze dostosowanie do przyszłych norm unijnych, pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną, pomoc na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji, pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, pomoc inwestycyjna na rekultywację zanieczyszczonych terenów, pomoc inwestycyjna na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy, pomoc inwestycyjna na recykling i ponowne wykorzystanie odpadów, pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną, pomoc na badania środowiska, pomoc na inwestycje umożliwiające dostosowanie do standardów ochrony środowiska UE instalacji wymienionych w rozdziale 13 sekcji D pkt 2 lit. a-c załącznika XII do Traktatu o przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Prezesi zarządów 16 wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	—	—	23,08	5,40	21,67

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2014	2015	2016	2017	2018
44.	SA.48465(2017/X)	Program udzielania pożyczek i poręczeń ze środków pochodzących z Instrumentów Inżynierii Finansowej w województwie zachodniopomorskim	Art. 89 ust. 1 w związku z art. 18 ust. 1 lit. b ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa Uchwała Nr XXII/364/17 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 25 kwietnia 2017 r. w sprawie przyjęcia Programu udzielania pożyczek i poręczeń ze środków pochodzących z Instrumentów Inżynierii Finansowej w województwie zachodniopomorskim	–	23.05.2017 - 31.12.2020	MŚP	pomoc regionalna, pomoc na usługi doradcze dla MŚP	Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	–	–	–	7,17	15,39
45.	SA.43909(2015/X)	Pomoc inwestycyjna na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	–	03.12.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc inwestycyjna na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy	Marszałkowie województw	–	–	0,67	48,20	10,92
46.	SA.47209(2016/X)	Pomoc regionalna na rzecz rozwoju obszarów miejskich	Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 listopada 2016 r. w sprawie udzielania pomocy regionalnej na rzecz rozwoju obszarów miejskich w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	–	03.12.2016 - 31.12.2020	różne podmioty	pomoc regionalna na rzecz rozwoju obszarów miejskich	Marszałkowie województw	–	–	–	–	9,87
47.	SA.49970(2018/X)	Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 września 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu kultury, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Promocji Kultury	Art. 87 ust. 7 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 września 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu kultury, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Promocji Kultury	–	01.10.2017 - 31.12.2020	Duży przedsiębiorca, MŚP	wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	–	–	–	–	9,35
48.	SA.46203(2017/N)	Modyfikacje w programie pomocy dotyczącym projektu pt. Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej (SA.33438, SA.33439, SA.33441, SA.30851, SA.33440)	Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa	21.12.2017	10.11.2011 - 21.12.2037	Duży przedsiębiorca, MŚP, JST oferujące usługi dostępu hurtowego w sektorze teleinformatycznym	sektor telekomunikacyjny	Marszałek Lubelski, Podkarpacki, Podlaski, Świętokrzyski, Warmińsko-Mazurski	–	–	–	–	8,18
49.	SA.43179(2015/X)	Pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP oraz pomoc na udział MŚP w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom na usługi doradcze oraz udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	–	19.09.2015 - 30.06.2021	MŚP	Pomoc dla MŚP na usługi doradcze, pomoc dla MŚP na udział w targach	Marszałkowie województw	–	–	1,93	18,85	7,29

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2014	2015	2016	2017	2018
50.	SA.43595(2015/X)	Pomoc publiczna udzielana przez Bank Gospodarstwa Krajowego w formie gwarancji spłaty kredytów w ramach Program Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	Art. 34a ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 października 2015 r. w sprawie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego pomocy publicznej w formie gwarancji spłaty kredytów w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	–	06.11.2015 - 31.12.2020	MŚP	pomoc regionalna	Bank Gospodarstwa Krajowego	–	–	–	–	7,04
51.	SA.45151(2016/X)	Rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis na cyfrowe udostępnienie informacji sektora publicznego ze źródeł administracyjnych i zasobów nauki oraz cyfrowe udostępnienie zasobów kultury w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis na cyfrowe udostępnienie informacji sektora publicznego ze źródeł administracyjnych i zasobów nauki oraz cyfrowe udostępnienie zasobów kultury w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020	–	21.08.2015 - 30.06.2021 (pomoc regionalna do 31.12.2020)	różne podmioty	pomoc regionalna, pomoc na szkolenia, wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	Dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa	–	–	67,09	12,41	7,03
52.	SA.40693(2015/X) (zmiana X812/2009)	Pomoc finansowa udzielana pracodawcom prowadzącym zakłady pracy chronionej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	Art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie pomocy finansowej udzielanej pracodawcom prowadzącym zakłady pracy chronionej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	–	01.01.2015 - 30.06.2021	pracodawcy prowadzący zakłady pracy chronionej	pomoc na rekompensatę dodatkowych kosztów związanych z zatrudnieniem pracowników niepełnosprawnych	Prezes Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	–	5,65	6,26	5,69	5,93
53.	SA.52267(2018/X) (zmiana SA.43636(2015/X))	Pomoc publiczna w ramach programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej na lata 2014-2020 (zmiana)	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy w ramach programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej na lata 2014-2020	–	21.08.2018 - 30.06.2021	duży przedsiębiorca, MŚP	pomoc regionalna, pomoc dla MŚP, pomoc na B+R+, pomoc szkoleniowa, wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego, infrastruktura sportowa i wielofunkcyjną infrastrukturą rekreacyjną, infrastruktura lokalna	Minister Inwestycji i Rozwoju	–	–	–	–	5,16
54.	XR97/2007	Uchwała nr III/13/06 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 28 grudnia 2006 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach programu pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji przeznaczonych dla małych, średnich i dużych przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie Wrocławia	Art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych	–	19.01.2007 - 30.06.2014	przedsiębiorcy realizujący nowe inwestycje, prowadzący działalność na terenie Wrocławia	pomoc regionalna	Prezydent Wrocławia	2,25	4,35	3,98	6,03	4,75

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2014	2015	2016	2017	2018
55.	XR185/2007	Program pomocy dotyczący udzielania przez gminy zwolnień od podatku od nieruchomości, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną	Art. 20d ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie udzielania przez gminy zwolnień od podatku od nieruchomości, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną	–	16.08.2007 - 27.08.2008	różne podmioty	pomoc regionalna	Wójt, burmistrz (prezydent miasta)	5,63	6,94	6,33	5,47	4,32
56.	SA.43592(2015/X)	Pomoc de minimis oraz pomoc publiczna udzielana w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020	–	14.08.2015 - 30.06.2021	MŚP	Pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP, pomoc na udział MŚP w targach, pomoc szkoleniowa, pomoc w formie subsydiów płacowych na zatrudnienie pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji, pomoc w formie subsydiów płacowych na zatrudnienie pracowników niepełnosprawnych	Minister Rozwoju, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Minister Edukacji Narodowej, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, Marszałkowie województw	–	–	0,46	1,77	4,23
57.	PL 40/2004	Program pomocy regionalnej udzielanej w formie zwolnień z podatku od nieruchomości przedsiębiorcom dużym i z sektora motoryzacji prowadzącym działalność gospodarczą na terenach specjalnych stref ekonomicznych na podstawie zezwolenia wydanego przed 1 stycznia 2001 r. i zmienionego w trybie art. 6 ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw	Art. 10 ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw	2005	2005 - 31.12.2006	przedsiębiorstwa duże i z sektora motoryzacji, prowadzące działalność gospodarczą na terenach specjalnych stref ekonomicznych	pomoc regionalna	Wójt, burmistrz (prezydent miasta)	13,30	13,28	7,46	5,12	3,50
58.	XR164/2007	Program pomocy regionalnej miasta Łodzi na wspieranie nowych, dużych inwestycji i tworzenie związanych z nimi nowych miejsc pracy	Art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Uchwała Nr VIII/137/07 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 28 marca 2007 r.	–	09.06.2007 - 31.12.2013	przedsiębiorcy podejmujący nowe, duże inwestycje i tworzący nowe miejsca pracy związane z nową inwestycją na terenie miasta Łodzi	Pomoc regionalna	Prezydent Miasta Łodzi	2,49	2,49	2,50	2,49	2,41
59.	SA.42843(2015/N)	Rekompensata kosztów poniesionych na świadczenie usług pocztowych ustawowo zwolnionych od opłat pocztowych (2016-2021)	Art. 26 i art. 27 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 września 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu udzielania i rozliczania dotacji przedmiotowych Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 17 września 2010 r. w sprawie dotacji przedmiotowej do świadczenia usług pocztowych podlegających ustawowemu zwolnieniu z opłat pocztowych	27.11.2015	01.01.2016 - 31.12.2021	operatorzy pocztowi	wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego; pomoc o charakterze socjalnym dla indywidualnych konsumentów	Minister Infrastruktury	–	–	2,08	2,18	2,36

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2014	2015	2016	2017	2018
60.	SA.40339(2014/X)	Uchwała nr LXIV/1639/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 16 października 2014 r. w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości na wspieranie nowych inwestycji w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej przeznaczonych dla małych, średnich i dużych przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą na terenie Wrocławia	Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Uchwała nr LXIV/1639/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 16 października 2014 r. w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości na wspieranie nowych inwestycji w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej przeznaczonych dla małych, średnich i dużych przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą na terenie Wrocławia	–	11.11.2014 - 31.12.2020	MŚP, duże przedsiębiorstwo	pomoc regionalna	Prezydent Wrocławia	–	–	0,42	2,05	2,30
61.	SA.50427(2018/X) (zmiana SA.41495(2015/X))	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną oraz pomoc na infrastrukturę lokalną	Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną, pomoc na infrastrukturę lokalną, pomoc na rzecz regionalnych portów lotniczych oraz pomoc na rzecz portów	–	09.01.2018 - 31.12.2020	MŚP, duże przedsiębiorstwo	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną, pomoc na działalność sportową i rekreacyjną, regionalna pomoc inwestycyjna, lotnictwo - pomoc inwestycyjna na rzecz portów lotniczych, lotnictwo - pomoc operacyjna dla portów lotniczych	Wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast	–	–	–	–	1,64
62.	XR177/2007	Program pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją w formie zwolnienia z podatku od nieruchomości (Jelcz-Laskowice)	Art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Uchwała Nr X/74/2007 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 29 czerwca 2007 r. w sprawie udzielania przedsiębiorstwom pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją, w formie zwolnienia z podatku od nieruchomości	–	01.08.2007 - 31.12.2013	przedsiębiorcy podejmujący nowe inwestycje i tworzący nowe miejsca pracy	pomoc regionalna	Burmistrz Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice	2,84	2,44	1,56	1,39	1,42
63.	SA.48057(2017/X) (zmiana SA.44083(2016/X))	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 3 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na Otwarte innowacje - wspieranie transferu technologii w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 24 stycznia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy na Otwarte innowacje - wspieranie transferu technologii w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	–	01.02.2017 - 30.06.2021	MŚP	pomoc regionalna, pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności	Prezes Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.	–	–	–	–	1,42
64.	SA.43910(2015/X)	Warunki i tryb udzielania pomocy publicznej za pośrednictwem Narodowego Centrum Nauki	Art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 września 2015 r. w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej za pośrednictwem Narodowego Centrum Nauki	–	15.09.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	badania podstawowe	Dyrektor Narodowego Centrum Nauki	–	–	–	3,49	1,41

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2014	2015	2016	2017	2018
65.	X154/2009	Program pomocy regionalnej dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy związane z nowymi inwestycjami na terenie Miasta Kutno	Art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Uchwała Nr X/89/07 Rady Miasta Kutno z dnia 15 maja 2007 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach programu pomocy regionalnej dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy związane z nowymi inwestycjami na terenie Miasta Kutno	–	05.07.2007 - 30.06.2014	przedsiębiorcy tworzący nowe miejsca pracy związane z nowymi inwestycjami na terenie Miasta Kutno	pomoc regionalna (inwestycyjna i na zatrudnienie)	Prezydent Miasta Kutno	2,32	2,62	2,55	2,18	1,33
66.	SA.40340(2014/X)	Uchwała nr LXIV/1641/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 16 października 2014 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości na wspieranie nowych inwestycji w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w obrębie parków przemysłowych, parków technologicznych oraz specjalnych stref usytuowanych na terenie Wrocławia	Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Uchwała nr LXIV/1641/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 16 października 2014 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości na wspieranie nowych inwestycji w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w obrębie parków przemysłowych, parków technologicznych oraz specjalnych stref usytuowanych na terenie Wrocławia	–	10.11.2014 - 31.12.2020	MŚP, duże przedsiębiorstwo	pomoc regionalna	Prezydent Wrocławia	–	–	–	0,22	1,18
67.	SA.43929(2015/X)	Pomoc na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	–	03.12.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności, pomoc na innowacje procesowe i organizacyjne	Marszałkowie województw	–	–	0,08	8,96	1,08
68.	XR181/2007	Program pomocy w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją	Art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Uchwała nr 157/XIV/2007 Rady Miasta Częstochowy z dnia 27 sierpnia 2007 roku w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją	–	01.10.2007 - 31.12.2013	przedsiębiorcy podejmujący nowe inwestycje i tworzący nowe miejsca pracy	pomoc regionalna	Prezydent Miasta Częstochowy	0,99	0,99	1,00	0,99	0,99
69.	N 526/2005	Program ramowy pomocy regionalnej udzielanej przez gminy na wspieranie nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2006 r. w sprawie udzielania przez gminy pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją Art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych	11.05.2006	11.05.2006 - 31.12.2006	przedsiębiorcy realizujący inwestycje początkowe lub tworzący nowe miejsca pracy związane z inwestycjami początkowymi	pomoc regionalna	Wójt, burmistrz (prezydent miasta)	3,22	3,03	3,34	1,20	0,75

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2014	2015	2016	2017	2018
70.	XR16/2008	Program pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji i na tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją, przeznaczonych dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie miasta Gorzowa Wlkp. oraz na terenie specjalnych stref ekonomicznych usytuowanych w obrębie miasta Gorzowa Wielkopolskiego.	Art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Uchwała Nr XI/158/2007 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z dnia 23 maja 2007 r. w sprawie programu pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji i na tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją, przeznaczonych dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie miasta Gorzowa Wlkp. oraz na terenie specjalnych stref ekonomicznych usytuowanych w obrębie miasta Gorzowa Wlkp.	31.01.2008	09.06.2007 - 31.12.2013	przedsiębiorcy podejmujący nowe inwestycje i tworzący nowe miejsca pracy związane z nową inwestycją na terenie miasta Gorzowa Wlkp. oraz na terenie specjalnych stref ekonomicznych usytuowanych w obrębie miasta Gorzowa Wlkp.	pomoc regionalna	Prezydent Miasta Gorzowa Wlkp.	2,09	2,09	2,09	2,03	0,55
71.	XR101/2007	Program pomocy dotyczący zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach programu pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w obrębie parków przemysłowych, parków technologicznych oraz specjalnych stref ekonomicznych usytuowanych na terenie Wrocławia	Art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych	–	19.01.2007 - 30.06.2014	przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w obrębie parków przemysłowych, parków technologicznych oraz specjalnych stref ekonomicznych usytuowanych na terenie Wrocławia	pomoc regionalna	Prezydent Wrocławia	1,63	1,34	2,04	1,39	0,53
72.	XR127/2007	Program regionalnej pomocy inwestycyjnej dla przedsiębiorców na terenie miasta Stargardu Szczecińskiego	Art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Uchwała Nr VII/64/07 w sprawie przyjęcia programu regionalnej pomocy inwestycyjnej dla przedsiębiorców na terenie miasta Stargardu Szczecińskiego	–	29.05.2007 - 30.06.2014	przedsiębiorcy z miasta Stargard Szczeciński	pomoc regionalna	Prezydent Miasta Stargardu Szczecińskiego	1,89	1,41	1,40	0,58	0,53
73.	SA.39770(2014/X)	Program regionalnej pomocy inwestycyjnej - Stargard Szczeciński	Art. 7 ust. 3 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Uchwała nr XLII/490/2014 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 30 września 2014 r.	–	01.07.2014 - 31.12.2020	MŚP, duże przedsiębiorstwo	pomoc regionalna	Prezydent Miasta Stargard Szczeciński	–	0,01	0,04	0,20	0,36
74.	XR100/2007	Uchwała nr III/16/06 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 28 grudnia 2006 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w zakresie pomocy regionalnej w ramach programu EIT + na wspieranie nowych inwestycji dla przedsiębiorców innowacyjnych lub prowadzących działalność badawczo-rozwojową na terenie Wrocławia	Art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych	–	19.01.2007 - 30.06.2014	przedsiębiorcy innowacyjni lub prowadzący działalność badawczo-rozwojową na terenie Wrocławia	pomoc regionalna	Prezydent Wrocławia	–	0,17	0,17	0,17	0,30
75.	SA.40694(2015/X) (zmiana X678/2009)	Zwrot dodatkowych kosztów związanych z zatrudnieniem pracowników niepełnosprawnych	Art. 26 ust. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie zwrotu dodatkowych kosztów związanych z zatrudnieniem pracowników niepełnosprawnych	–	01.01.2015 - 30.06.2021	pracodawcy zatrudniający osoby niepełnosprawne	pomoc na rekompensatę dodatkowych kosztów związanych z zatrudnieniem pracowników niepełnosprawnych	Starostowie oraz Prezydenci miast na prawach powiatu	–	0,28	0,34	0,27	0,22

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2014	2015	2016	2017	2018
76.	SA.45808(2016/XR)	Uchwała nr XI/127/07 Rady Miejskiej w Zabrze z dnia 2.07.2007 r. w sprawie: zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach pomocy regionalnej nieruchomości położonych na obszarze Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej na terenie gminy Zabrze	Art. 18 ust. 2 pkt 8 w związku z art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1, art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych	–	11.09.2007 - 31.12.2020	przedsiębiorcy prowadzący działalność na obszarze Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej na terenie gminy Zabrze	pomoc regionalna	Prezydent Miasta Zabrze	–	–	0,18	0,18	0,18
77.	SA.36518(2016/NN)	Świadectwa pochodzenia dla wytwórców energii w wysokosprawnej kogeneracji	Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 9 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązku zakupu energii elektrycznej wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 września 2007 r. w sprawie sposobu obliczania danych podanych we wniosku o wydanie świadectwa pochodzenia z kogeneracji oraz szczegółowego zakresu obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia tych świadectw, uiszczania opłaty zastępczej i obowiązku potwierdzenia danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 10 grudnia 2014 r. w sprawie sposobu obliczania danych podanych we wniosku o wydanie świadectwa pochodzenia z kogeneracji oraz szczegółowego zakresu obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia tych świadectw, uiszczania opłaty zastępczej i obowiązku potwierdzenia danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji	28.09.2016	28.09.2016 - 30.06.2019	Wytwórcy energii elektrycznej	pomoc operacyjna na propagowanie energii elektrycznej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji	Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	–	–	–	–	0,16
78.	XE29/2007	Program pomocy w zakresie zatrudnienia w ramach wyłączeń grupowych dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy na terenie Gminy Miasto Świdnica	Art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych	–	26.05.2007 - 30.06.2008	przedsiębiorcy tworzący nowe miejsca pracy na terenie miasta Świdnica	pomoc na zatrudnienie	Burmistrz Miasta Świdnica	0,47	0,48	0,48	0,48	0,12
79.	SA.49436(2017/X)	Pomoc publiczna na realizację współpracy naukowej z zagranicą	Art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków i trybu przyznawania oraz rozliczania pomocy publicznej na finansowanie współpracy naukowej z zagranicą	–	28.09.2017 - 30.06.2021	duży przedsiębiorca, MŚP	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe	Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego	–	–	–	–	0,11

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2014	2015	2016	2017	2018
80.	SA.37930(2013/X)	Ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych stanowiących pomoc publiczną na zatrudnienie pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji i na zatrudnienie pracowników niepełnosprawnych	Art. 67a i art. 67b § 1 pkt 3 lit. g ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa	–	17.11.2009 - 31.12.2018	pracodawcy zatrudniający osoby niepełnosprawne	pomoc w formie subsydiów płacowych na zatrudnienie pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji, pomoc w formie subsydiów płacowych na zatrudnianie pracowników niepełnosprawnych	Urzędy i izby skarbowe i celne, wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast	–	–	–	–	0,11
81.	XR176/2007	Program pomocy w formie zwolnień przedmiotowych od podatku od nieruchomości na terenie Gminy Rawicz w celu udzielenia pomocy regionalnej na wspieranie inwestycji początkowych lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z inwestycją początkową	Art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Uchwała nr VI/40/07 Rady Miejskiej Gminy Rawicz z 27 marca 2007 r. w sprawie zwolnień przedmiotowych od podatku od nieruchomości na terenie Gminy Rawicz w celu udzielenia pomocy regionalnej na wspieranie inwestycji początkowych lub tworzenie nowych miejsc pracy	–	31.05.2007 - 30.06.2014	przedsiębiorcy realizujący inwestycje początkowe i tworzący nowe miejsca pracy	pomoc regionalna	Burmistrz Gminy Rawicz	0,18	0,17	0,17	0,17	0,09
82.	SA.39771(2014/X)	Uchwała nr XLVIII/392/14 Rady Miejskiej Gminy Rawicz z dnia 24.09.2014 r.	Art. 7 ust. 3 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Uchwała nr XLVIII/392/14 Rady Miejskiej Gminy Rawicz z dnia 24.09.2014 r.	–	21.10.2014 - 31.12.2020	MŚP, duże przedsiębiorstwo	pomoc regionalna	Burmistrz Gminy Rawicz	–	–	–	0,04	0,09
83.	XR74/2008	Program pomocy regionalnej na nowe inwestycje	Art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Uchwała Nr XI/75/07 Rady Miasta Kostrzyn nad Odrą z dnia 7 września 2007 r. w sprawie zwolnień przedsiębiorców od podatku od nieruchomości stanowiących pomoc regionalną na wspieranie nowych inwestycji (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego Nr 92 poz. 1269)	–	do 31.12.2018	Przedsiębiorcy podejmujący nowe inwestycje na terenie miasta Kostrzyn nad Odrą	pomoc regionalna	Burmistrz Miasta Kostrzyna nad Odrą	–	–	0,44	0,25	0,03
84.	SA.44683(2016/X)	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie udzielania przez PARP pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój	Art. 6b ust. 10a ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój	–	18.12.2015 - 30.06.2021	MŚP	pomoc na usługi doradcze na rzecz, pomoc szkoleniowa	Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	–	–	0,16	0,19	0,02
85.	SA.40691(2015/X) (zastąpił X522/2009)	Refundacja kosztów szkoleń pracowników niepełnosprawnych	Art. 41 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie refundacji kosztów szkolenia pracowników niepełnosprawnych	–	01.01.2015 - 30.06.2021	pracodawcy zatrudniający osoby niepełnosprawne	pomoc na szkolenia	Starostowie i prezydenci miast na prawach powiatu	–	0,06	0,04	0,06	0,02

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2014	2015	2016	2017	2018
86.	SA.40518(2015/X) (zastąpił SA.38139(2014/X))	Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości na wspieranie ośrodków innowacyjności w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013	Art. 6b ust. 10 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 8 grudnia 2014 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej na wspieranie ośrodków innowacyjności w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013	–	01.01.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc na usługi doradcze dla MŚP, pomoc na szkolenia	Ośrodki Innowacyjności znajdujące się na liście projektów indywidualnych POIG	–	0,01	0,01	0,02	0,001
87.	C 34/2007	Wprowadzenie podatku tonażowego w transporcie morskim	Ustawa z dnia 24 sierpnia 2006 r. o podatku tonażowym	01.02.2006	01.01.2013 - 31.12.2020	armatorzy	sektor żegluga morskiej, sektor transportu	Organy podatkowe	0,26	0,23	0,16	0,28	0,16
88.	SA.36358(2013/N)	Dotacja celowa na badania archeologiczne	Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 10 stycznia 2014 r. w sprawie dotacji na badania archeologiczne	18.12.2013	18.12.2013 - 31.12.2020	różne podmioty	wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	–	–	–	1,03	–
89.	SA.37320(2014/NN)	Zwolnienie z akcyzy określonych zastosowań wyrobów gazowych	Ustawa z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym	15.10.2014	01.11.2013 - 31.10.2019	Wytwórcy paliw gazowych	pomoc w formie ulg podatkowych na ochronę środowiska na mocy dyrektywy 2003/96/WE	Minister Rozwoju	–	–	–	–	–
90.	SA.38869(2014/N)	Rekompensata dla operatora pocztowego z tytułu kosztu netto obowiązku świadczenia usług powszechnych	Ustawa z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo Pocztowe	10.06.2014	od 26.11.2015	Poczta Polska S.A., operatorzy pocztowi	rekompensata za świadczenie usług powszechnych	Minister Infrastruktury	–	–	–	–	–
91.	SA.40338(2014/X)	Uchwała nr LXIV/1640/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 16 października 2014 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy związane z nowymi inwestycjami na terenie Wrocławia	Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Uchwała nr LXIV/1640/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 16 października 2014 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy związane z nowymi inwestycjami na terenie Wrocławia	–	10.11.2014 - 31.12.2020	MŚP, duże przedsiębiorstwo	pomoc regionalna	Prezydent Wrocławia	–	–	–	–	–
92.	SA.40542(2015/X)	Uchwała nr LXIV/1642/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 16 października 2014 r.	Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Uchwała nr LXIV/1642/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 16 października 2014 r.	–	10.11.2014 - 31.12.2020	Przedsiębiorcy tworzący nowe inwestycje i prowadzący działalność na terenie Wrocławia	pomoc regionalna	Prezydent Miasta Wrocław	–	–	–	–	–
93.	SA.40793(2015/X) (zastąpił X612/2009)	Udzielanie przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej na wspieranie ośrodków innowacyjności w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, 2007-2013	Art. 6b ust. 10 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 16 grudnia 2014 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej na rozwój ośrodków innowacyjności w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013	–	01.01.2015 - 30.06.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwo	Pomoc dla MŚP, pomoc na szkolenia	Ośrodki Innowacyjności znajdujące się na liście projektów indywidualnych PO RPW	–	–	–	–	–

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2014	2015	2016	2017	2018
94.	SA.41662(2015/X)	Wsparcie funduszy kapitałowych inwestujących w mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa	Ustawa z dnia 4 marca 2005 r. o Krajowym Funduszu Kapitałowym Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 15 czerwca 2007 r. w sprawie wsparcia finansowego udzielanego przez Krajowy Fundusz Kapitałowy ze zmianą dokonaną rozporządzeniem zmieniającym z dnia 6 czerwca 2014 r.	–	02.07.2014 - 31.12.2024	MŚP	pomoc w formie kapitału podwyższonego ryzyka; pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania; pomoc na finansowanie ryzyka	Krajowy Fundusz Kapitałowy****	–	5,26	34,83	–	–
95.	SA.42965(2015/X)	Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 12 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 12 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko	–	22.08.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	–	–	152,44	82,42	–
96.	SA.43636(2015/X)	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 20 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 20 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej na lata 2014-2020	–	03.11.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc regionalna, pomoc dla MŚP, pomoc na B+R+I, pomoc szkoleniowa, wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego, infrastruktura sportowa i wielofunkcyjna infrastruktura rekreacyjna, infrastruktura lokalna	Minister Rozwoju	–	–	–	2,40	–
97.	SA.43859(2015/X)	Wsparcie nowej inwestycji z Funduszu Strefowego	Ustawa z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 marca 2006 r. w sprawie udzielenia wsparcia nowej inwestycji z Funduszu Strefowego	–	22.08.2015 - 31.12.2020	różne podmioty	pomoc regionalna	Minister Rozwoju	–	–	1,91	2,04	–
98.	SA.43908(2015/X)	Pomoc na realizację inwestycji służących podniesieniu poziomu ochrony środowiska w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na realizację inwestycji służących podniesieniu poziomu ochrony środowiska w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	–	03.12.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc na wcześniejsze dostosowanie do norm unijnych	Marszałkowie województw	–	–	–	0,01	–
99.	SA.44083(2016/X)	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 3 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na Otwarte innowacje - wspieranie transferu technologii w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 3 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na Otwarte innowacje - wspieranie transferu technologii w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	–	09.12.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc regionalna, pomoc dla MŚP na koszty rozpoznania, pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności	Minister Rozwoju, Prezes Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.	–	–	–	–	–

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2014	2015	2016	2017	2018
100.	SA.45374(2016/X)	Wsparcie finansowe udzielane przez Krajowy Fundusz Kapitałowy	Ustawa z dnia 4 marca 2005 r. o Krajowym Funduszu Kapitałowym Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 23 marca 2016 r. w sprawie wsparcia finansowego udzielanego przez Krajowy Fundusz Kapitałowy	–	22.04.2016 - 31.12.2030	MŚP	pomoc na finansowanie ryzyka, pomoc na koszty rozpoznania	Krajowy Fundusz Kapitałowy****	–	–	–	51,36	–
101.	SA.45967(2016/X)	Pożyczki udzielane przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości na innowacyjne przedsięwzięcia w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013	Ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 20 maja 2016 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pożyczek na innowacyjne przedsięwzięcia w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013	–	03.06.2016 - 03.07.2017	MŚP	pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność	Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	–	–	–	6,72	–
102.	SA.46089(2016/X)	Pomoc udzielana w ramach funduszu innowacyjności	Art. 21 ust. 8 ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej	–	24.04.2015 - 31.12.2021	różne podmioty, głównie prowadzące działalność badawczo-rozwojową	Pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe; pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności	Organy podatkowe	–	–	0,58	0,15	–
103.	SA.46100(2017/N)	Polski mechanizm rynku mocy	Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy	07.02.2018	07.02.2018 - 07.02.2030	duży przedsiębiorca, MŚP	pomoc na zapewnienie wystarczalności mocy wytwórczych	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.	–	–	–	–	–
104.	SA.46354(2016/X)	Uchwała nr XXII/160/2016 Rady Miejskiej w Paczkowie z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej dla przedsiębiorców realizujących nowe inwestycje na terenie gminy Paczków	Art. 7 ust. 3 i art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Uchwała nr XXII/160/2016 Rady Miejskiej w Paczkowie z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej dla przedsiębiorców realizujących nowe inwestycje na terenie gminy Paczków	–	16.06.2016 - 31.12.2020	podmioty realizujące nowe inwestycje na terenie gminy Paczków	pomoc regionalna	Burmistrz Gminy Paczków	–	–	–	–	–
105.	SA.46355(2016/X)	Uchwała nr XXIII/169/2016 Rady Miejskiej w Paczkowie z dnia 23 czerwca 2016 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy w następstwie nowych inwestycji na terenie gminy Paczków	Art. 7 ust. 3 i art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Uchwała nr XXIII/169/2016 Rady Miejskiej w Paczkowie z dnia 23 czerwca 2016 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy w następstwie nowych inwestycji na terenie gminy Paczków	–	18.07.2016 - 31.12.2020	podmioty realizujące nowe inwestycje na terenie gminy Paczków	pomoc regionalna	Burmistrz Gminy Paczków	–	–	–	–	–

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2014	2015	2016	2017	2018
106.	SA.46518(2016/X)	Uchwała nr XXIV/179/16 Rady Miejskiej Góry z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie zwolnień przedmiotowych od podatku od nieruchomości na terenie Gminy Góra w celu udzielenia pomocy regionalnej na wspieranie inwestycji początkowych lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z inwestycją początkową	Art. 7 ust. 3 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Uchwała nr XXIV/179/16 Rady Miejskiej Góry z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie zwolnień przedmiotowych od podatku od nieruchomości na terenie Gminy Góra w celu udzielenia pomocy regionalnej na wspieranie inwestycji początkowych lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z inwestycją początkową	–	23.06.2016 - 31.12.2020	podmioty realizujące nowe inwestycje na terenie gminy Góra	pomoc regionalna	Burmistrz Góry	–	–	–	–	–
107.	SA.47260(2017/X)	Pomoc udzielana przez Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na finansowanie ryzyka i dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność	Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 listopada 2016 r. w sprawie udzielania pomocy na finansowanie ryzyka i dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	–	30.11.2016 - 30.06.2021	MŚP	pomoc w formie kapitału podwyższonego ryzyka	Bank Gospodarstwa Krajowego	–	–	–	–	–
108.	SA.47489(2017/X)	Pomoc na dostęp mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców do finansowania w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie udzielania pomocy na dostęp mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców do finansowania w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	–	30.12.2016 - 30.06.2021	MŚP	pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc na finansowanie ryzyka; pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność	Marszałkowie województw	–	–	–	–	–
109.	SA.47690(2017/N)	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców na inwestycje w zakresie budownictwa okrętowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców na inwestycje w zakresie budownictwa okrętowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	15.01.2018	08.03.2018 - 31.12.2020	MŚP	regionalna pomoc inwestycyjna	Marszałek Zachodniopomorski, Marszałek Pomorski	–	–	–	–	–
110.	SA.48058(2017/X)	Pomoc udzielana na realizację inwestycji służących potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych	Art. 22b ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 lutego 2017 r. w sprawie przyznawania oraz rozliczania pomocy publicznej lub pomocy de minimis na realizację inwestycji służących potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych	–	30.03.2017 - 30.06.2021	Duży przedsiębiorca MŚP	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą	Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego	–	–	–	–	–

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2014	2015	2016	2017	2018
111.	SA.48093(2017/X)	Pomoc na realizację projektów w zakresie transportu intermodalnego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 24 listopada 2017 r. w sprawie pomocy publicznej na realizację projektów w zakresie transportu intermodalnego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020	—	31.10.2017 - 31.12.2023	Duży przedsiębiorca MŚP	sektor kolejowy - pomoc na koordynację transportu, transport multimodalny i intermodalny	Dyrektor Centrum Unijnych Projektów Transportowych	—	—	—	—	—
112.	SA.48302(2017/N) (zmiana SA.46575(2016/N))	Przedłużenie programu przymusowej restrukturyzacji banków spółdzielczych i małych banków komercyjnych	Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji banków	02.08.2017	02.08.2017 - 01.08.2018	Duży przedsiębiorca MŚP	sektor bankowy	Minister Finansów Bankowy Fundusz Gwarancyjny	—	—	—	—	—
113.	SA.49404(2017/N) (zmiana SA.48227(2017/N))	Przedłużenie programu gwarancji na rzecz banków w Polsce (07.12.2017-31.05.2018)	Ustawa z dnia 12 lutego 2009 r. o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym	07.12.2017	07.12.2017 - 31.05.2018	Duży przedsiębiorca MŚP	sektor bankowy	Minister Finansów	—	—	—	—	—
114.	SA.50221(2018/X)	Ulga w podatku dochodowym od osób prawnych na działalność B+R dla przedsiębiorców posiadających status centrum badawczo-rozwojowego	Art. 18d ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych	—	01.01.2018 - 30.06.2021	Duży przedsiębiorca MŚP	Pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe; pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności	Urzędy Skarbowe	—	—	—	—	—
115.	SA.50222(2018/X)	Ulga w podatku dochodowym od osób fizycznych na działalność B+R dla przedsiębiorców posiadających status centrum badawczo-rozwojowego	Art. 26e ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych	—	01.01.2018 - 30.06.2021	Duży przedsiębiorca MŚP	Pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe; pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności	Urzędy Skarbowe	—	—	—	—	—
116.	SA.51235(2018/N) (zmiana SA.49404(2017/N))	Przedłużenie programu gwarancji na rzecz banków w Polsce (11.07.2018-30.11.2018)	Ustawa z dnia 12 lutego 2009 r. o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym	11.07.2018	11.07.2018 - 30.11.2018	Duży przedsiębiorca MŚP	sektor bankowy	Minister Finansów	—	—	—	—	—
117.	SA.51403(2018/N) (zmiana SA.48302(2017/N))	Przedłużenie programu przymusowej restrukturyzacji banków spółdzielczych i małych banków komercyjnych (10.08.2018-15.07.2019)	Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji banków	10.08.2018	10.08.2018 - 15.07.2019	Duży przedsiębiorca MŚP	sektor bankowy	Minister Finansów Bankowy Fundusz Gwarancyjny	—	—	—	—	—

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2014	2015	2016	2017	2018
118.	SA.51482(2018/N) (zmiana SA.48256(2017/N))	Przedłużenie programu pomocy w ramach uporządkowanej likwidacji spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (31.08.2018-15.07.2019)	Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa	31.08.2018	31.08.2018 - 15.07.2019	Duży przedsiębiorca MŚP	sektor bankowy	"Bankowy Fundusz Gwarancyjny / Minister Finansów"	-	-	-	-	-
119.	SA.51573(2018/X) (zmiana SA.43595(2015/X))	Pomoc publiczna udzielana przez Bank Gospodarstwa Krajowego w formie gwarancji spłaty kredytów w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	Art. 34a ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2017 r. poz. 2022 i 2433) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego pomocy publicznej w formie gwarancji spłaty kredytów w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	-	01.07.2018 - 31.12.2020	MŚP	regionalna pomoc inwestycyjna	Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego	-	-	-	-	-
120.	SA.51852(2018/X) (zmiana SA.37345 (2015/NN))	Taryfy i premie dla mikro i małych instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE)	Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii	-	13.07.2018 - 30.06.2021	Duży przedsiębiorca MŚP	pomoc operacyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	-	-	-	-	-
121.	SA.51875(2018/X)	Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 13 lipca 2018 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na działalność kulturalną w ramach Programu „Kultura” finansowanego z udziałem środków pochodzących z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego na lata 2014-2021	Art. 28a ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 13 lipca 2018 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na działalność kulturalną w ramach Programu „Kultura” finansowanego z udziałem środków pochodzących z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego na lata 2014-2021	-	07.08.2018 - 30.06.2021	Duży przedsiębiorca MŚP	Pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	-	-	-	-	-
122.	SA.51902(2018/X) (zmiana SA.47260(2018/X))	Pomoc udzielana przez Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na finansowanie ryzyka i dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność	Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 listopada 2016 r. w sprawie udzielania pomocy na finansowanie ryzyka i dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	-	11.01.2018 - 30.06.2021	MŚP	Pomoc na finansowanie ryzyka, pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność	PFR Ventures Sp. z o.o.	-	-	-	-	-
123.	SA.52028(2018/X)	Program pomocy regionalnej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowej inwestycji	Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie pomocy publicznej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowych inwestycji	-	05.09.2018 - 31.12.2020	Duży przedsiębiorca MŚP	Pomoc regionalna - pomoc inwestycyjna	Urzędy skarbowe	-	-	-	-	-

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2014	2015	2016	2017	2018
124.	SA.52423(2018/X)	Pomoc finansowa w ramach programów w obszarze innowacyjności gospodarki	Art. 21a-21i ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej Rozporządzenie Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 20 września 2018 r. w sprawie szczegółowego przeznaczenia oraz szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej w ramach programów w obszarze innowacyjności gospodarki	—	26.10.2018 - 30.06.2021	Duży przedsiębiorca MŚP	Pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe, pomoc na studia wykonalności, pomoc dla klastrów innowacyjnych, pomoc na usługi doradcze, pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność, pomoc szkoleniowa, pomoc na innowacje procesowe i organizacyjne, pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności, pomoc na udział w targach	Minister Przedsiębiorczości i Technologii	—	—	—	—	—
125.	SA.52995(2019/X) (zmiana SA.50968(2018/X))	Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020	Art. 6b ust. 10a ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 13 lipca 2015 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020	—	29.12.2018 - 30.06.2021	MŚP	Pomoc regionalna - pomoc inwestycyjna; pomoc na usługi doradcze, pomoc na udział w targach, pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność, pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności, pomoc szkoleniowa, pomoc na działalność sportową i rekreacyjną	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	—	—	—	—	—
Ogółem													22 158,6

* Lista uwzględnia programy pomocowe obowiązujące w 2018 roku oraz programy, których termin obowiązywania wprawdzie upłynął przed 1 stycznia 2018 r., ale na ich podstawie w 2018 roku udzielono pomocy (w przypadku, gdy pomoc została udzielona na kilka lat, zwłaszcza w formie zwolnień podatkowych, dane o niej mogą być przekazywane przez podmioty udzielające pomocy również po upływie okresu obowiązywania programu; beneficjent nabył bowiem prawo do otrzymania pomocy jeszcze w trakcie tego okresu i zachował je po jego zakończeniu).

** Zgodnie z art. 349 pkt 2) ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce przepisy wykonawcze wydane na podstawie poprzedniego brzmienia art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, tj. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych, jednak nie później niż do 31 sierpnia 2020 r.

*** Dane dotyczące wartości pomocy publicznej dla użytkowników energochłonnych (odbiorców przemysłowych) za lata 2015-2017 zostały opublikowane na stronie Urzędu Regulacji Energetyki <https://bip.ure.gov.pl/bip/wykaz-odbiorcow-przemys/3851,Pomoc-publiczna.html>. Wobec aktualnych uregulowań prawnych zawartych w ustawie o odnawialnych źródłach energii oraz

przepisów wykonawczych do tej ustawy, regulujących zasady funkcjonowania mechanizmów wsparcia odbiorców przemysłowych, wartość pomocy publicznej dla użytkowników energochłonnych (odbiorców przemysłowych) za 2018 rok zostanie uzupełniona przy aktualizacji raportu.

**** W raporcie uwzględniana jest wyłącznie wartość pomocy udzielanej na poziomie inwestorów prywatnych, w wysokości równej kwocie, którą KFK wniesie do funduszu kapitałowego w całym okresie jego działania w formie kapitałowej, dłużnej i dotacyjnej. Pomoc udzielana na poziomie inwestorów prywatnych realizowana jest za pośrednictwem funduszu kapitałowego ze środków przekazanych funduszowi przez KFK. Zatem, w celu uniknięcia uwzględnienia dwa razy tego samego strumienia środków, wartość pomocy udzielonej na poziomie inwestorów prywatnych (inwestorów) nie została uwzględniona w ogólnej wartości pomocy.

Załącznik 2. Lista beneficjentów pomocy indywidualnej udzielonej w 2018 roku

Lp.	Nr programu / sprawy	Data zatwierdzenia przez KE	Nazwa beneficjenta pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Podmioty udzielające pomocy	Przeznaczenie pomocy
1.	SA.52996(2019/X)	28.12.2018	Zarząd Morskiego Portu Gdynia S.A. (pogłębienie toru podejściowego i akwenów wewnętrznych Portu Gdynia - etapy I i III oraz przebudowa nabrzeży w Porcie Gdynia - etapy II i III)	273,0	Centrum Unijnych Projektów Transportowych	Pomoc na rzecz portów morskich
2.	SA.51572(2018/X)	18.06.2018	Zarząd Morskiego Portu Gdynia S.A. (budowa publicznego terminalu promowego w Porcie Gdynia)	108,8	Centrum Unijnych Projektów Transportowych	Pomoc na rzecz portów morskich
3.	SA.36222(2013/N)	08.07.2014	Kopalnia Soli "Wieliczka" S.A. (zastępuje NN 66/2010 od 2014 r.)	74,9	Minister Energii	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
4.	SA.51838(2018/X)	17.07.2018	EME Aero Sp. z o.o.	62,0	Minister Przedsiębiorczości i Technologii	Regionalna pomoc inwestycyjna
5.	SA.52864(2019/X)	04.12.2018	Narodowe Centrum Badań Jądrowych - PolFEL - Polski Laser na Swobodnych Elektronach	28,7	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
6.	SA.52458(2018/X)	23.10.2018	XEOS Sp. z o.o.	20,7	Minister Przedsiębiorczości i Technologii	Regionalna pomoc inwestycyjna
7.	SA.52881(2019/X)	03.12.2018	Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk - NLPQT - Narodowe Laboratorium Fotoniki i Technologii Kwantowych	16,4	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
8.	SA.52867(2019/X)	30.11.2018	Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk - PRACE - Współpraca w zakresie zaawansowanych obliczeń w Europie	14,7	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
9.	SA.53549(2019/X)	31.12.2018	Michelin Polska S.A.	11,9	Minister Przedsiębiorczości i Technologii	Regionalna pomoc inwestycyjna
10.	SA.51996(2018/X)	11.08.2018	BASF Polska Sp. z o.o.	10,9	Minister Przedsiębiorczości i Technologii	Regionalna pomoc inwestycyjna
11.	SA.51903(2018/X)	31.07.2018	Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Centrum Techniki Morskiej S.A. - Polska Sieć Laboratoriów EMC (EMC-LabNET)	10,0	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
12.	SA.52868(2019/X)	18.08.2017	Akademia Górniczo-Hutnicza - PRACE - Współpraca w zakresie zaawansowanych obliczeń w Europie	9,5	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
13.	SA.52883(2019/X)	03.12.2018	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu - NLPQT - Narodowe Laboratorium Fotoniki i Technologii Kwantowych	9,2	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
14.	SA.52869(2019/X)	30.11.2018	Politechnika Gdańska - PRACE - Współpraca w zakresie zaawansowanych obliczeń w Europie	7,5	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
15.	SA.52880(2019/X)	03.12.2018	Politechnika Wrocławska - NLPQT - Narodowe Laboratorium Fotoniki i Technologii Kwantowych	7,4	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
16.	SA.52472(2018/X)	15.10.2018	ATOS Sp. z o.o., Sp. k.	7,2	Minister Przedsiębiorczości i Technologii	Regionalna pomoc inwestycyjna
17.	SA.38122(2014/N)	10.06.2014	Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze (kopalnie węgla kamiennego "Guido" oraz "Królwa Luiza")	6,0	Minister Energii	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
18.	SA.52877(2019/X)	03.12.2018	Uniwersytet Warszawski - NLPQT - Narodowe Laboratorium Fotoniki i Technologii Kwantowych	5,9	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
19.	SA.52870(2019/X)	30.11.2018	Politechnika Wrocławska - PRACE - Współpraca w zakresie zaawansowanych obliczeń w Europie	5,8	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą

Lp.	Nr programu / sprawy	Data zatwierdzenia przez KE	Nazwa beneficjenta pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Podmioty udzielające pomocy	Przeznaczenie pomocy
20.	SA.52882(2019/X)	03.12.2018	Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej - NLPQT - Narodowe Laboratorium Fotoniki i Technologii Kwantowych	3,6	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
21.	SA.52874(2019/X)	10.12.2018	Valeo Autosystemy Sp. z o.o. (Centrum B+R)	3,3	Minister Przedsiębiorczości i Technologii	Regionalna pomoc inwestycyjna
22.	SA.52873(2019/X)	10.12.2018	Valeo Autosystemy Sp. z o.o. (Produkcja)	3,0	Minister Przedsiębiorczości i Technologii	Regionalna pomoc inwestycyjna
23.	SA.52659(2018/X)	13.11.2018	Małopolskie Centrum Nauki COGITEON	2,0	Marszałek Małopolski	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
24.	SA.52004(2018/X)	31.08.2018	Arrow Services Sp. z o.o.	1,9	Minister Przedsiębiorczości i Technologii	Regionalna pomoc inwestycyjna
25.	SA.52878(2019/X)	03.12.2018	Instytut Chemii Fizycznej Polskiej Akademii Nauk - NLPQT - Narodowe Laboratorium Fotoniki i Technologii Kwantowych	1,8	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
26.	SA.53548(2019/X)	27.12.2018	Varroc Lighting Systems Sp. z o.o.	1,7	Minister Przedsiębiorczości i Technologii	Regionalna pomoc inwestycyjna
27.	SA.52879(2019/X)	03.12.2018	Politechnika Śląska - NLPQT - Narodowe Laboratorium Fotoniki i Technologii Kwantowych	1,7	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
28.	SA.52871(2019/X)	30.11.2018	Politechnika Częstochowska - PRACE - Współpraca w zakresie zaawansowanych obliczeń w Europie	1,6	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
29.	SA.52600(2018/X)	10.05.2018	Muzeum Historyczne Miasta Krakowa	1,4	Prezydent Miasta Kraków	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
30.	SA.52718(2018/X)	06.12.2018	TRW Steering Systems Poland Sp. z o.o.	1,3	Minister Przedsiębiorczości i Technologii	Regionalna pomoc inwestycyjna
31.	SA.50777(2018/X)	06.03.2018	JCommerce S.A.	1,1	Minister Przedsiębiorczości i Technologii	Regionalna pomoc inwestycyjna
32.	SA.53320(2019/X)	19.12.2018	Toruńska Agenda Kulturalna	1,1	Marszałek Kujawsko-Pomorski	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
33.	SA.52876(2019/X)	30.11.2018	Politechnika Łódzka - PRACE - Współpraca w zakresie zaawansowanych obliczeń w Europie	1,1	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
34.	SA.52875(2019/X)	30.11.2018	Politechnika Świętokrzyska - PRACE - Współpraca w zakresie zaawansowanych obliczeń w Europie	1,0	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
35.	SA.52872(2019/X)	30.11.2018	Politechnika Białostocka - PRACE - Współpraca w zakresie zaawansowanych obliczeń w Europie	1,0	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
36.	SA.53325(2019/X)	19.12.2018	Fundacja Tumult	1,0	Marszałek Kujawsko-Pomorski	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
37.	SA.53318(2019/X)	19.12.2018	Fundacja Biuro Kultury	0,46	Marszałek Kujawsko-Pomorski	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
38.	SA.53326(2019/X)	19.12.2018	Opera Nova w Bydgoszczy	0,21	Marszałek Kujawsko-Pomorski	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
39.	SA.53328(2019/X)	19.12.2018	SOS Music Remigiusz Trawiński i Wojciech Zaguła sp.j.	0,20	Marszałek Kujawsko-Pomorski	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
40.	SA.53317(2019/X)	19.12.2018	Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” w Toruniu	0,16	Marszałek Kujawsko-Pomorski	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego

Lp.	Nr programu / sprawy	Data zatwierdzenia przez KE	Nazwa beneficjenta pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Podmioty udzielające pomocy	Przeznaczenie pomocy
41.	SA.53334(2019/X)	19.12.2018	Fundacja MUZEUM ZIEMI CHEŁMIŃSKIEJ	0,15	Marszałek Kujawsko-Pomorski	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
42.	SA.53337(2019/X)	19.12.2018	Fundacja „Serca bicie”	0,15	Marszałek Kujawsko-Pomorski	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
43.	SA.53336(2019/X)	19.12.2018	Fundacja Nowa Sztuka Wet Music	0,14	Marszałek Kujawsko-Pomorski	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
44.	SA.53322(2019/X)	19.12.2018	Fundacja Czarny Karzeł	0,13	Marszałek Kujawsko-Pomorski	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
45.	SA.53316(2019/X)	19.12.2018	HiFly spółka cywilna Arkadiusz Iwański, Arkadiusz Wiśniewski	0,12	Marszałek Kujawsko-Pomorski	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
46.	SA.53329(2019/X)	19.12.2018	Stowarzyszenie Artystycznego Eljazz	0,11	Marszałek Kujawsko-Pomorski	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
47.	SA.53327(2019/X)	19.12.2018	Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Świeciu	0,10	Marszałek Kujawsko-Pomorski	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
48.	SA.53332(2019/X)	19.12.2018	FUNDACJA EMIC	0,09	Marszałek Kujawsko-Pomorski	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
49.	SA.53335(2019/X)	19.12.2018	Fundacja Nie-Art	0,09	Marszałek Kujawsko-Pomorski	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
50.	SA.53321(2019/X)	19.12.2018	Toruńska Orkiestra Symfoniczna	0,07	Marszałek Kujawsko-Pomorski	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
51.	SA.53319(2019/X)	19.12.2018	Teatr Polski im. Hieronima Konieczki w Bydgoszczy	0,06	Marszałek Kujawsko-Pomorski	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
52.	SA.53315(2019/X)	19.12.2018	Centrum Kultury Dwór Artusa	0,06	Marszałek Kujawsko-Pomorski	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
53.	SA.53330(2019/X)	19.12.2018	Teatr „Baj Pomorski”	0,05	Marszałek Kujawsko-Pomorski	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
54.	SA.53331(2019/X)	19.12.2018	Miejskie Centrum Kultury w Bydgoszczy	0,05	Marszałek Kujawsko-Pomorski	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
55.	SA.53333(2019/X)	19.12.2018	Fundacja FARBIARNIA	0,05	Marszałek Kujawsko-Pomorski	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
Ogółem				722,6		

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

**RAPORT O POMOCY *DE MINIMIS* W POLSCE
UDZIELONEJ PRZEDSIĘBIORCOM
W 2018 ROKU**

Warszawa, listopad 2019 roku

Raport został opracowany przez Departament Monitorowania Pomocy Publicznej UOKiK

SPIS TREŚCI

I. POMOC <i>DE MINIMIS</i> I KOMPETENCJE PREZESA UOKIK	4
II. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA	7
III. POMOC <i>DE MINIMIS</i> W UJĘCIU PRZEKROJOWYM	11
1. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według jej rodzaju	11
2. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według form pomocy	12
3. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według podstaw prawnych	16
4. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według podmiotów udzielających pomocy	18
5. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według województw	23
6. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według formy prawnej beneficjenta pomocy	26
7. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według wielkości beneficjentów	27
8. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według źródła pochodzenia pomocy	29
IV. PODSUMOWANIE	30

I. POMOC *DE MINIMIS* I KOMPETENCJE PREZESA UOKIK

Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1, dalej: rozporządzenie 1407/2013)¹, pomoc, której wartość dla danego beneficjenta w okresie trzech kolejnych lat podatkowych nie przekracza 200 tys. euro lub 100 tys. euro w sektorze transportu drogowego towarów (uwzględnia się wszelką pomoc *de minimis* otrzymaną przez danego przedsiębiorcę, niezależnie od jej źródła i przeznaczenia), czyli tzw. *pomoc de minimis*, nie wpływa na handel między państwami członkowskimi i/lub nie zakłóca bądź nie grozi zakłóceniem konkurencji i dlatego nie podlega art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)².

Ponadto od 29 kwietnia 2012 roku obowiązuje rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (dalej: rozporządzenie 360/2012)³, które określa warunki dopuszczalności pomocy *de minimis* stanowiącej rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym. Limit dla tego rodzaju pomocy wynosi 500 tys. euro w ciągu 3 lat podatkowych i związany jest ściśle z usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym. Zgodnie z rozporządzeniem, pomoc tę można łączyć z innymi rodzajami pomocy *de minimis* do wysokości 500 tys. euro w ciągu 3 kolejnych lat podatkowych.

W związku z brakiem wpływu na handel wewnątrzunijny, pomoc *de minimis* nie jest szczegółowo omawiana w sporządzanym corocznie przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów *Raporcie o pomocy publicznej*. Ze względu jednak na to, że co roku łączna wartość pomocy *de minimis* jest stosunkowo duża (w roku 2018 wyniosła 5 852,9 mln zł)⁴, od 2008 roku Prezes UOKiK przygotowuje odrębny raport dotyczący tej pomocy. Niniejszy raport dotyczy pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom w 2018 roku.

Jednocześnie należy wyjaśnić, iż niniejszy raport dotyczy wszelkiej pomocy udzielanej zgodnie z rozporządzeniem 1407/2013. Biorąc pod uwagę fakt, iż rozporządzenie to, co do zasady, stosuje się również do pomocy w sektorze przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych⁵, niniejszy raport obejmuje również pomoc *de minimis* w tym sektorze. Raport obejmuje także pomoc *de minimis* stanowiącą rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym zgodnie z rozporządzeniem 360/2012.

Raport nie uwzględnia natomiast pomocy *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie, o której mowa w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

¹ Rozporządzenie to obowiązuje od 1 stycznia 2014 r., wcześniej pomoc *de minimis* była uregulowana rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5, z późn. zm.).

² Wersja skonsolidowana Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej - Dz. Urz. UE C 202 z 7.06.2016, str. 47.

³ Dz. Urz. UE L 114 z 26.04.2012, str. 8, z późn. zm.

⁴ Wszystkie dane liczbowe dotyczące pomocy *de minimis* udzielonej w 2018 roku zostały przedstawione według stanu na dzień 10 czerwca 2019 r.

⁵ Wyjątki w tym zakresie określone zostały w art. 1 ust. 1 lit. c rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*.

*do pomocy de minimis w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 9)*⁶. Pomoc *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie jest monitorowana przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Zgodnie z rozporządzeniem 1407/2013 oraz rozporządzeniem 360/2012:

- łączna kwota pomocy *de minimis* dla danego beneficjenta nie może przekroczyć 200 tys. euro w okresie trzech kolejnych lat podatkowych, 100 tys. euro w sektorze transportu drogowego towarów oraz 500 tys. euro w zakresie finansowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym,
- pomoc *de minimis* musi być „przejrzysta”, tzn. musi istnieć możliwość obliczenia *ex ante* ekwiwalentu dotacji brutto bez potrzeby przeprowadzania oceny ryzyka,
- pomoc *de minimis* nie może być łączona z pomocą publiczną w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych, w przypadku gdyby taka kumulacja miała skutkować przekroczeniem poziomu intensywności tej pomocy publicznej,
- w niektórych sektorach możliwość udzielania pomocy *de minimis* podlega szczególnym zasadom, wykluczającym lub ograniczającym możliwości jej udzielania (dotyczy to produkcji rolnej, rybołówstwa, akwakultury i transportu),
- pomocy *de minimis* stanowiącej rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym nie można łączyć z żadną rekompensatą w odniesieniu do tych samych usług bez względu na to, czy stanowi ona pomoc państwa czy nie.

Zgodnie z art. 6 rozporządzenia 1407/2013 oraz art. 3 rozporządzenia 360/2012, przed przyznaniem pomocy *de minimis* państwo członkowskie musi uzyskać od podmiotu ubiegającego się o tę pomoc oświadczenie w formie pisemnej lub elektronicznej na temat wszelkiej pomocy *de minimis* przyznanej mu w ciągu bieżącego roku oraz dwóch poprzedzających go lat. Zobowiązanie to zostało odzwierciedlone w art. 37 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej⁷, zgodnie z którym przedsiębiorca ubiegający się o pomoc *de minimis* ma obowiązek przedstawienia wszystkich zaświadczeń (lub oświadczenia) o wielkości takiej pomocy otrzymanej w powyższym okresie lub oświadczenia o nieotrzymaniu pomocy.

Zaświadczenia o pomocy *de minimis*, o których szczegółowo mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy *de minimis* i pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie⁸, wydawane są beneficjentowi pomocy *de minimis* przez podmiot udzielający tego rodzaju pomocy na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej. Umożliwiają one weryfikowanie nieprzekraczania przez przedsiębiorcę właściwych limitów, o których mowa powyżej. W sytuacji, gdy limit ten zostałby przekroczony poprzez udzielenie nowej pomocy, organ, do którego zwrócił się wnioskodawca, zobowiązany jest odmówić udzielenia takiej pomocy.

Zadaniem Prezesa UOKiK w zakresie pomocy *de minimis* jest przede wszystkim monitorowanie jej udzielania, to jest gromadzenie przesyłanych sprawozdań o udzielonej pomocy *de minimis* w centralnej, na bieżąco aktualizowanej bazie danych o udzielonej

⁶ Rozporządzenie to obowiązuje od 1 stycznia 2014 r., wcześniej pomoc *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie była uregulowana rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1535/2007 z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy *de minimis* w sektorze produkcji rolnej (Dz. Urz. UE L 337 z 21.12.2007, str. 35, z późn. zm.).

⁷ Dz. U. z 2018 r. poz. 362, z późn. zm.

⁸ Dz. U. z 2018 r. poz. 350.

pomocy *de minimis* (obsługiwanej przez aplikację SHRIMP). Baza ta, tzw. centralny rejestr pomocy publicznej, umożliwi podmiotom udzielającym pomocy *de minimis* dodatkową weryfikację bezpośrednio przed udzieleniem pomocy (na zasadzie dostępu *on-line*) wielkości pomocy *de minimis* otrzymanej już przez danego beneficjenta, a w konsekwencji zbadania możliwości udzielenia mu kolejnej pomocy przy uwzględnieniu obowiązującego limitu. Podmioty udzielające pomocy są zobowiązane do przekazywania poprzez aplikację SHRIMP sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej albo informacji o nieudzieleniu takiej pomocy w danym okresie sprawozdawczym. Zatem, na mocy art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, zapewniona została kompletność danych o udzielonej pomocy *de minimis* w 2018 roku.

Ponadto, rola Prezesa UOKiK w zakresie udzielania pomocy *de minimis* sprowadza się do zapewnienia zgodności projektów programów tej pomocy z przepisami rozporządzenia 1407/2013 oraz rozporządzenia 360/2012 i obejmuje m.in.:

- aktywne uczestnictwo w procesie legislacyjnym w odniesieniu do projektów aktów prawnych będących podstawami prawnymi udzielania pomocy *de minimis* (zgłaszanie uwag i propozycji sformułowań konkretnych przepisów),
- zgłaszanie w terminie 14 dni zastrzeżeń do projektów programów pomocowych *de minimis* w zakresie przejrzystości planowanej pomocy,
- zgłaszanie organom udzielającym pomocy *de minimis* informacji o zidentyfikowanych nieprawidłowościach w jej udzielaniu (niezgodność z przepisami rozporządzenia 1407/2013 oraz rozporządzenia 360/2012) oraz sprawozdawaniu (brak sprawozdań, niezgodności z zaświadczeniami *de minimis*).

Niniejszy raport został opracowany na podstawie informacji zawartych w sprawozdaniach przekazywanych do Prezesa UOKiK przez podmioty udzielające pomocy. Przy sporządzaniu niniejszego raportu przyjęto metodologię analogiczną do zastosowanej przy opracowaniu *Raportu o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2018 roku*.

II. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA

Tabela 1 Statystyka ogólna

Wskaźniki	2017	2018
Liczba podmiotów, które udzieliły pomocy <i>de minimis</i>	3,6 tys.	3,6 tys.
Liczba beneficjentów, którzy otrzymali pomoc	269 tys.	253 tys.
Liczba przypadków pomocy	788 tys.*	732 tys.*
Liczba przypadków przypadających średnio na jednego beneficjenta	2,9	2,9
Wielkość pomocy <i>de minimis</i> przypadająca średnio na jednego beneficjenta	24,6 tys. zł (5,8 tys. euro**)	23,1 tys. zł (5,4 tys. euro**)

*Liczba przypadków pomocy jest kilkakrotnie wyższa od liczby beneficjentów, m.in. z następujących względów:

- możliwości korzystania przez jednego beneficjenta z pomocy o różnej formie, źródle pochodzenia,
- wykazywania 4 razy w roku (na dzień udzielenia) pomocy w formie ustawowego zwolnienia osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą z podatku od nieruchomości,
- możliwości dokonywania korekt ujemnych przez organy podatkowe w przypadku niewywiązania się przez beneficjenta z układu ratalnego spłaty podatku wynikającego z decyzji.

**Przyjmując średnie kursy: w 2017 r. 1 euro = 4,2576 zł, w 2018 r. 1 euro = 4,2623 zł.

Tabela 2 Wartość pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom w 2018 roku

Ogólna wartość pomocy <i>de minimis</i>	2018		
	mln zł	mln euro	% PKB
	5 852,9	1 373,2	0,28

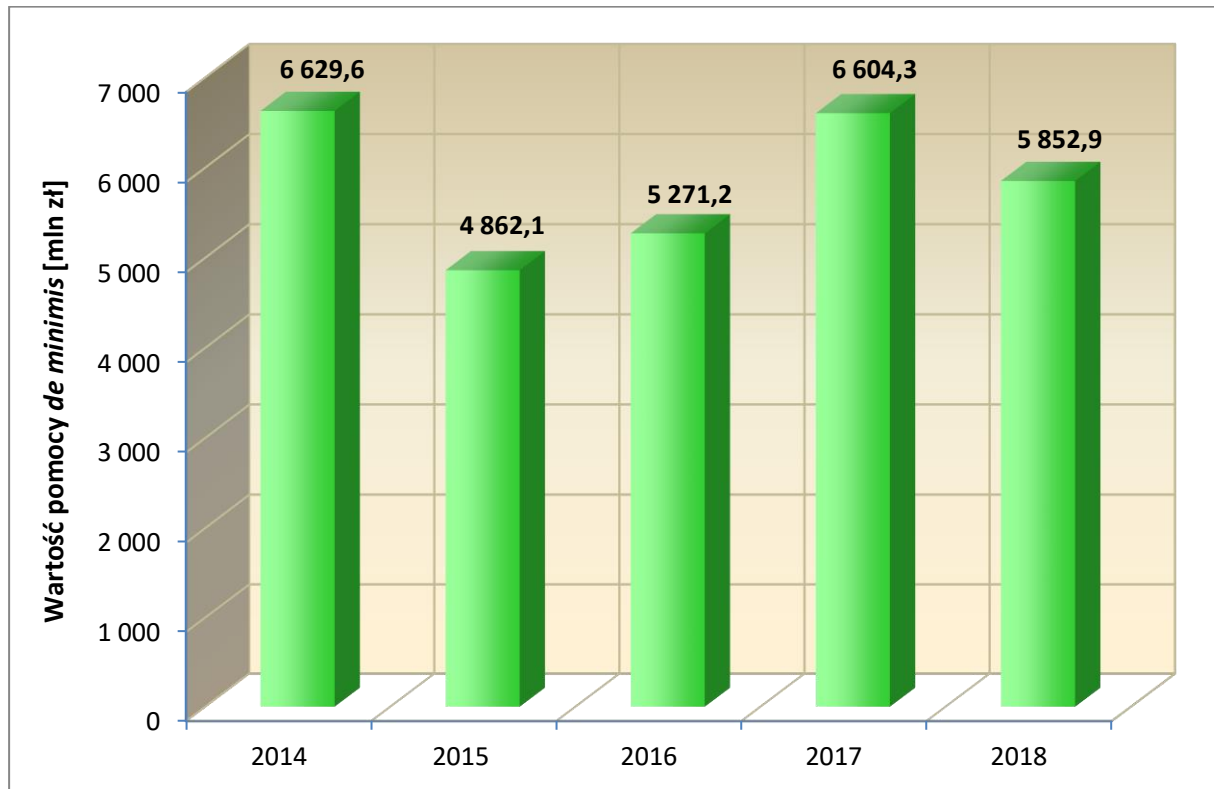
Analiza sprawozdań podmiotów udzielających pomocy wykazała, że ogólna wartość pomocy *de minimis* udzielonej w 2018 roku wyniosła 5 852,9 mln zł, co stanowi 1 373,2mln euro⁹. Pomoc *de minimis* udzielona przedsiębiorcom w 2018 roku stanowiła **0,28 proc. PKB**.

W porównaniu z rokiem poprzednim, w 2018 roku odnotowano mniejszą o ok. 15 tys. liczbę beneficjentów pomocy *de minimis*. W 2018 r. o ok. 55 tys. spadła przypadków pomocy *de minimis* niż w roku 2017, co przelożyło się na spadek wartości pomocy o ok. 750 mln zł.

Na wykresie 1 przedstawiono wartość pomocy *de minimis* udzielonej w latach 2014-2018. W 2015 roku wartość udzielonej pomocy wyniosła 4 862,1 mln zł, co oznaczało spadek o ok. 25 proc. w porównaniu z rokiem 2014. Następnie jej wartość zaczęła ponownie rosnąć - w roku 2016 o ponad 8 proc., a w 2017 roku o ponad 25 proc. Natomiast w 2018 roku wartość pomocy *de minimis* spadła w stosunku do roku poprzedniego o ponad 11 proc.

⁹ Przyjmując średni kurs w 2018 roku: 1 euro = 4,2623 zł.

Wykres 1 Wartość pomocy *de minimis* udzielonej w latach 2014-2018

W 2015 roku spadek wartości udzielonej pomocy był związany głównie ze zmniejszeniem wartości pomocy udzielanej w ramach *ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*¹⁰, *ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości*¹¹ oraz *ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013*¹². Spadek wynikał głównie z zakończenia projektów realizowanych w ramach programów unijnych perspektywy finansowej 2007-2013, a tym samym zmniejszenia wartości udzielanej pomocy *de minimis*.

Mimo dalszego znacznego spadku pomocy udzielanej na podstawie ww. ustaw, w 2016 roku ogólna wartość pomocy *de minimis* wzrosła. Wynikało to przede wszystkim ze zwiększenia wartości pomocy udzielanej na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*¹³. Na większą skalę zaczęto też udzielać pomocy w ramach *ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020*¹⁴ oraz *ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych*¹⁵.

¹⁰ Dz. U. z 2019 r. poz. 1295.

¹¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 310, z późn. zm.

¹² Dz. U. z 2018 r. poz. 1936, z późn. zm.

¹³ Dz. U. z 2019 r. poz. 1482, z późn. zm.

¹⁴ Dz. U. z 2018 r. poz. 1431, z późn. zm.

¹⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 300, z późn. zm.

W 2017 roku nastąpił znaczny wzrost pomocy (o ponad 25 proc. w stosunku do roku poprzedniego), wynikający w dużej mierze ze zwiększenia wartości pomocy udzielanej w ramach projektów unijnych finansowanych ze środków perspektywy finansowej 2014-2020. Znacząco wzrosła pomoc udzielana na podstawie *ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020* oraz *ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości*. W 2017 roku rozpoczęto również udzielanie pomocy na podstawie *ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020*¹⁶.

Spadek wartości pomocy w 2018 roku wynikał przede wszystkim ze znacznego zmniejszenia (o ponad 40 proc.) wartości pomocy udzielanej na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*. O ok. 20 proc. zmniejszyła się również wartość pomocy udzielonej na podstawie *ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości*. Przehodziło się to na ogólny spadek wartości pomocy *de minimis* w 2018 roku, pomimo dalszego wzrostu, zapoczątkowanego w 2017 roku, wartości pomocy udzielanej na podstawie *ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020* oraz *ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020*. Szczegóły zostały przedstawione w dalszej części raportu.

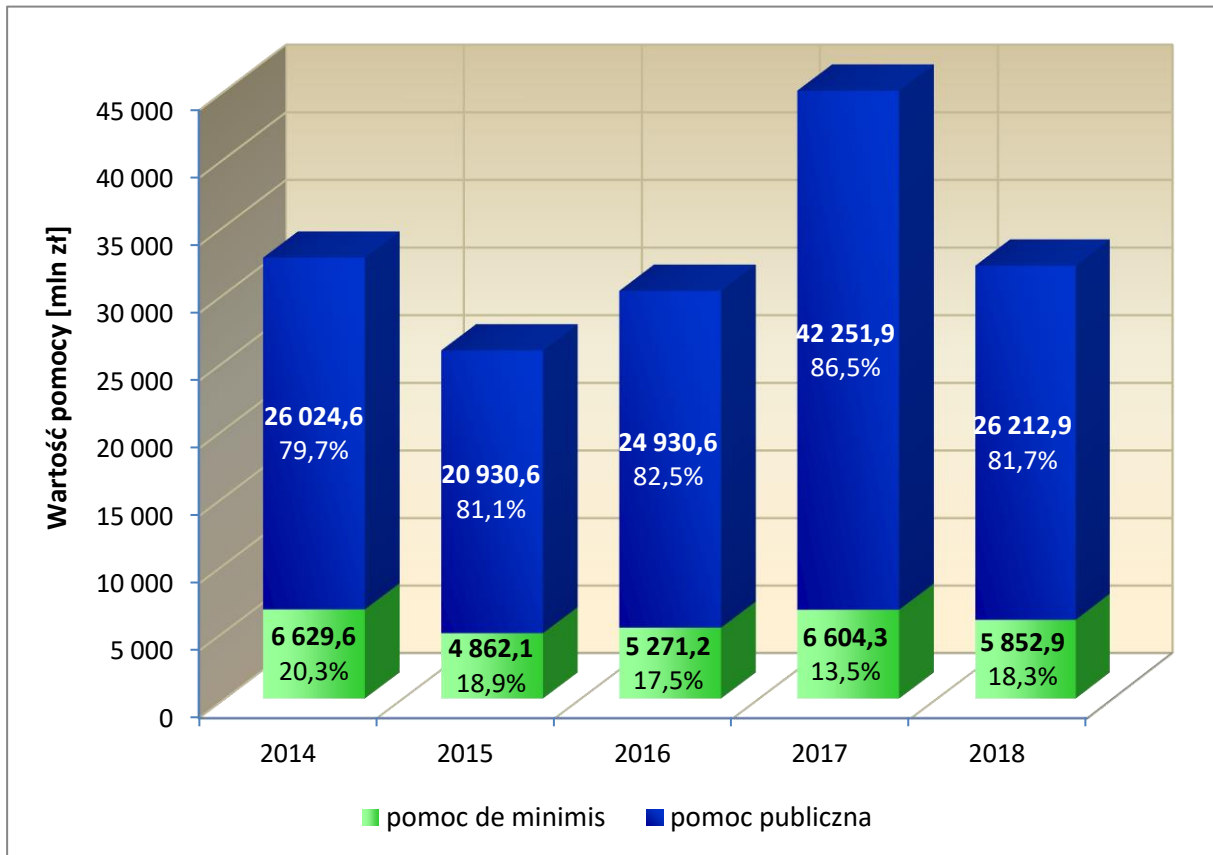
Z porównania wielkości udzielonej pomocy publicznej spełniającej przesłanki art. 107 ust. 1 TFUE¹⁷ i pomocy *de minimis* wynika, że pomocy *de minimis* udziela się zdecydowanie mniej, co jest zrozumiałe ze względu na ograniczenie wielkości pomocy *de minimis* możliwej do otrzymania przez jednego przedsiębiorcę. W latach 2014-2015 jej udział wynosił ok. 20 proc. Warto zauważyć, że spadek wartości całkowitej udzielonej pomocy w 2015 roku i ponowny wzrost w latach 2016-2017 nie wpłynął znacząco na udział pomocy *de minimis* - nastąpił jedynie nieznaczny spadek jej udziału do poziomu ok. 14 proc. w 2017 roku. Natomiast w 2018 roku, udział pomocy *de minimis* wzrósł do ok. 18 proc., mimo spadku wartości całkowitej udzielonej pomocy.

W całym omawianym okresie (2014-2018) tendencja zmian wartości pomocy publicznej (wzrost lub spadek) była zbieżna z tendencją zmian pomocy *de minimis*. W 2015 roku pomoc *de minimis* spadła aż o 27 proc., a pomoc publiczna o 20 proc., natomiast w 2016 roku odnotowano powrót tendencji wzrostowej - pomoc *de minimis* zwiększyła się o ponad 8 proc., a pomoc publiczna o 19 proc. W 2017 roku zmiany były jeszcze bardziej wyraźne - wartość pomocy *de minimis* wzrosła o 28 proc., natomiast pomocy publicznej o 64 proc. Było to skutkiem udzielania znacznej pomocy publicznej z przeznaczeniem na rozwój regionalny, prace badawczo-rozwojowe i innowacyjne oraz rozwój sektora telekomunikacyjnego w ramach projektów unijnych finansowanych ze środków perspektywy finansowej 2014-2020. W 2018 roku nastąpił ponowny spadek do poziomu z 2016 roku: wartość pomocy *de minimis* spadała o 11 proc., a pomocy publicznej o 38 proc.

¹⁶ Dz. U. z 2018 r. poz. 627, z późn. zm.

¹⁷ Dalej zwana także pomocą publiczną.

Wykres 2 Wartość pomocy publicznej spełniającej przesłanki art. 107 ust. 1 TFUE i pomocy *de minimis* udzielonej w latach 2014-2018

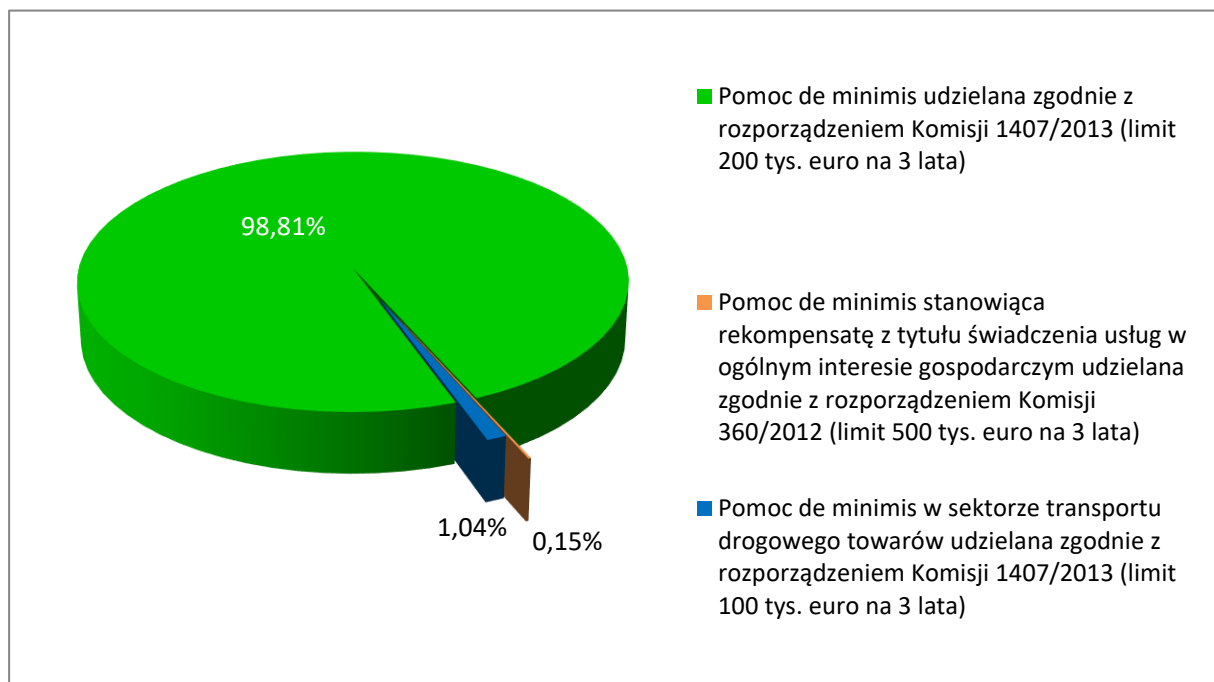

III. POMOC *DE MINIMIS* W UJĘCIU PRZEKROJOWYM

1. Pomoc *de minimis* w podziale według jej rodzaju

W 2018 roku najwięcej pomocy *de minimis* (5 783,5 mln zł, tj. 98,81 proc.) udzielono zgodnie z rozporządzeniem 1407/2013, gdzie limit dla jednego przedsiębiorcy wynosi 200 tys. euro na 3 lata podatkowe. Pozostałe rodzaje pomocy *de minimis* stanowiły niewielki odsetek pomocy udzielonej w 2018 roku. Pomoc *de minimis* w sektorze transportu drogowego towarów (limit 100 tys. euro na 3 lata podatkowe) udzielana zgodnie z rozporządzeniem 1407/2013 stanowiła jedynie 1,04 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis* (60,9 mln zł). Najmniej udzielono jej natomiast zgodnie z rozporządzeniem 360/2012 (limit 500 tys. euro na 3 lata podatkowe) - 8,5 mln zł, co stanowiło zaledwie 0,15 proc. Powyższe dane zostały przedstawione na wykresie 3.

Wykres 3 Wartość pomocy *de minimis* w 2018 r. według jej rodzaju

2. Pomoc *de minimis* w podziale według form pomocy

W niniejszym raporcie dokonano analizy form pomocy *de minimis* w ramach czterech grup oznaczonych literami A, B, C i D. W każdej grupie wyróżniono podgrupy, którym przypisano cyfrę 1 lub 2, w zależności od tego, czy następuje przepływ środków finansowych z budżetu (1), czy też pomoc jest związana z uszczupleniem wpływów budżetowych (2). Do poszczególnych grup i podgrup zaliczono formy pomocy przedstawione w tabeli 3.

Tabela 3 Formy pomocy *de minimis* udzielonej w 2018 roku

Grupa	Podgrupa	Forma pomocy
A dotacje i ulgi podatkowe	A1	dotacje i inne bezzwrotne świadczenia
		dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (bezpośrednio dla przedsiębiorców)
		inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych lub realizacją ich zadań statutowych
		refundacje
		rekompensaty
	A2	zwolnienie z podatku
		odliczenie od podatku
		obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku
		obniżenie wysokości opłaty
		zwolnienie z opłaty
		zaniechanie poboru podatku
		zaniechanie poboru opłaty
		umorzenie w całości lub części zaległości podatkowej wraz z odsetkami
		umorzenie w całości lub części odsetek od zaległości podatkowej
		umorzenie opłaty i w całości lub części odsetek za zwłokę z tytułu opłaty (składki, wpłaty, kary)
		umorzenie kar
		oddanie do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych dla przedsiębiorcy od oferowanych na rynku
		zbycie mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku
		umorzenie kosztów egzekucyjnych
		jednorazowa amortyzacja
umorzenie kosztów procesu sądowego		

B subsydia kapitałowo- inwestycyjne	B1	wniesienie kapitału do spółki
C tzw. „miękkie kredytowanie”	C1	pożyczki, kredyty preferencyjne
		dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (dla banków)
		pożyczki warunkowo umorzone
	C2	odroczenie lub rozłożenie na raty płatności podatku lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę
		odroczenie lub rozłożenie na raty płatności opłaty (składki, wpłaty), zaległej opłaty (składki, wpłaty, kary) lub zaległej opłaty (składki, wpłaty, kary) wraz z odsetkami
		odroczenie lub rozłożenie na raty płatności kary
		odroczenie lub rozłożenie na raty kosztów egzekucyjnych
		odroczenie lub rozłożenie na raty odsetek
	odroczenie lub rozłożenie na raty kosztów sądowych	
D	D1	poręczenia i gwarancje
E inne		

Wśród form pomocy *de minimis*, podobnie jak w 2017 roku, dominowały formy pomocy z grupy A, tj. dotacje i ulgi podatkowe (4 874,5 mln zł), których udział w porównaniu z poprzednim rokiem nieznacznie zmalał, osiągając nieco ponad 83 proc.

Spadek wartości pomocy *de minimis* nastąpił w grupie B, czyli subsydiach kapitałowo-inwestycyjnych. Pomoc udzielona w 2018 roku wyniosła 6,6 mln zł (0,1 proc. całej pomocy *de minimis*) i była niższa o 1,9 mln zł (o ok. 22 proc.) w stosunku do roku poprzedniego.

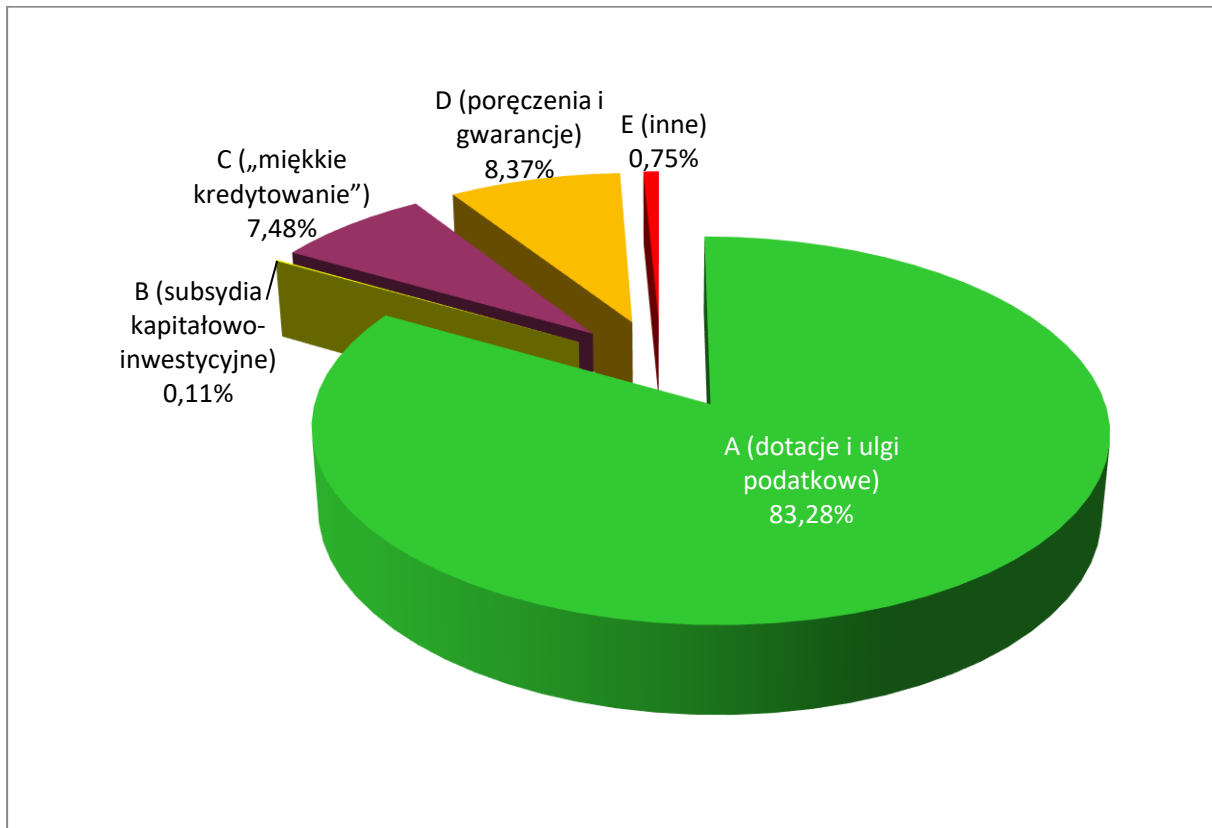
Wartość pomocy *de minimis* udzielonej w formie pomocy z grupy C, czyli tzw. „miękkiego kredytowania”, osiągnęła wartość 437,8 mln zł (7,5 proc. pomocy *de minimis* ogółem), co oznacza wzrost o 105,5 mln zł (o ok. 30 proc.) w porównaniu z rokiem poprzednim.

Pomoc *de minimis* z grupy D (poręczenia i gwarancje kredytowe) pozostała na zbliżonym poziomie jak w roku ubiegłym i wyniosła w 2018 roku 490,1 mln zł (ok. 8,4 proc. całej pomocy *de minimis*).

Pomoc *de minimis* stanowiąca grupę E, niedająca się zakwalifikować do żadnej z powyższych grup, wyniosła w 2018 roku 43,8 mln zł.

Podsumowując, zaobserwowany w 2018 roku spadek wartości udzielonej pomocy *de minimis* w porównaniu z rokiem 2017, przełożył się na zmniejszenie wartości pomocy udzielonej w poszczególnych formach. Największy spadek wartości wystąpił w podgrupie A1 - pomoc udzielana w formie **dotacji i refundacji** była mniejsza o 826,3 mln zł w (o ok. 15 proc.) w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Wykres 4 Formy pomocy *de minimis* udzielonej w 2018 roku

Analizując bardziej szczegółowo strukturę pomocy *de minimis* w podziale według formy pomocy zauważyć można zdecydowaną przewagę dotacji i refundacji (podgrupa A1), które stanowiły 78,31 proc. (spadek udziału o ponad 3,6 punktu procentowego¹⁸ w porównaniu z rokiem poprzednim) całej pomocy *de minimis* udzielonej w 2018 roku.

Drugiej co do wielkości pomocy *de minimis* udzielono w formie poręczeń i gwarancji (grupa D1), przy czym jej udział w ogólnej wartości udzielonej pomocy w 2018 roku nieznacznie wzrósł (z 7,43 proc. w 2017 roku do 8,37 proc. w 2018 roku).

Udział ulg podatkowych (podgrupa A2) w ogólnej wartości pomocy *de minimis* także wzrósł (z 4,51 proc. do 4,97 proc.).

W przypadku podgrupy C2 (odroczenia, rozłożenia na raty) udział wzrósł z 2,75 proc. w 2017 roku do 4,8 proc. w 2018 roku). W omawianej podgrupie pomoc *de minimis* była przyznawana głównie w formie rozkładania na raty opłat, składek, wpłat i zaległości podatkowych, w tym wraz z odsetkami. Z kolei pomoc w formie pożyczek preferencyjnych (podgrupa C1) wzrosła z 2,28 proc. do 2,68 proc. Zmniejszył się natomiast nieznacznie udział (w ogólnej pomocy *de minimis*) pomocy udzielonej w formie wniesienia kapitału (podgrupa B1) - z 0,13 proc. w 2017 roku do 0,11 proc. w 2018 roku.

Szczegółowe dane na ten temat zawarte są w tabeli 4.

¹⁸ Dalej także p.p.

Tabela 4 Struktura pomocy *de minimis* w poszczególnych formach pomocy

Forma pomocy	2017			2018		
	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w grupie	Udział w pomocy <i>de minimis</i> ogółem	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w grupie	Udział w pomocy <i>de minimis</i> ogółem
Grupa A - Dotacje i subsydia podatkowe ogółem	5 707,4	100,00%	86,42%	↓ 4 874,5	100,00%	83,28%
A1 - dotacje i refundacje	5 409,6	94,78%	81,91%	↓ 4 583,3	94,03%	78,31%
A2 - ulgi podatkowe	297,8	5,22%	4,51%	↓ 291,2	5,97%	4,97%
Grupa B - Subsydia kapitałowo-inwestycyjne ogółem	8,5	100,00%	0,13%	↓ 6,6	100,00%	0,11%
B1 - wniesienie kapitału	8,5	100,00%	0,13%	↓ 6,6	100,00%	0,11%
Grupa C - „Miękkie kredytowanie” ogółem	332,3	100,00%	5,03%	↗ 437,8	100,00%	7,48%
C1 - pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone	150,6	45,31%	2,28%	↗ 156,6	35,77%	2,68%
C2 - odroczenie i rozłożenie na raty płatności wobec budżetu i funduszu	181,7	54,69%	2,75%	↗ 281,2	64,23%	4,80%
Grupa D1 - Poręczenia i gwarancje kredytowe ogółem	490,7	100,00%	7,43%	↓ 490,1	100,00%	8,37%
Grupa E - Inne	65,4	100,00%	0,99%	↓ 43,8	100,00%	0,75%

Analiza sposobu finansowania pomocy *de minimis* w 2018 roku w Polsce wskazuje, że podobnie jak w roku poprzednim, najczęściej udzielano tej pomocy w postaci bezpośrednich wydatków¹⁹ - ok. 78 proc. Udział form pomocy *de minimis* stanowiących głównie uszczuplenia wpływów do budżetu wyniósł ok. 21 proc. pomocy *de minimis* ogółem. Niecały 1 proc. pomocy *de minimis* stanowiła grupa „inne” zawierająca w sobie zarówno bezpośrednie wydatki, jak i uszczuplenia wpływów.

¹⁹ Do bezpośrednich wydatków zaliczono pomoc udzieloną w formie dotacji (grupa A1) oraz w formie wniesienia kapitału do spółki (grupa B1).

3. Pomoc *de minimis* w podziale według podstaw prawnych

W 2018 roku pomocy *de minimis* o największej wartości udzielono na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy - 1 694,0 mln zł (stanowiła ona 28,9 proc. pomocy *de minimis* udzielonej w 2018 roku). W porównaniu z 2017 rokiem wartość tej pomocy znacznie spadła (o 42,6 proc.)

Znacząco zwiększyła się pomoc *de minimis* udzielana na podstawie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, osiągając w 2018 roku 1 583,7 mln zł, czyli o prawie 30 proc. więcej niż w 2017 roku. Stanowiło to 27 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis*. Wzrost wartości pomocy nastąpił również w przypadku pomocy udzielanej na podstawie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. W 2018 roku wartość tej pomocy wyniosła 694,6 mln zł, co stanowiło 11,87 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis* (wzrost o 34 proc. w stosunku do roku 2017).

Ponad 8 proc. pomocy *de minimis* (475,4 mln zł) udzielono w 2018 roku na podstawie ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne²⁰. Zgodnie z art. 34a ust. 1a Bank Gospodarstwa Krajowego mógł udzielać pomocy publicznej lub pomocy *de minimis* w formie poręczeń lub gwarancji w ramach rządowych programów społeczno-gospodarczych oraz programów samorządności lokalnej i rozwoju regionalnego. Wartość tej pomocy wzrosła w stosunku do 2017 roku o 9,4 mln zł (o 2,2 proc.).

Pomoc *de minimis* udzielona na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości wyniosła w 2018 roku 278,6 mln zł (4,76 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis*). Wartość tej pomocy zmalała w stosunku do roku poprzedniego o 72,4 mln zł (20,6 proc.)

Prawie 98 proc. pomocy *de minimis* w roku 2018 udzielono na podstawie czternastu aktów prawnych. Zostały one przedstawione w tabeli 5.

²⁰ Dz. U. z 2018 r. poz. 1808, z późn. zm.

Tabela 5 Największa pomoc *de minimis* według podstaw prawnych jej udzielenia w 2018 roku*

Podstawa prawna	2017		2018	
	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>
ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	2 952,3	44,70%	↘ 1 694,0	28,94%
ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020	1 231,9	18,65%	↗ 1 583,7	27,06%
ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	518,7	7,85%	↗ 694,6	11,87%
ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne	466,0	7,06%	↗ 475,4	8,12%
ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	351,1	5,32%	↘ 278,6	4,76%
ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych	139,2	2,11%	↗ 219,3	3,75%
ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe	183,0	2,77%	↗ 188,3	3,22%
ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	153,0	2,32%	↗ 154,5	2,64%
ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych	98,1	1,49%	↘ 96,3	1,64%
ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa	79,1	1,20%	↗ 94,7	1,62%
ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych	83,1	1,26%	↘ 75,4	1,29%
ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju	6,8	0,10%	↗ 48,6	0,83%
ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska	71,9	1,09%	↘ 48,4	0,83%
ustawa z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego	6,0	0,09%	↗ 41,0	0,70%
pozostałe akty prawne	264,1	4,00%	↘ 160,0	2,73%
Ogółem	6 604,3	100,00%	↘ 5 852,9	100,00%

*W tabeli wyszczególniono ustawy, na podstawie których udzielono w 2018 roku najwięcej pomocy *de minimis*; dla porównania podano również wartości pomocy udzielonej w 2017 roku na podstawie tych samych ustaw.

4. Pomoc *de minimis* w podziale według podmiotów udzielających pomocy

Tabela 6 Liczba podmiotów udzielających pomocy *de minimis* w 2018 roku

Rodzaje podmiotów udzielających pomocy <i>de minimis</i>	Liczba podmiotów
Organy jednostek samorządu terytorialnego, w tym:	2 581
▪ marszałkowie województw	16 (spośród 16*)
▪ starostowie powiatów	305 (spośród 314*)
▪ wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast	2 260 (spośród 2 478*)
Organy podatkowe**	401
Organy centralne	28
Organy terenowe	56
Pozostałe podmioty (w tym beneficjenci programów operacyjnych)	544
Ogółem	3 610

*Zgodnie ze stanem na dzień 01.01.2018 r.

**Przez organy podatkowe rozumiane są organy Krajowej Administracji Skarbowej.

Spośród podmiotów, które miały prawo do udzielania pomocy publicznej, w 2018 roku około 3,6 tys. **udzieliło przedsiębiorcom pomocy *de minimis***. Największą grupę stanowiły organy jednostek samorządu terytorialnego (ok. 2,6 tys.), w tym wszyscy marszałkowie województw, 97 proc. starostów powiatów i 91 proc. wójtów gmin, burmistrzów i prezydentów miast.

Tabela 7 Pomoc *de minimis* według podmiotów udzielających pomocy w 2018 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln zł)	Główne podstawy prawne	Wartość pomocy (mln zł)	Główne formy pomocy ²¹	Wartość pomocy (mln zł)
Beneficjenci programów operacyjnych i regionalnych programów	1 193,3	ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020	1 066,9	dotacja i inne bezzwrotne świadczenie	834,3
				refundacja	126,9
		ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	63,8	dotacja i inne bezzwrotne świadczenie	41,7

²¹ Podział głównych form pomocy jest zgodny z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1871)

operacyjnych ²² , przedsiębiorcy publiczni				wniesienie kapitału	4,5
Starostowie powiatów	1 086,2	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	1 053,3	dotacja i inne bezzwrotne świadczenie	603,7
				refundacja	445,2
		ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	21,5	refundacja	12,1
Marszałkowie województw	835,7	ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020	480,7	dotacja i inne bezzwrotne świadczenie	421,6
				refundacja	58,8
		ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	303,1	refundacja	164,9
				dotacja i inne bezzwrotne świadczenie	138,1
Wójtowie gmin / Burmistrzowie / Prezydenci miast	760,6	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	302,6	dotacja i inne bezzwrotne świadczenie	202,2
				refundacja	100,1
		ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe	188,3	dotacja i inne bezzwrotne świadczenie	187,2
				zwolnienie z podatku	85,0
		ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych	96,2	obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku	9,6
				ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa	50,3
		ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i	31,0	refundacja	13,7
zwolnienie z podatku	9,5				

²² W grupie tej znajdują się m.in. izby gospodarcze, izby przemysłowo-handlowe, parki naukowo-technologiczne, fundacje, agencje rozwoju, agencje wspierania przedsiębiorczości, firmy doradczo-szkoleniowe, stowarzyszenia, szkoły wyższe, inkubatory przedsiębiorczości, centra rozwoju biznesu, specjalne strefy ekonomiczne, fundusze poręczeniowo-kredytowe, zakłady doskonalenia zawodowego. Grupa ta nie obejmuje jednostek samorządu terytorialnego, które również udzielają pomocy *de minimis* ze środków unijnych, co zostało uwzględnione w kwotach pomocy przy tych podmiotach.

		społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych		dotacja i inne bezwrotne świadczenie	7,2		
Bank Gospodarstwa Krajowego	476,8	ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne	475,4	gwarancja	475,4		
Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	391,5	ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	391,5	refundacja	391,5		
Ochotnicze Hufce Pracy	330,3	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	330,3	refundacja	330,3		
Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	221,5	ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych	219,3	rozłożenie na raty płatności zaległej opłaty (składki, wpłaty, kary) z odsetkami lub bez	123,8		
				rozłożenie na raty opłaty (składki, wpłaty)	93,1		
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	202,4	ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	202,4	dotacja i inne bezwrotne świadczenie	202,4		
Urzędy skarbowe	117,8	ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych	75,2	obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku	71,0		
				jednorazowa amortyzacja	4,2		
				ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa	41,9	rozłożenie na raty płatności zaległości podatkowej lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami	36,0
						Umorzenie w całości lub w części odsetek od zaległości podatkowej	2,4
						rozłożenie na raty płatności podatku	1,5
Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	99,8	ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	99,8	refundacja	96,6		

Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	48,6	ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju	48,6	dotacja i inne bezzwrotne świadczenie	48,6
Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	34,7	ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska	33,6	pożyczki warunkowo umorzone	18,8
				dotacja i inne bezzwrotne świadczenie	9,1
		ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020	1,1	dotacja i inne bezzwrotne świadczenie	1,1
inne podmioty	53,7				
Ogółem	5 852,9				

W 2018 roku grupą, która udzieliła pomocy *de minimis* o największej wartości, byli **beneficjenci programów operacyjnych i regionalnych programów operacyjnych oraz przedsiębiorcy publiczni** - ponad 20 proc. łącznej wartości pomocy (1 193,3 mln zł). Pomoc była udzielana głównie w formie dotacji i innego bezzwrotnego świadczenia²³ oraz refundacji przekazanych na podstawie *ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020* (1 066,9 mln zł).

Starostowie powiatów udzieliли łącznie 1 086,2 mln zł pomocy *de minimis* - przede wszystkim w formie dotacji oraz refundacji udzielonych na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (1 053,3 mln zł).

Znaczącej pomocy udzieliли także **marszałkowie województw** - 835,7 mln zł. Pomoc była udzielana głównie w formie dotacji i refundacji, na podstawie *ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020* (480,7 mln zł), a ponadto na podstawie *ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020* (303,1 mln zł).

Wójtowie gmin oraz burmistrzowie i prezydenci miast udzieliли łącznie 760,6 mln zł pomocy *de minimis*, najwięcej w formie dotacji i refundacji na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (302,6 mln zł). Znaczną wartość miała także pomoc na dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników, udzielona na podstawie art. 122 *ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe*²⁴ (188,3 mln zł). Jak co roku, samorządowe organy podatkowe udzieliły także pomocy *de minimis* na podstawie *ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych*²⁵ - 96,2 mln zł (głównie w formie zwolnień podatkowych), a także na podstawie *ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa*²⁶ - 50,3 mln zł (najczęściej w formie umorzenia zaległości podatkowych).

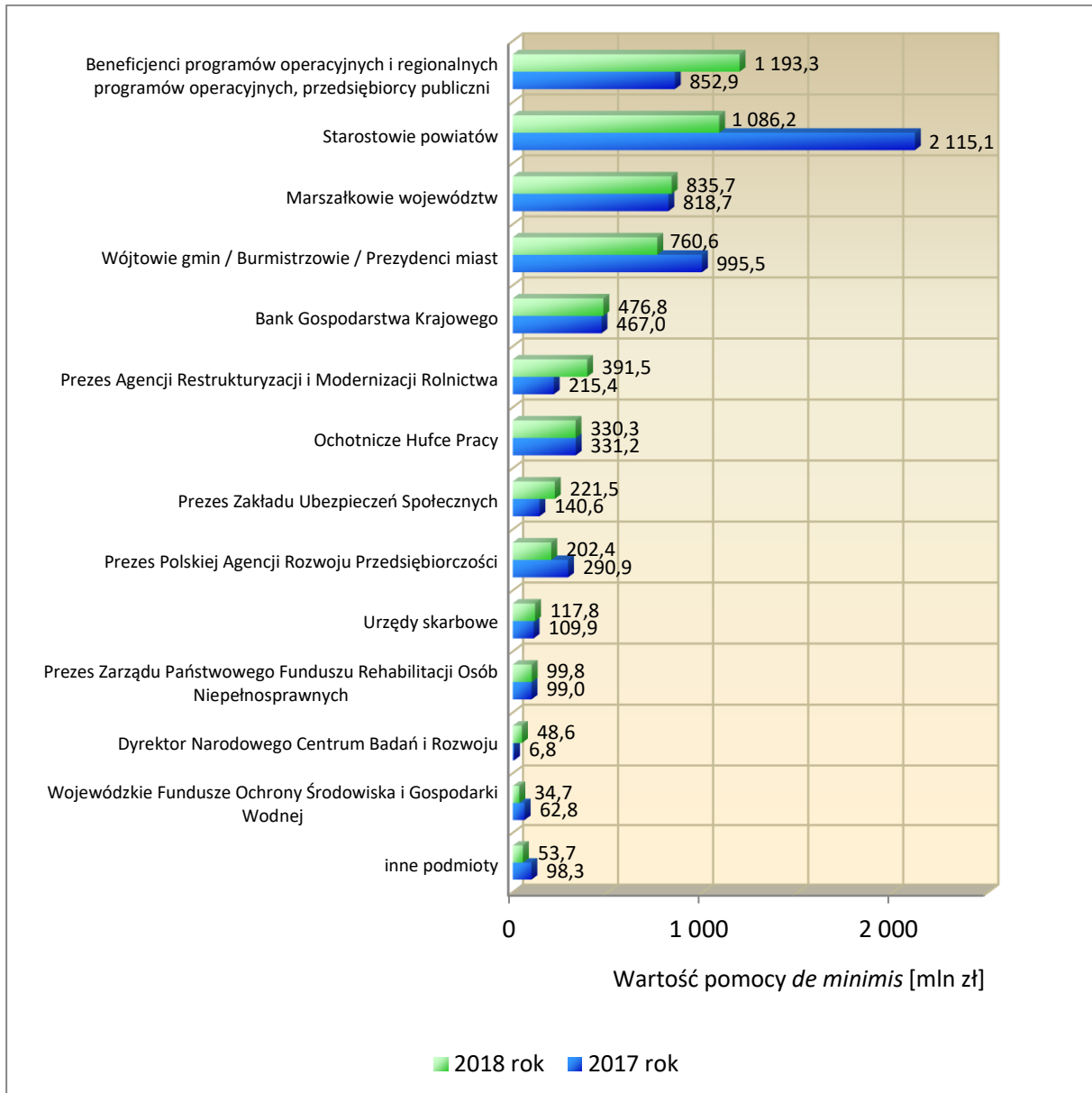
²³ Dalej zwane także dotacją.

²⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.

²⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 1170, z późn. zm.

²⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 900, z późn. zm.

Wykres 5 Pomoc *de minimis* według podmiotów udzielających pomocy

W przypadku większości podmiotów udzielających pomocy wystąpił w 2018 roku wzrost wartości udzielonej pomocy, jednak niektóre podmioty odnotowały jej spadek. Należą do nich: starostowie powiatów, wójtowie gmin oraz burmistrzowie i prezydenci miast, Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

Trzydzieści grup podmiotów wskazanych w tabeli 7 udzieliło pomocy, która stanowi ponad 99 proc. całej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w 2018 roku.

5. Pomoc *de minimis* w podziale według województw

Badając położenie geograficzne siedziby przedsiębiorstw, które otrzymały w 2018 roku pomoc *de minimis*, można zauważyć, że podobnie jak w latach ubiegłych, **najwięcej tej pomocy udzielono przedsiębiorcom z województwa mazowieckiego** (654,5 mln zł), wielkopolskiego (594,0 mln zł) i śląskiego (570,3 mln zł), których łączny udział w ogólnej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w roku 2018 sięga 31,1 proc.

Najmniej pomocy *de minimis*, tak jak w poprzednim roku, otrzymali beneficjenci z województwa lubuskiego (148,6 mln zł), opolskiego (149,8 mln zł), i podlaskiego (178,1 mln zł). Pomoc *de minimis* udzielona przedsiębiorcom posiadającym siedzibę we wspomnianych województwach łącznie stanowiła 8,1 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w 2018 roku.

W porównaniu z rokiem 2017 na terenie prawie wszystkich województw zmniejszyła się wartość otrzymanej pomocy *de minimis*. Największy spadek wystąpił w województwie świętokrzyskim - o 151,9 mln zł (o 41,1 proc.), podkarpackim - o 145,7 mln zł (o 27,7 proc.) i dolnośląskim - o 100,2 mln zł (o 21,4 proc.). Wartość pomocy wzrosła w porównaniu z 2017 rokiem jedynie w województwie warmińsko-mazurskim - o 102,5 mln zł (o 32,7 proc.).

Tabela 8 Pomoc *de minimis* w podziale na województwa według siedziby beneficjenta pomocy

Województwo	2017		2018	
	Wartość pomocy <i>de minimis</i> (mln zł)	Udział w pomocy <i>de minimis</i> ogółem	Wartość pomocy <i>de minimis</i> (mln zł)	Udział w pomocy <i>de minimis</i> ogółem
mazowieckie	724,2	11,24	↘ 654,5	11,18%
wielkopolskie	612,7	9,28%	↘ 594,0	10,15%
śląskie	598,4	9,06%	↘ 570,3	9,74%
małopolskie	564,6	8,55%	↘ 518,8	8,86%
warmińsko-mazurskie	313,0	4,74%	↗ 415,5	7,10%
pomorskie	462,1	7,00%	↘ 390,4	6,67%
podkarpackie	526,0	7,96%	↘ 380,3	6,50%
łódzkie	417,3	6,32%	↘ 368,6	6,30%
dolnośląskie	467,1	7,07%	↘ 367,0	6,27%
lubelskie	375,8	5,69%	↘ 334,5	5,71%
kujawsko-pomorskie	340,8	5,16%	↘ 325,0	5,55%
zachodniopomorskie	285,2	4,32%	↘ 234,3	4,00%
świętokrzyskie	369,5	5,59%	↘ 217,6	3,72%
podlaskie	195,6	2,96%	↘ 178,1	3,04%
opolskie	162,0	2,45%	↘ 149,8	2,56%
lubuskie	168,6	2,55%	↘ 148,6	2,54%
brak danych*	3,3	0,05%	↗ 5,5	0,09%
Ogółem	6 604,3	100,00%	5 852,9	100,00%

*w sprawozdaniu nie podano siedziby lub miejsca zamieszkania beneficjenta

Wielkość pomocy *de minimis* w podziale na województwa została ustalona w oparciu o kryterium siedziby przedsiębiorcy, który otrzymał taką pomoc. Należy w związku z tym zaznaczyć, że wysoka wartość pomocy *de minimis* przypisana niektórym województwom może wynikać z faktu, iż wielu przedsiębiorców wybiera duże miasta na swoją siedzibę. Jednocześnie nie jest wykluczone, że przedsiębiorca mający siedzibę na obszarze jednego województwa otrzymał pomoc *de minimis* w związku z działalnością prowadzoną na obszarze innego województwa (np. w związku z posiadaniem tam oddziału).

Należy także zauważyć, iż poszczególne województwa bardzo różnią się między sobą jeśli chodzi o poziom przedsiębiorczości rozumianej jako udział przedsiębiorców działających w danym województwie w całkowitej liczbie przedsiębiorców zarejestrowanych w Polsce. Z tego względu dokonywanie analiz jedynie w oparciu o bezwzględne wartości pomocy *de minimis* w poszczególnych województwach może być mylące. W związku z tym poniżej zestawiono udział pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom z poszczególnych województw w ogólnej wartości pomocy *de minimis* z danymi wskazującymi na poziom przedsiębiorczości w poszczególnych województwach²⁷.

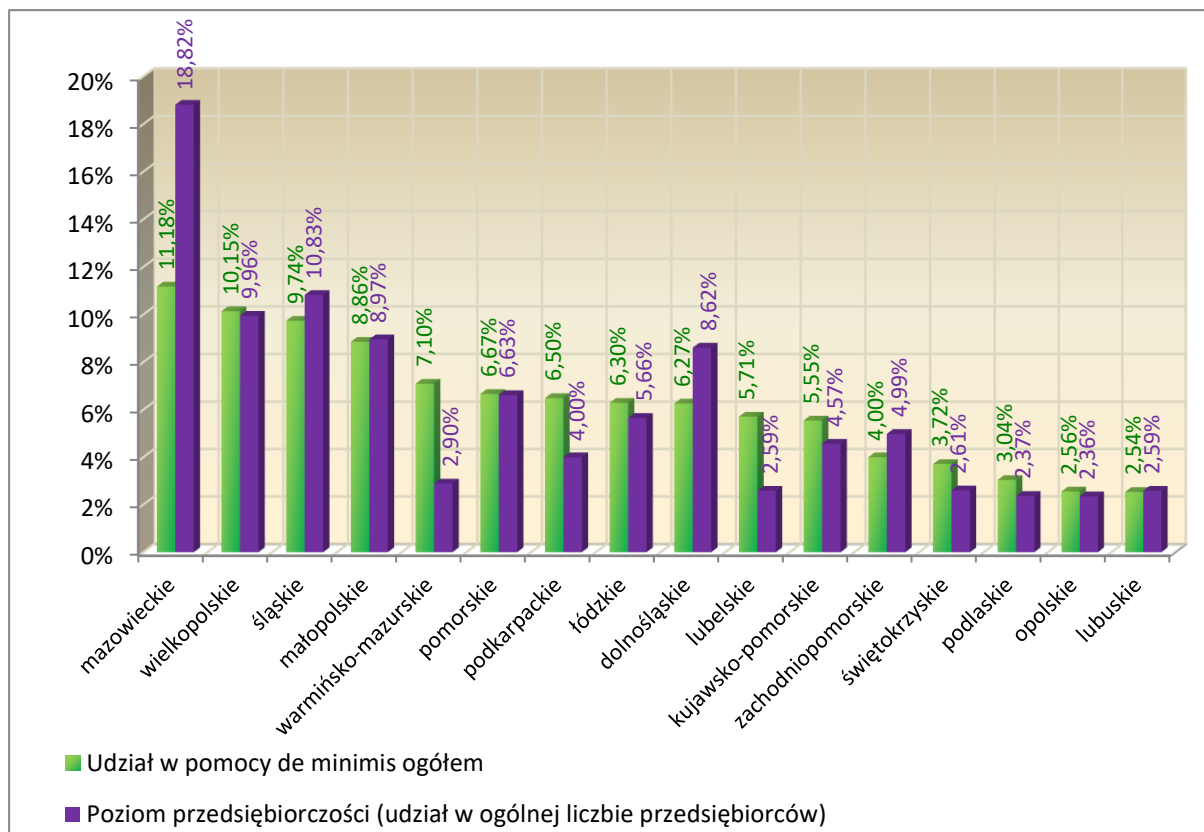
Tabela 9 Udział województw w ogólnej wartości pomocy *de minimis* na tle poziomu przedsiębiorczości województw w 2018 roku

Województwo	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>	Poziom przedsiębiorczości (udział w ogólnej liczbie przedsiębiorstw)
mazowieckie	11,18%	18,82%
wielkopolskie	10,15%	9,96%
śląskie	9,74%	10,83%
małopolskie	8,86%	8,97%
warmińsko-mazurskie	7,10%	2,90%
pomorskie	6,67%	6,63%
podkarpackie	6,50%	4,00%
łódzkie	6,30%	5,66%
dolnośląskie	6,27%	8,62%
lubelskie	5,71%	4,12%
kujawsko-pomorskie	5,55%	4,57%
zachodniopomorskie	4,00%	4,99%
świętokrzyskie	3,72%	2,61%
podlaskie	3,04%	2,37%
opolskie	2,56%	2,36%
lubuskie	2,54%	2,59%

²⁷ Ze względu na fakt, iż sprawozdania Głównego Urzędu Statystycznego zawierające informacje o faktycznej liczbie przedsiębiorstw (ustalanej na podstawie badania statystycznego) oraz wielkości PKB w podziale na województwa za 2018 rok nie były dostępne w momencie sporządzania niniejszego Raportu, w obliczeniach uwzględniono publikowane przez GUS dane o liczbie zarejestrowanych w rejestrze REGON przedsiębiorców deklarujących prowadzenie działalności, tj. z wyłączeniem tych, którzy zawiesili działalność bądź znajdują się w stanie upadłości lub likwidacji (wg stanu na 31.12.2018 r.). W związku z powyższym należy zaznaczyć, iż mimo uwzględnienia ww. wyłączenia, liczba oparta na rejestrze REGON może być zawyżona (obejmuje ona przedsiębiorców, którzy pomimo zakończenia działalności nie wyrejestrowali się).

Zestawienie powyższych wartości pozwala stwierdzić, że w 10 województwach udział pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom w ogólnej wartości pomocy *de minimis* przewyższa poziom przedsiębiorczości tych województw - dotyczy to zwłaszcza województwa warmińsko-mazurskiego, podkarpackiego, lubelskiego i świętokrzyskiego. Natomiast w pozostałych 6 województwach sytuacja jest odwrotna - najwyraźniej widać to w przypadku województwa mazowieckiego, dolnośląskiego i śląskiego.

Wykres 6 Pomoc *de minimis* udzielona w poszczególnych województwach w porównaniu z poziomem przedsiębiorczości w roku 2018

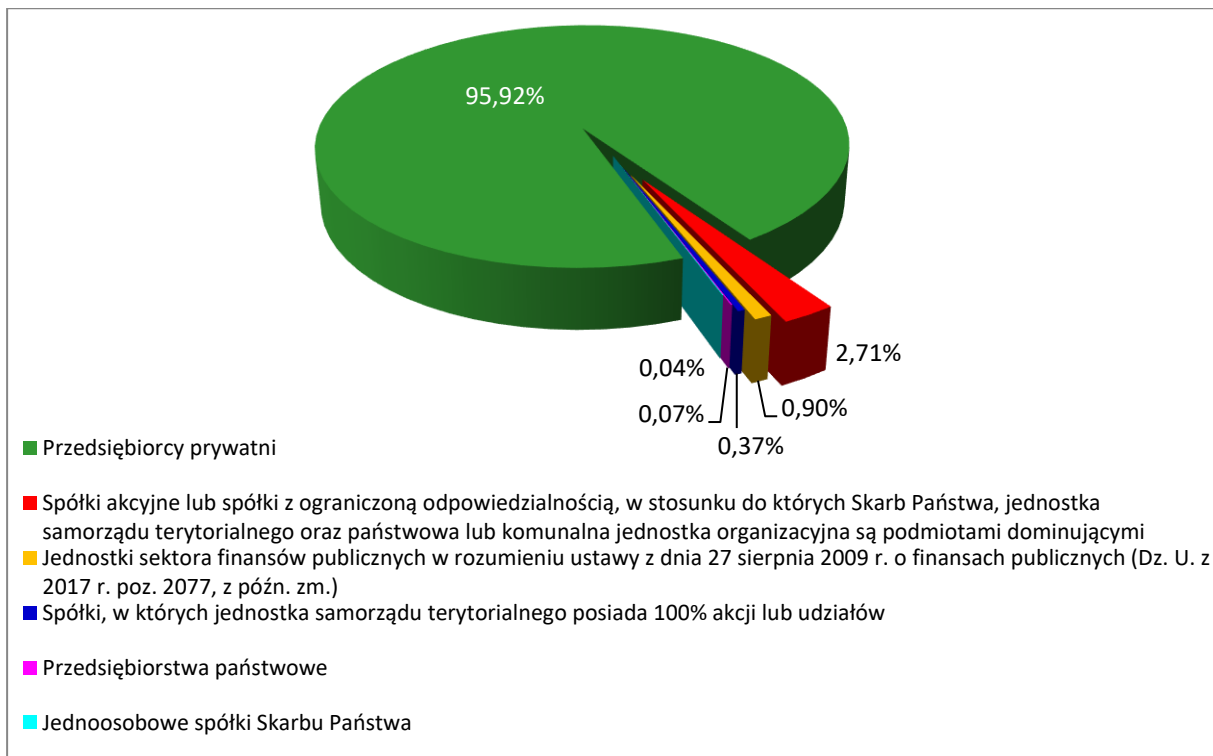
6. Pomoc *de minimis* w podziale według formy prawnej beneficjenta pomocy

W 2018 roku **najwięcej pomocy *de minimis* uzyskali przedsiębiorcy prywatni** (ok. 96 proc. ogólnej wartości pomocy). Pozostałe podmioty stanowiły niewielki procent beneficjentów pomocy *de minimis*.

Tabela 10 Wartość pomocy *de minimis* w 2018 roku ze względu na formę prawną beneficjenta

Forma prawna przedsiębiorcy	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>
Przedsiębiorcy prywatni	5 614,1	95,92%
Spółki akcyjne lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w stosunku do których Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego oraz państwowa lub komunalna jednostka organizacyjna są podmiotami dominującymi	158,4	2,71%
Jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych	52,5	0,90%
Spółki, w których jednostka samorządu terytorialnego posiada 100% akcji lub udziałów	21,5	0,37%
Przedsiębiorstwa państwowe	3,9	0,07%
Jednoosobowe spółki Skarbu Państwa	2,5	0,04%

Wykres 7 Wartość pomocy *de minimis* w 2018 roku ze względu na formę prawną beneficjenta

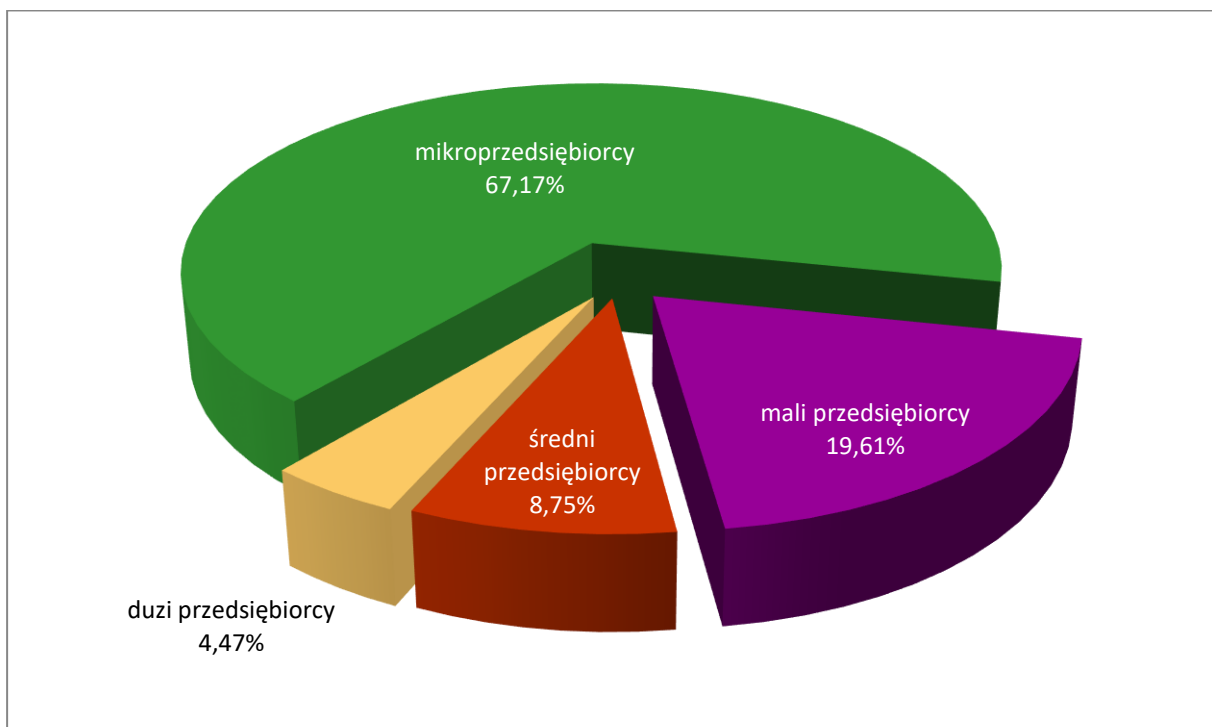
7. Pomoc *de minimis* w podziale według wielkości beneficjentów

W 2018 roku ponad 95 proc. pomocy *de minimis* udzielono mikro-, małym i średnim przedsiębiorcom. Czynniki, takie jak:

- proste zasady udzielania pomocy *de minimis* (warunkiem, który powinien spełnić jej beneficjent, było nieprzekraczanie w ciągu trzech lat określonego limitu pomocy),
- często brak powiązania z konkretnym projektem,
- ograniczone możliwości absorpcji kapitału sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorców

powodują, że corocznie pomocą *de minimis* zainteresowane są przede wszystkim mniejsze podmioty. Potwierdzeniem tego jest fakt, że ok. 67 proc. tego rodzaju pomocy w 2018 roku otrzymali mikroprzedsiębiorcy, a prawie 20 proc. mali przedsiębiorcy. Szczegółowe dane dotyczące podziału pomocy według wielkości beneficjentów przedstawiono na wykresie 8, a porównanie tych wielkości z rokiem 2017 w tabeli 11.

Wykres 8 Wartość udzielonej w 2018 roku pomocy *de minimis* ze względu na wielkość beneficjenta

Największy spadek wartości pomocy *de minimis* udzielonej w 2018 roku w stosunku do roku poprzedniego wystąpił w przypadku mikroprzedsiębiorców - o 458,3 mln zł (o ponad 10 proc.) oraz w przypadku małych przedsiębiorców - o 161,9 mln zł (o ponad 12 proc.). Średni przedsiębiorcy otrzymali o 89,8 mln zł (o 15 proc.) mniej pomocy *de minimis*. Najmniej spadła wartość pomocy udzielonej dużym przedsiębiorcom - o 41,4 mln zł (o 14 proc.).

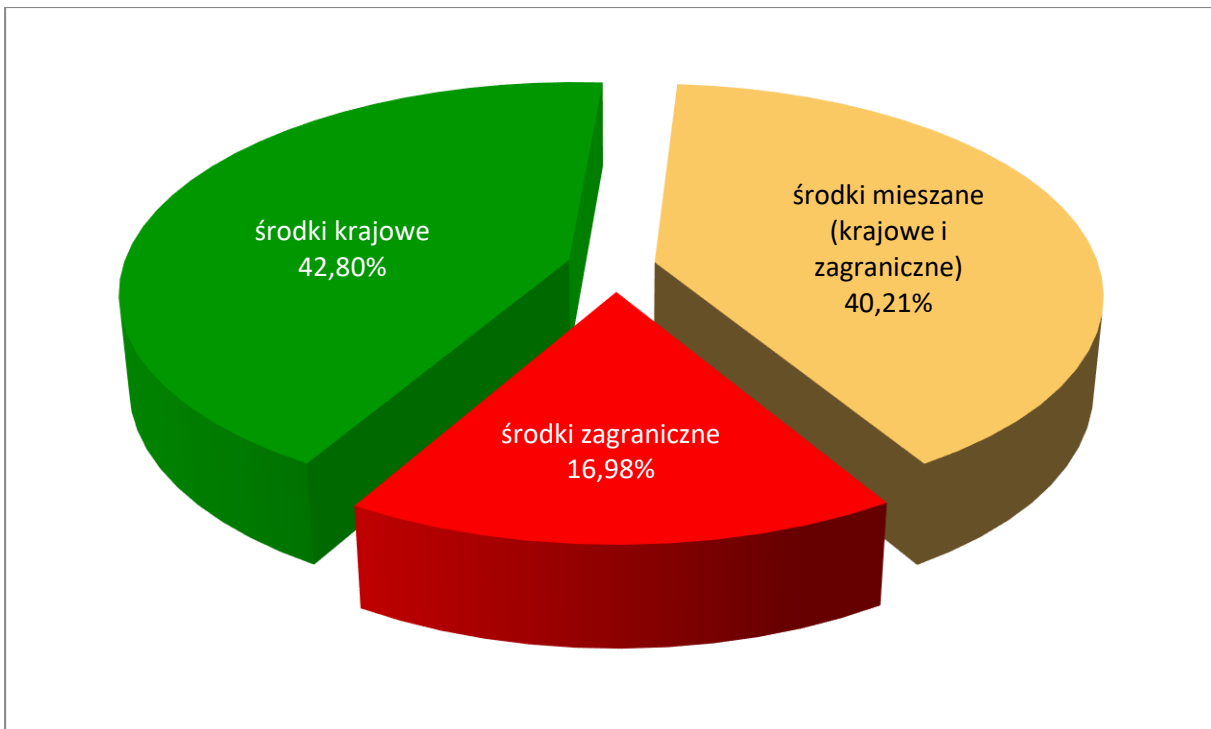
Tabela 11 Wartość udzielonej pomocy *de minimis* ze względu na wielkość beneficjenta

Wielkość przedsiębiorcy	2017		2018	
	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>
mikroprzedsiębiorcy	4 389,9	66,47%	3 931,5	67,17%
mali przedsiębiorcy	1 309,4	19,83%	1 147,5	19,61%
średni przedsiębiorcy	602,2	9,12%	512,4	8,75%
duzi przedsiębiorcy	302,8	4,59%	261,5	4,47%
Ogółem	6 604,3	100,00%	5 852,9	100,00%

8. Pomoc *de minimis* w podziale według źródła pochodzenia pomocy

Pomoc *de minimis* udzielana była w 2018 roku **głównie ze środków pochodzenia krajowego** - 2 505,3 mln zł (42,8 proc. pomocy *de minimis*), w niewiele mniejszej części ze środków **mieszanych (jednocześnie pochodzenia zagranicznego i krajowego)** - 2 353,5 mln zł, (40,2 proc. pomocy *de minimis*), a najmniej pomocy *de minimis* udzielono ze środków pochodzenia wyłącznie zagranicznego - 994,0 mln zł (17 proc. pomocy *de minimis*).

Wykres 9 Wartość pomocy *de minimis* według źródła jej pochodzenia

W porównaniu do roku poprzedniego, w 2018 roku nastąpił spadek udziału pomocy *de minimis* udzielanej ze środków pochodzenia wyłącznie krajowego i wzrost łącznego udziału pomocy *de minimis* ze środków mieszanych oraz zagranicznych. Zwiększenie udziału środków ze źródła mieszanego wynika ze wzrostu udzielania pomocy *de minimis* w ramach projektów realizowanych z udziałem środków unijnych w perspektywie finansowej na lata 2014-2020.

IV. PODSUMOWANIE

Wartość pomocy *de minimis* udzielonej w 2018 roku w Polsce wyniosła 5 852,9 mln zł, co stanowiło 18,3 proc. całości wsparcia udzielonego przedsiębiorcom ze środków publicznych, które wyniosło 26 212,9 mln zł. Do roku 2014 wartość udzielanej pomocy *de minimis* wykazywała tendencję wzrostową. W 2015 roku wartość pomocy *de minimis* spadła o około 26 proc. w porównaniu z rokiem poprzednim, co można tłumaczyć wygaszaniem programów operacyjnych realizowanych w ramach unijnej perspektywy finansowej na lata 2007-2013, podczas gdy programy z nowej perspektywy były dopiero uruchamiane. Spadek ten był częściowo niwelowany ze względu na zastępowanie pomocy publicznej na zatrudnienie i szkolenia pomocą *de minimis*. W 2016 roku pomoc *de minimis* ponownie wzrosła o około 8 proc. w stosunku do roku poprzedniego, a w roku 2017 wzrost ten był jeszcze bardziej wyraźny i wyniósł ok. 28 proc. Wynikał on w dużym stopniu z uruchomienia wielu programów unijnych z perspektywy finansowej 2014-2020. W 2018 roku nastąpił spadek wartości pomocy *de minimis* o około 11 proc. co spowodowane było przede wszystkim zmniejszeniem udzielania pomocy na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach pracy. Spadek ten został częściowo zniwelowany zwiększeniem wartości pomocy udzielonej na podstawie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 oraz ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Pomoc *de minimis* udzielona w 2018 roku wykazywała tendencje, które występowały również w przypadku pomocy publicznej spełniającej przesłanki art. 107 ust. 1 TFUE udzielonej w tym samym roku. Przede wszystkim występowała dominacja bezpośrednich wydatków z budżetu państwa - ok. 78 proc. pomocy *de minimis* i 86 proc. pomocy publicznej²⁸ oraz bardzo duży udział prywatnych przedsiębiorców wśród beneficjentów pomocy *de minimis* - 96 proc. (64 proc. w przypadku pomocy publicznej)²⁹.

Główna różnica między pomocą publiczną a pomocą *de minimis*, to dominacja mikro-, małych i średnich przedsiębiorców wśród beneficjentów pomocy *de minimis* (95-procentowy udział w ogólnej wartości pomocy *de minimis* w 2018 roku). Natomiast udział wartości pomocy publicznej udzielonej grupie przedsiębiorców tej wielkości w ogólnej wartości pomocy publicznej to jedynie około 42 proc. Wiąże się to z kwotowym ograniczeniem pomocy *de minimis*, przez co korzystają z niej głównie mniejsze podmioty. Różnicę szczególnie widać w grupie mikroprzedsiębiorców, którzy w 2018 roku stanowili około 67 proc. beneficjentów pomocy *de minimis* i zaledwie około 12 proc. beneficjentów pomocy publicznej³⁰.

²⁸ Pomoc publiczna w podziale według formy pomocy, w: *Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2018 roku*, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa 2019.

²⁹ Pomoc publiczna w podziale według formy prawnej beneficjenta pomocy, tamże.

³⁰ Pomoc publiczna w podziale według wielkości beneficjentów, tamże.